ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(రెండవ సమావేశము నాల్గవ రోజు)

సోమవారం, 19 మార్చి, 1990

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

వెనుకబడిన ప్రాంతాలలోని పరిశ్రమలకు సబ్సిడీ

ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు

37-

*557-సర్వశ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి (నర్సాపూర్), వి. నారాయణరావు (మునుగోడు):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాష్ట్రంలోని వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో నెలకొల్పిన పరిశ్రమలకు 1989 డిసెంబరు నెలవరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం వాటికి చెల్లించవలసిన సబ్సిడీ మొత్తము, మరియు యింతవరకు ఎంత సబ్సిడీ విడుదల చేసినది వివరములతో సభా సమక్షంలో వుంచుతారా?

(ఆ) కేంద్ర ప్రభుత్వం సబ్సిడీ విడుదలచేయని పర్యవసానంగా, పరిశ్రమల నిర్మాణము నిలచిపోయిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, సబ్సిడీ మొత్తమును రాబట్టుకొనుటకు తీసికొన్న చర్యలేవి?

ఆర్థిక, విద్యుచ్ఛక్తి శాఖామంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):-

(అ) రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆ వ్యయాన్ని ముందుగా భరించి, ఆ తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఆ మొత్తాన్ని కోరవలసివుంటుంది. ఆ వివరాలు సభాసమక్షంలో ఉంచడ మయింది.

(ఆ) లేదండి.

(ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

---

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

J. No. 62-1

రాష్ట్రంలో పారిశ్రామిక యూనిట్లకు పంపిణీచేసిన కేంద్ర సబ్సిడీని తెలిపే వివరణ:

వరుస సంఖ్య	సంవత్సరం	పంపిణీచేసిన కేంద్ర సబ్సిడీ	
		యూనిట్ల సంఖ్య	మొత్తం (రూ. లక్షలలో)
1.	1973 - 74	43	8·36
2.	1974 - 75	124	61·25
3.	1975 - 76	149	62·10
4.	1976 - 77	219	176·03
5.	1977 - 78	253	200·00
6.	1978 - 79	295	199·67
7.	1979 - 80	351	199·93
8.	1980 - 81	454	200·00
9.	1981 - 82	460	325·00
10.	1982 - 83	414	432·00
11.	1983 - 84	386	499·03
12.	1984 - 85	1100	556·32
13.	1985 - 86	933	765·91
14.	1986 - 87	1702	1,674·49
15.	1987 - 88	1085	1,007·58
16.	1988 - 89	714	978·63
17.	1989 - 90 (డిసెంబరు 89 నాటి వరకు)	2252	2,406·00
	మొత్తం	10,934	9,752·30

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మేము అడిగిన ప్రశ్న 1989 డిసెంబరు వరక మనకు ఎన్ని యూనిట్స్‌కు కేంద్ర ప్రభుత్వం సబ్సిడీ మినహాయింపును శాంక్షన్ చేశారు? డిసెంబరు వరకు ఈ యూనిట్స్‌కు ఎంత సబ్సిడీ కేంద్ర ప్రభుత్వం చెల్లించవలసి ఉన్నది? అధ్యక్షా, నా ప్రశ్న ఈ యూనిట్స్‌కు ఎంత సబ్సిడీ కేంద్ర ప్రభుత్వం చెల్లించవలసి ఉన్నది? అధ్యక్షా, నా ప్రశ్న క్లియర్‌గా ఉంది. నా ప్రశ్న ఏమంటే, రాష్ట్రంలోని వెనుక బడిన ప్రాంతాలలో నెలకొల్పిన పరిశ్రమలకు 1989, డిసెంబర్ వరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి రావలసిన సబ్సిడీ మొత్తం, ఇప్పటివరకు విడుదల చేసిన మొత్తం సబ్సిడీ వివరాలు సభా సమక్షంలో ఉంచుతారా? అనేది. వివరాలను సభా సమక్షంలో ఉంచారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎంత సబ్సిడీ చెల్లించవలసిన ఉన్నది అనే వివరాలు మంత్రిగారు తెలుపుతారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, వారి ముందున్న సమాధాన పత్రంలో వివరాలు ఉన్నాయి. 10934 యూనిట్స్‌కు ఈ పథకం క్రింద రమారమి రూ. 97 కోట్ల 52 లక్షల

30 వేల వరకు యిప్పటివరకు విడుదల అయింది. ఈ విధానం ఎలా ఉంటుందంటే, కేంద్ర ప్రభుత్వ సబ్సిడీకి అవకాశం ఉన్నటువంటి జోన్‌లో ప్రారంభించినటువంటి యిండస్ట్రీ రిజిస్ట్రేషన్ అయిన తరువాత, ఆ యిండస్ట్రీస్ సబ్సిడీ కొరకు క్లెయిమ్ పెడితే, ముందుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెల్లించి, కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి రియంబర్స్ చేసుకుంటుంది. ఇటీవల కేంద్ర ప్రభుత్వం, ఆల్ ఆఫ్ ఏ సడన్, 1989 డిసెంబర్ 31తో ఈ స్కీమును అంతం చేస్తున్నట్లు, ఆ తరువాత ఈ స్కీము ఉండదనీ పేర్కొనడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ యంత్రాంగం అప్పటికప్పుడే రాష్ట్రంలో దీనికి అర్హత ఉన్న యిండస్ట్రియల్ యూనిట్స్‌ను ఎలర్ట్‌చేసి, క్లెయిమ్ పంపవలసనిందిగా కోరడం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే డిక్‌బర్స్ చేస్తుందని చెప్పడం జరిగింది. డిసెంబర్ వరకు టోటల్‌గా వచ్చిన క్లెయిమ్స్ 892 కాగా, వాటికి టోటల్‌గా పే చేయడం జరిగింది. ఆ తరువాత సుమారుగా వంద పైచిలుకు యిండస్ట్రీస్ తాలూకు దరఖాస్తులు జిల్లాలలో ఉండిపోయాయి. క్లెయిమ్స్ కొరకు అప్లికేషన్స్‌రాలేదు. అప్లికేషన్స్ రానిదే, ఆ యొక్క 102 యిండస్ట్రీస్‌కు ఎంత ఎమవుంట్ చెల్లించాలనేది తెలియదు. ఆఖరి క్షణంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలోని డైరెక్టరేట్‌కు 16 దరఖాస్తులు వచ్చాయి. అందువల్ల క్లెయిమ్ సెటిల్ చేయలేకపోయారు. ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి "మీరు ఆల్ ఆఫ్ సడన్ స్కీమును రద్దుచేయడంవల్ల యిబ్బందిగా ఉంటుంది. ఇంకా కొన్ని క్లెయిమ్స్‌కు జూన్ 30 వరకు స్కీమును పొడిగించండి" అని కోరుతూ ఉత్తరం కూడా వ్రాయడం జరిగింది.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, నా ప్రశ్నకు సరియగు సమాధానం రాలేదు. మేము అడిగింది ఏమిటంటే డిసెంబర్ 1989, 1990 వరకు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ఎన్ని పరిశ్రమలను నెలకొల్పడానికి సబ్సిడీకొరకు దరఖాస్తులు వచ్చాయి. ఆ పరిశ్రమల సంఖ్య ఎంత? ఇంతవరకు సబ్సిడీ క్రింద చెల్లించవలసిన డబ్బు ఎంత? ఈ మధ్య రూ. 20 కోట్లు సబ్సిడీ చెల్లించుటకొరకు రిలీజ్ చేశారు? ఆ రూ. 20 కోట్లు పోగా, యింకా ఎంత సబ్సిడీ చెల్లించవలసిన ఉన్నది? క్లెయిమ్ అనేది సమస్యకాదు. సంఖ్య చెప్పమనండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, నేను యింతకుమునుపు కూడా చెప్పాను? ఇప్పటి వరకు కేంద్ర ప్రభుత్వ సబ్సిడీ పథకం క్రింద మన రాష్ట్రంలో సదుపాయం పొందిన పరిశ్రమల సంఖ్య 10,934 ఇంకా సబ్సిడీకోసం దరఖాస్తులు 16 డైరెక్టరేట్‌లో ఉన్నాయి. సుమారు 102 దరఖాస్తుల వరకు జిల్లా స్థాయిలో ఉన్నాయి ఖచ్చితమైన సంఖ్య ఎంత అనేది చెప్పలేము. ఎందుకంటే డైరెక్టుగా అప్లికేషన్ మనకు రాదు. మనం ముందుగా సబ్సిడీ రిలీజ్‌చేశాక, తదుపరి క్లెయిమ్ చేస్తాము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం డిసెంబర్‌లో రెండు దఫాలుగా, రూ. 3 కోట్లు ఒకసారి, రూ. 19 కోట్లు ఒకసారి, మొత్తం రూ. 22 కోట్లు రిలీజ్‌చేసింది. ఒరిజినల్‌గా బడ్జెటులో నాలుగున్నర కోట్ల రూపాయలు ఉంది. మొత్తం రూ. 26 1/2 కోట్లు ఉంది. అందులో పంపిణీ చేయగా మిగిలిన నగదు రమారమి రూ. 70 లక్షల వరకు ఉంది. కనుక కేంద్ర ప్రభుత్వం డబ్బు ప్రొవయిడ్ చేయనందువల్ల యిండస్ట్రియలిస్టు యిబ్బందిపడడు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వ నిబంధనలకు అనుగుణంగా, వారు అనుమతించినట్లయితే, మిగిలిన రూ. 70 లక్షలను

జూన్ 30లోపల పంపిణీచేయడం జరుగుతుంది. ముందుగా యిండస్ట్రియలిస్టులకు యిచ్చి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి రియింబర్స్ చేసుకుంటాము.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య (ఇందుర్తి):- అధ్యక్షా, పరిశ్రమలకు కేటాయించే సబ్సిడీ ఆయా జిల్లాలో వ్యత్యాసం ఉన్నమాట నిజమా? మెట్ట ప్రాంతాలలో నిర్మించే వాటికి తక్కువ సబ్సిడీ, అనుకూలమైన ప్రాంతాలలో ఎక్కువ సబ్సిడీ యివ్వడం, వ్యత్యాసం చూపించడం ఉన్నదా? ఒకవేళ వ్యత్యాసం ఉన్నట్లయితే సవరిస్తారా? పెరుగుతున్న ధరలకు అనుగుణంగా సబ్సిడీలేదు కనుక సబ్సిడీని పెంచుటకొరకు మీరు కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రదింపుతారా? జవాబు ఏమిటి?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- గౌరవ సభ్యులు చివరి మాటలు వినలేదు. పెంచడం సంగతి దేవుడెరుగు, సబ్సిడీ విధానాన్నే సమూలంగా తీసివేస్తున్నట్లు చెప్పినారు. ఆ విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పదేపదే ఉత్తరాలు వ్రాస్తోంది. సబ్సిడీ విధానాన్ని మొట్టమొదట 1970లో ప్రవేశపెట్టినప్పటి నుండి ఎ.బి.సి. అని మూడు కేటగిరీలుగా విభజించడం జరిగింది. ఏ కేటగిరీ అంటే నో యిండస్ట్రీ డిస్ట్రిక్. అంటే అసలే పరిశ్రమలు లేని జిల్లా అన్నమాట. వాటికి 25 శాతం సబ్సిడీ వస్తుంది. మేక్జిమం లిమిట్ రూ. 25 లక్షలు. కానీ మన రాష్ట్రంలో అటువంటి ప్రాంతమేలేదు. బి. కేటగిరీ క్రింద ఉన్న పరిశ్రమలకు 15 పర్సెంట్ సబ్సిడీ, మేక్జిమం లిమిట్ రూ. 15 లక్షలు. మన రాష్ట్రంలో బి. కేటగిరీ క్రిందకు వచ్చే అర్హత గలిగిన పరిశ్రమలు 15 జిల్లాలో ఉన్నాయి. ఎ.బి. కేటగిరీలు కాకుండా సి. కేటగిరీ క్రిందకు వచ్చే పరిశ్రమలకు పదిశాతం సబ్సిడీ వస్తుంది. స్థూలంగా యిదే-విధానం మన రాష్ట్రంలో 15 జిల్లాలో బి. కేటగిరీ క్రింద 82 పంచాయతీ సమితులు కేంద్ర సబ్సిడీకి అర్హత కలిగి ఉన్నాయి. మిగిలిన ప్రాంతంలోని 116 పంచాయతీ సమితులు సి. కేటగిరీ క్రింద పదిశాతం కేంద్ర సబ్సిడీని పొందే అర్హత కలిగి ఉన్నాయి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు (చింతలపూడి):- అధ్యక్షా, కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిశ్రమలకు సబ్సిడీ విధానాన్ని నిలిపివేసినట్లుగా చెప్పారు. తమ ద్వారా గౌరవమంత్రిగారిని ఒక ప్రశ్న అడగదలచుకున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆపివేసిన సబ్సిడీ విధానాన్ని, పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించాలనే ఉద్దేశంతో రాష్ట్రప్రభుత్వమే చెల్లించాలని, గత ప్రభుత్వం నిర్ణయం
8·40 ఉ· తీసుకుంది. పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించడానికి టాక్స్ శ్లాబ్ (III) అనే, ఇంకా ఇతర ఇన్సెంటివ్స్ ఇవ్వడానికి గత ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది. వాటిని అమలుచేస్తారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- గత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కల్పించిన వెసులుబాట్లను ఈ ప్రభుత్వం కూడా కొనసాగించడం జరుగుతుంది. తగ్గించే ప్రశ్నలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం మనకు ఇవ్వవలసిన సబ్సిడీని, ముందుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెల్లిస్తుంది అన్న దానిలో కూడా చెల్లించడం జరిగింది. పద్ధతి అదే. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే సబ్సిడీ అయినా, ముందుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇండస్ట్రియలిస్ట్సుకు చెల్లించిన తరువాతనే క్లెయించేయాలి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- కేంద్ర ప్రభుత్వం సబ్సిడీలు నిలిపివేస్తే, పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించాలనే ఉద్దేశంతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొనసాగించడానికి గత ప్రభుత్వం ఏమైనా

నిర్ణయాలు తీసుకుందా? పారిశ్రామికాభివృద్ధి చెందాలనే ఉద్దేశంతో ప్రోత్సహించడానికి - మీరు వెళ్లిస్తారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- కేంద్ర ప్రభుత్వం సబ్సిడీ నిలుపుచేసినా కూడా, అది మంచిదికాదు, పారిశ్రామికాభివృద్ధికి దోహదంకాదు, కొనసాగించాలి అని ఒకవైపు ఉత్తరం వ్రాస్తూ, నిలిచిపోతే ఏంచేయాలనేది దృష్టిలోపెట్టుకుని 3.10.1989 నాడు 'న్యూ ఇండస్ట్రియల్ పాలసీ ప్యాకేజ్'ని ప్రకటించడం జరిగింది. ఆ ప్యాకేజ్ అమలులో ఉంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నా ప్రశ్నకు సమాధానం రాలేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నకిరేకల్):- అధ్యక్షా, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆపేసినా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రోత్సహించాలి. కనుక రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దానిని భరిస్తుందా? లేక వారు మానేసారు కనుక మనమూ మానేయచ్చు అనే పద్ధతా? పౌల్ట్రీని మొన్నటి వరకూ ఇండస్ట్రీ క్రింద గుర్తించారు. ఇప్పుడు అగ్రికల్చర్ క్రింద అంటున్నారు. ఇండస్ట్రీగా గుర్తించి నప్పుడు 15 శాతం కేంద్ర ప్రభుత్వ సబ్సిడీ వచ్చేది. దీనిని గత సంవత్సరం నుండి ఆపేశారు. దీనిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొనసాగిస్తుందా? ఒరిస్సావారు 15 శాతం, మహా రాష్ట్రవారు 33 శాతం ఇస్తున్నారు. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అసలేమీ సబ్సిడీ ఇవ్వక పోవడానికి కారణం ఏమిటి? టారిఫ్ రేటు కూడా లేదు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- పౌల్ట్రీ దీని క్రిందకు రాదు. సబ్జెక్ట్ టు వెరిఫికేషన్ - అనిమల్ హజ్బెండరీ క్రిందకు వస్తుంది. అగ్రికల్చర్ డిపార్ట్‌మెంట్‌కి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయాలని అడుగుతున్నారు.

Mr. Speaker:- Entire subsidy system by the Central Government is closed. Only industrial growth centres are proposed in the entire Country. One or two centres are selected in Andhra Pradesh also. Any arrears or dues they may claim; but now, subsidy will not come from the Central Government.

శ్రీ పి. జనార్ధన్‌రెడ్డి (ఖైరతాబాద్):- రాష్ట్రంలో కొన్ని ఇండస్ట్రీస్ మూతపడి ఉన్నాయి. సర్‌సిల్క్, డి.బి.ఆర్. మిల్స్, క్రిషి ఇంజన్స్ మొదలైన సిక్ ఇండస్ట్రీలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సబ్సిడీ ఇచ్చి, తెరిపించే ఆలోచన ఉందా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- రాష్ట్రంలో పెద్ద సంఖ్యలో మూతపడిన పరిశ్రమలు ఉన్నాయి. దీనిని తీవ్రమైన సమస్యగా ప్రభుత్వం భావించి ఆలోచిస్తున్నది. తాత్కాలికంగా డబ్బు ఇచ్చి ఆరునెలలో, సంవత్సరమో నడిపించడం, మళ్లీ సిక్‌కావడం మళ్లీ డబ్బు ఇవ్వడమా, లేక కాంప్రెహెన్సివ్‌గా బాగా స్టడీచేసి ఏం చేస్తే మంచిది అని ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ఆలో చిస్తున్నది.

శ్రీ కె. రామచంద్రరాజు (ఉండి):- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో కొత్తగా గ్రోత్ సెంటర్స్, ఏ ఏ జిల్లాలలో నెలకొల్పాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- దీనికి సంబంధించి ప్రస్తుతం నా వద్ద సమాచారం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇది చాలా ముఖ్యమైన ప్రశ్న. You can ask separate question. Your question is relevant. In fact, this question is infructuous.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- విజయనగరం, అనంతపూర్, ఖమ్మం, ఒంగోలు ప్రాంతాలలో నాలుగు గ్రోత్ సెంటర్స్ పెట్టాలని సూత్రప్రాయంగా ప్రభుత్వం అంగీకరించింది.

Mr. Speaker:- Mr. Ramachandra Raju, put a short-notice question. That is very important.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:- నా సూచన. సబ్సిడీ ఇంకా కొందరికి ఇవ్వాలి. టైంబౌండ్ ప్రోగ్రాం పెట్టుకుని, ఈ టైంలోగా క్లెయిం చేయాలనే ఆదేశాలు ఇస్తారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- చాలా స్పష్టంగా చెప్పాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వైఫల్యం లేదు. ఇండస్ట్రీస్ డిపార్ట్‌మెంట్‌కి అంచనా వేసిన డబ్బులో సుమారు 70 శాతం వరకూ మిగిలి ఉంది. డబ్బుకొరత, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ కృషిలోపమూ లేదు. కొన్ని దరఖాస్తులు ఆఖరి నిమిషంలో రావటం జరిగింది. కొన్ని దరఖాస్తులు యింకా జిల్లాలలోనే ఉన్నాయి.

నార్కెట్‌పల్లి వద్ద చెక్‌పోస్టు

38-

*924-సర్వశ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి, కె. రాములు, బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర), డి. రాజగోపాల్ (ఆచంట):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఒక కిలో మీటరు దూరంలోనే పోలీసు స్టేషను ఉండగా ప్రభుత్వ ఖర్చులతో నల్గొండ జిల్లా, నార్కెట్‌పల్లి మండలంలోని మెస్సర్స్ ఆయిల్ కంట్రొట్యూబెలర్ లిమిటెడ్ (ఒ.సి.టి.ఎల్) వద్ద ఒక పోలీస్ చెక్‌పోస్టును ఏర్పాటు చేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, ఆ చెక్‌పోస్టుపై ఖర్చుచేసిన సొమ్ము వివరాలేవి?

ముఖ్యమంత్రితరఫున రెవెన్యూ, న్యాయశాఖ మంత్రి (శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి):-

(అ) లేదండీ.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇక్కడ నుంచి తమరు ఎవరినైనా పంపించి చెక్‌పోస్ట్ ఉందా లేదా అనేది తెలుసుకోండి. మంత్రిగారు ఇంత పెద్ద తప్పుడు సమాచారం సభకు ఇస్తున్నారు అని అంటే విచారించవలసి వస్తున్నది. కోటీశ్వరుని కాపలాకు చెక్‌పోస్ట్ పెట్టారు. ఈ ప్రశ్న రావడంవల్ల ఈ రోజు తీసేసారేమో తెలియదు కానీ నిన్నటి వరకూ ఉంది. నేను ప్రత్యక్షంగా చూసాను.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ప్రిసైస్ ఆన్సర్ ఇవ్వమని నాకు చెప్పారు. దయచేసి ప్రశ్నచూడండి. "నల్గొండ జిల్లా, నార్కెట్‌పల్లి మండలంలో మెసర్స్ అయిల్ కంటీ్రట్యూబులర్ లిమిటెడ్‌కు ఒక కిలోమీటరు దూరంలో పోలీస్ స్టేషన్ ఉన్నా, ప్రభుత్వం ఖర్చుతో చెక్‌పోస్ట్ ఏర్పాటు చేశారా?" అంటే లేదు అని చెప్పాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- మండలాలకు పోలీస్ స్టేషన్ అడిగితే లేదు అంటారు. ఇక్కడ ఒక కిలోమీటరు దూరంలో పోలీస్.స్టేషన్ ఉన్నా, అవుట్‌పోస్ట్ ప్రభుత్వ ఖర్చుతో ఎందుకు పెట్టారు? ఈ ప్రభుత్వం కోటీశ్వరులకు కాపలా కల్పిస్తోంది అని అనుకోవాలా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- నేను క్లియర్‌గా ఆన్సర్ చెప్పాను. అడగని ప్రశ్నకు సమాధానం ఎందుకు అని మీరు అంటారేమోనని చెప్పలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎంత దూరంలో అయినా కానీ, అసలు అవుట్‌పోస్ట్ క్రియేట్ చేశారా?

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఔట్‌పోస్టు క్రిందే అడుగుతున్నాము. ఒక కిలో మీటరు 8.50 ఉ.
పరిధిలో ఇది, లేదా?

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Even that is incorrect, Sir. Because the Hon. Chair has asked me to clarify, I will clarify చెబితే ఎక్కువ చెబుతున్నారని బాధపడతారని చెప్పలేదు. ఒక కిలోమీటరు పరిధిలో పోలీసు స్టేషన్‌లేదు. మెజర్స్‌చేసి చెబుతున్నాము. 2 1/2కి.మీ. పరిధిలో పోలీసు స్టేషను ఉంది. ఔట్‌పోస్టు అంటే అది ప్రభుత్వ ఖర్చుతో పెట్టడం మాత్రం జరగలేదు. యాంటీ డెకాయిటీ మెజర్స్ క్రింద చెక్‌పోస్టులు చౌటుప్పల్, కోదాడలలో ఆవిధంగా పెట్టడం జరిగింది కాబట్టి ఇక్కడ కూడా చెక్‌పోస్టు పెట్టడం జరిగింది. They have volunteered by way of donation to give a room. That is all. Not a single pie has been spent by the Government. The question itself has been wrongly framed.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి (నల్గొండ):- సర్. దురదృష్టం ఏమిటంటే ఇది నా కాన్‌స్టిట్యూయన్సీలో ఉంది. అక్కడ నేను ఇదివరకు ఎం.పి.గా, ఇప్పుడు ఎం.ఎల్.ఏ.గా ఉన్నాను. అక్కడ ఔట్‌పోస్టు ఇనాగ్యురేషన్ చేసిన సంగతి కానీ, చేస్తున్న సంగతి కానీ, అనుకొన్న సంగతి కానీ స్థానిక నాయకులకు ఎవరికీ తెలియదు. కనీసం అక్కడ సర్పంచ్‌గారికి కూడా తెలియదు. ఆ ప్రాంతంలో ఎవరికీ తెలియకుండా - రాఘవరెడ్డిగారు

చెప్పినట్లుగా సమరసింహారెడ్డిగారు ఆ ప్రాంతాన్ని చూడలేదు. వారు ఆ ప్రాంతాన్ని చూసి ఉన్నట్లయితే ఈ విధమయిన సమాధానం ఇవ్వరు. మీ దగ్గర ఏమీ సమాధానం ఉన్నదో మీరు చెప్పండి సర్. చెక్‌పోస్టులు పెట్టేటప్పుడు స్థానికుల నుంచి రిప్రజెంటేషన్ కావాలా, లేదా? అధ్యక్షా, మీరు చెప్పండి.

Mr. Speaker:- Did you hear his answer? Please tell me. వారి జవాబు వినండి. అటువంటి చెక్‌పోస్టు ప్రభుత్వ ఖర్చుతో పెట్టలేదూ, యాంటీ డెకాయిటీ మెజర్స్ క్రింద చెక్‌పోస్టు పెట్టాము అంటున్నారు. దానికి సంబంధించి అడగండి.

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి:- ఇది జరిగింది వాస్తవం. ఏ ప్రభుత్వ ఫంక్షన్ జరిగినా, ఇనాగ్యురేషన్స్ జరిగినా, స్థానిక నాయకులకు, శాసనసభ్యులకు తెలియకుండా చేయడం పరిపాటి అని మీరు నమ్ముతున్నారా? అయితే మాకు అభ్యంతరం లేదు. రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పిన విషయం కరక్టు. ఒక కోటీశ్వరుడి కొరకు, అక్కడి ఫ్యాక్టరీ కొరకు తప్ప, ప్రజా ప్రతినిధులకు కానీ, మరెవరి గురించి కానీ అది చేయలేదు. ఎవరికీ తెలియకుండా దానిలో పార్టనర్స్‌ను సంప్రదించి వాళ్లలో వాళ్లే ఇనాగ్యురేషన్ చేసారు. ఇది దురదృష్ట కరమయిన సంఘటన. మంత్రిగారిని కోరేది ఒక్కటే. అవసరమయిన చోట్ల, ప్రజలు కావాలి అని అడిగిన చోట మండలాల్లో ఇలాంటివి లేవు. అవసరం ఉన్న దగ్గర పెట్టకుండా, ఏదో కొంత మంది కోసం చేయడం మంచిదికాదు. ఈ విధంగా సభను తప్పుదు దోవ పట్టించడం విధానం కాదు. ఇప్పటికయినా వాస్తవాలు తెప్పించుకొని చెబితే బాగుంటుంది.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I have made myself very, very clear on that question. నేను ఒక్కటే మనవిచేసాను. వాళ్లు చెప్పినటు వంటి డిస్టెన్సు విషయంలో కానీ, ఖర్చు విషయంలో కానీ ఇన్‌వాల్వ్ కాకుండా అది అక్కడ పెట్టడం జరిగింది. ప్యూర్లీ టెంపరరీగా, ఓన్లీ 3 మంత్స్ కొరకు దానిని పెట్టడం జరిగిందని గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను. దానితోబాటు అదే పద్ధతిలో కోదాడ, చౌటుప్పల్‌లో కూడా పెట్టడం జరిగింది. కోదాడలో one of the persons who is affected by the decoities has come forward with an offer and we have taken advantage of the offer. These are all intended only as anti dacoity measures and nothing else.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (నర్సపూర్):- చెక్ పోస్టులను పెట్టవలసిన అవసరం వచ్చింది. కాబట్టి ఇక్కడ కూడా అట్లాగే పెట్టాము అంటున్నారు. అయితే ఇది ఏ పరిస్థితుల్లో పెట్టారు? పెట్టవలసిన ఇన్సిడెంట్సు ఏమి జరిగాయి? ఏ కారణాలవల్ల ఇక్కడ పెట్టారు? ఎందుమూలంగా పెట్టవలసిన అవసరం వచ్చిందో కారణాలు చెబుతారా?

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- It is intended for highway robberies and those committing dacoity by some of the inter-state dacoits. Keeping in view the police convenience and

also from the point of law and order, it has been kept. Just for three months. కార్లను ఎత్తుకు పోతున్నారు. డ్రైవర్లను చంపుతున్నారు. అందువల్ల ఇది పెట్టవలసి వచ్చింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పింది నిజమే అనుకొన్నా, ఇది యాంటీ డెకాయిటీ చెక్‌పోస్ట్ అనుకొంటే, చౌటుప్పల్‌లో పోలీసు స్టేషన్ ఉంది. 1/2 కి.మీ దూరంలో పెట్రోలు బంక్స్ మీద పెడతారా? నార్కట్‌పల్లిలో పోలీసు స్టేషన్ ఉంది. మీరు అనుకొన్న ప్రకారం 2 1/2 కి.మీ. దూరం ఉన్నా కోదాడ 60, 70 కి.మీ. పైన ఉంది. ఇటువంటి చెక్‌పోస్ట్ కట్టంగూరులో కూడా పెడతారా? నేను అకామడేషన్ చూపించే బాధ్యత తీసుకొంటాను. . పెడతారా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహా రెడ్డి:- ఆ ప్రపోజల్ ఇవ్వండి. నేను పరిశీలిస్తాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవ రెడ్డి:- ఏ వాహనాలు వెళ్ళకుండా ఉన్నచోటున పెట్టినప్పుడు, కట్టంగూరుకు ఎందుకు ఇవ్వరు? కార్లు లేనిచోట కాపలా పెడుతున్నారు. ఉన్నచోటున ఎందుకు పెట్టరు? మంత్రిగారు సభను తప్పుడు దోవ పట్టిస్తున్నారు. ఈ విధమయిన బాధ్యతారహితమయిన సమాధానం చెప్పడం ఏ మాత్రం సబబు కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు కూర్చోండి రాఘవరెడ్డిగారూ.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, I take serious objection...........

Mr. Speaker:- You do not have to take, please. You need not take seriously.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఊరికే ఆషామాషీగా మాట్లాడే పద్ధతి ఏమిటి? వారికి ఏ మాత్రం నిజాయితీ ఉన్నా ఎంక్వయిరీ చేయించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్రశ్న వేసింది వేరు. సంభాషణ వేరుగా సాగుతోంది. మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పారు. మీరు తృప్తి పడ్డారా లేదా అన్నది నాకు సంబంధం లేదు. హౌసు ఆర్డర్‌లో ఉంది. మీరు అలా ఉద్రేకంతో ఎందుకు మాట్లాడతారు. మీరు నాతో సహకరించండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- దయచేసి మీరు మాట కాస్త వినండి అధ్యక్షా, మంత్రిగారు వాస్తవదూరమైన విషయాలను చెబుతున్నారు. మీరు ఈ పద్ధతిలో ఉంటే ప్రశ్నలు అడిగడం అనవసరం. మంత్రిగారి సమాధానాలు అవసరం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు కావాలంటే దీనికి సంబంధించి ఇంకా ప్రశ్నలు అడగండి. కానీ ఇవన్నీ అనవసరం.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మంత్రిగారు హైవే రాబరీ జరుగుతోందనీ ఆ సందర్భంలో పెట్రోలింగ్ పెట్టామనీ అంటున్నారు. మంత్రిగారి వద్ద సమాచారం ఉందా? కోదాడ, సూర్యాపేట హైవే మీద ఎన్ని బస్సులు రాబరీ అయ్యాయి? ఎన్ని దోపిడీలు జరిగాయి?

కోదాడ, సూర్యాపేటలో ఎక్కువ సంఖ్యలో జరిగినప్పుడు అక్కడ పెట్టకుండా ఇక్కడ ఎందుకు పెట్టారు?

మిస్టర్ స్పీకర్.- ఇంకా మనం రెండవ ప్రశ్నలోనే ఉన్నాము. 12వ తేదీ ప్రశ్నలు కూడా ఇక్కడ ఉన్నాయి. సంబంధించిన ప్రశ్నలే వేయండి.

Sri K. Vidyadhara Rao:- I have raised the issue of road between Kodad and Suryapet. How many highway robberies have taken place?

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Whatever is the answer with me, I have submitted to the House. I have not hidden anything.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- తమరు ఈ విధంగా ఆవేశ పడడం న్యాయం కాదు సర్ Sir, please come to our rescue. The Minister cannot say like that. వాస్తవాలు చెప్పాలి కానీ నా దగ్గర ఉన్న జావాబు ఇదీ అని చెబితే ఎలా? అధికారులు ఇచ్చింది చెబుతున్నారు. వాస్తవాలు మంత్రిగారు కూడా తెలుసుకోవాలి కదా? సూర్యాపేట, కోదాడ హైవే మీద ఎన్ని రాబరీస్ జరిగాయి? ఎన్ని ఆర్.టి.సి. బస్సులు దోపిడీ జరిగాయి? నేను అడిగిన దానికి సమాధానం చెప్పమంటే చెప్పకపోతే ఎలా?

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, I can appreciate the anxiety of the Hon. Member in eliciting the information. But unfortunately, but for the question put by the Hon. Member, I do not have the information. Let him come forward with a separate question and I will definitely give him the information.

9.00 ఉ. శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- మంత్రిగారు సమాధానం చెబితే వాస్తవాలకు కొంచెము దగ్గరగా వుండాలి. మేము చెప్పేది వినండి అంటారు. అసలు మేము మంత్రిగారిని అడిగేది విచారించండి. వారు చెప్పేది వాస్తవం కాదు. అక్కడున్న వేలాది మంది ప్రజలను విచారించండి. వారి దగ్గర జీపు వున్నదేమో చూడండి. వారు రోడ్డు మీద పెట్రోలింగ్ చేస్తున్నది వాస్తవంకాదని నేను పదే, పదే చెబుతూ వుంటే మంత్రిగారు దానిని త్రోసిపారేస్తే మేము ప్రశ్న వేసినా ప్రయోజనం లేదు. సభ్యులు వేసిన ప్రశ్నలను మంత్రివర్యులు ఇంత చులకనగా చూడడం, మేము ప్రశ్నలు అడగడం, తమరు సమయం యివ్వకపోవడం. ఏమయినా దీనికి విలువ వున్నదా -

(Interruptions)

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- If the Hon. Member goes on making this type of aspersions, you must also...

Mr. Speaker:- It will not go on record. If you want, you might answer.

శ్రీ సిహెచ్. జయరాంబాబు (గుంటూరు 2):- నేను గౌరవంగా మనవిచేస్తున్నది మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు. ఇప్పుడు పోలీసు ఔట్‌పోస్ట్ ఏర్పాటు చేయడం అనేది వాస్తవమే. అది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వున్నప్పుడే ఫ్యాక్టరీ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈవాళ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చింది కానీ పెట్టుబడిదారులను కాపాడడానికి పోలీసులను పెట్టారు అనేది వాస్తవం. అన్‌పాపులర్ చేసే విధంగా ఆయన ప్రశ్నలు వేయడం అందరికి బాధ కలుగుతుంది. అది ఏమన్నా పోలీసు ఆఫీసర్లు జిల్లా స్థాయిలో మ్యానేజ్ చేస్తే చేసి వుండవచ్చు. పార్టీకి సంబంధం లేదు.

శ్రీ టి. పెంచలయ్య (కోడూరు):- రెండు కిలో మీటర్ల దగ్గర వున్నా మామూలుగా పోలీసులు గస్తీ తిరగడానికి వెళ్లవచ్చు గదా? 'చెట్టు ఎందుకు ఎక్కావంటే దూడ గడ్డి' కొరకు అన్నట్లు మంత్రిగారి సమాధానం రిలవెంట్‌గా లేదు. తమరు మా రిస్క్యూకు రావాలి. ప్రభుత్వ ధనాన్ని ఎందుకు వ్యయపరుస్తున్నారని గౌరవ సభ్యులు అడుగుతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- చాలా సప్లిమెంటరీలు అడిగారు. ఇక తరువాతి క్వశ్చన్ తీసుకొందాము.

చిత్తూరు జిల్లాలో మామిడి మొక్కల పంపిణీ

39-

*908-సర్వశ్రీ సి.కె. జయచంద్రారెడ్డి (చిత్తూరు), కె. ప్రభాకరరెడ్డి (తంబళ్ల పల్లి):- వ్యవసాయ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) 1989 సం. 'పండ్లతోటల పెంపకం' పథకం క్రింద చిత్తూరు జిల్లాలో దాదాపు లక్ష మామిడి మొక్కలను పంపిణీ చేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, ఈ మొక్కలు ఎవరి దగ్గరనుండి ఎంత ధరకు కొన్నారు?

వ్యవసాయశాఖామంత్రి (శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి):-

(అ) అవునండీ.

(ఆ) హైదరాబాదులోని వ్యవసాయశాఖ కమీషనరు, డైరెక్టరు మార్గదర్శక సూత్రాల ప్రకారంగా అంటుకట్టిన మామిడి మొక్కలను, మొక్క ఒక్కింటికి రూ. 13/-ల ధర చొప్పున హైదరాబాదులోని వ్యవసాయ ఉద్యానవన కృషి సంస్థ నుండి కొనుగోలు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి:- జాయింట్ డైరెక్టర్, చిత్తూరు ఇక్కడనే మొక్కలను కొనుక్కోవచ్చు అన్న తరువాత కూడ హైదరాబాద్ నుంచి పంపించడం జరిగింది. ఎందుకు ఇక్కడి నుండి పంపించే అవసరం వచ్చింది?

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:- లోకల్‌గా క్వాలిటీచూసే దానికి అగ్రోహార్టీ కల్చర్ సొసైటీ అనేది హైదరాబాద్‌లో ఒక సంస్థ ఉన్నది. దాని అధ్యక్షులు డైరెక్టర్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్. హార్టీకల్చర్ డైరెక్టర్ ఉపాధ్యక్షులు. దానిలో టెక్నికల్ పీపుల్స్ చాలా మంది ఉన్నారు. అది నో ప్రాఫిట్, నో లాస్ క్రింద నడిచే సంస్థ. అక్కడ ఉన్నవారందరు రిటైర్డ్ అగ్రికల్చర్, హార్టీకల్చర్ ఎక్స్‌పర్ట్స్. వాళ్ల ద్వారా కొంటే మొక్కలు మంచివి దొరుకుతాయనే భావంతో కొనడం జరిగింది.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి:- చిత్తూరులో మంచివి దొరుకుతాయి. రేటు తక్కువ అని చెప్పారు. అక్కడికి, ఇక్కడికి రేటులో ఎంతో వ్యత్యాసం ఉన్నది. దీనిలో అవకతవకలు జరిగాయి. సరైన సమాధానం చెప్పాలి?

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:- జాయింట్ డైరెక్టర్ హార్టీకల్చర్‌లో ఎక్స్‌పర్ట్‌కాదు. అతను హార్టీకల్చర్‌కు సంబంధమున్న మనిషి.

శ్రీ పి. నరసింహారెడ్డి (జహీరాబాద్):- సంగారెడ్డి విషయంలో ప్లాంట్స్ సప్లయి చేయడంలేదు. రైతాంగానికి ప్లాంట్స్ కొరకు చాలా డిమాండ్ ఉన్నది. తక్కువ సరకు కొన్ని కాటగరీలకు - ఎస్.సి., ఎస్.టి.లకు ఇస్తున్నారు. జనరల్‌గా అందరికి దొరకడం లేదు. ప్రయివేట్ వాళ్ళు కొన్ని లో టైప్ నర్సరీలు పెట్టుకొన్నారు. అక్కడి నుండి తీసుకుపోయే మొక్కలవల్ల చాలా లాస్‌వస్తున్నది. కల్టివేటర్స్ నష్టపోతున్నారు. డిమాండ్ ఉన్నంత వరకు హార్టీకల్చర్ వాళ్ళు మామిడి మొక్కలను ఎక్కువ ప్రొడ్యూజ్‌చేసి సప్లయి చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయం యధార్థము. మొక్కలు తక్కువగా తయారు అవుతున్నాయి. ఈ సంవత్సరం హార్టీకల్చర్ డిపార్ట్‌మెంట్ వారు ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించి ఎక్కువ మొక్కలను పెంపొందించడమే గాకుండా వారు చెప్పినట్లుగా ప్రయివేట్ నర్సరీలలో జరిగే అక్రమాలను అరికట్టడానికి త్వరలో, ఈ సభలోనే చట్టం తీసుకురావడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి:- ఇప్పుడు లేటెస్టు టెక్నాలజీతో డెవలప్‌చేసే మొక్కలను సప్లయి చేస్తున్నారా? లేకపోతే పాత వెరైటీ హైబ్రీడ్ మొక్కలనే సప్లయి చేస్తున్నారా? కోడూరులాంటి కొన్ని ప్రాముఖ్యమైన ఫారమ్స్ ఉండగా ఇంత దూరము నుండి ఎక్స్‌పోర్టు చేయవలసిన అవసరం ఏమిటి? అక్కడ లోకల్‌గా ఎస్టాబ్లిష్డ్ ఫారమ్స్ ఉన్నాయి. ప్రయివేట్ యాజమాన్యంలో కూడా ఎస్టాబ్లిష్డ్ ఫారమ్స్ ఉన్నాయి. దీనిలో కోడూరు చాలా ప్రఖ్యాతిగాంచినది. ఈ విషయం అందరికి తెలుసు. Why not we encourage the local talent instead of exporting from Hyderabad?

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:– సభ్యులు అడిగిన మొదటి ప్రశ్న లేటెస్ట్ టెక్నాలజీతో డెవలప్ చేశారనేది నిజమే. గ్రాఫ్టింగ్‌లో ఇన్ ఆర్చింగ్, వీనేర్ అని రెండు వెరైటీలు ఉన్నాయి. ఇన్ ఆర్చింగ్ మంచి వెరైటీ. అది లేటెస్ట్ టెక్నాలజీతో డెవలప్ చేసినది. వీనేర్ అంత మంచిది కాదంటారు. ఆ విధంగా హార్టీకల్చర్ వారు నిర్ణయించినవి ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీ ద్వారా కొంటారు. ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఉండే ప్రయివేట్ నర్సరీలు కానీ, ప్రభుత్వ నర్సరీలు కానీ అన్నీ చూచి వెతికి వాటిలో మంచివి సెలెక్ట్‌చేసి అక్కడకు పంపించే ఏర్పాటు చేస్తాము. కోడూరులో ఉండేది అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ రీసెర్చ్ స్టేషన్. అక్కడ కొద్దిగా తయారు అవుతున్నాయి. అవి కూడా అంతగా డెవలప్ చేయలేదు. వాటిని కూడా నేను యూనివర్శిటీలో డెవలప్ చేయడానికి చర్యలుతీసుకొంటాము.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి (కమలాపురం):– ఈ మొక్కలు ఇక్కడి నుండవి కొని అక్కడ ఇచ్చారని చెప్పారు. ఇవి ఎవరికి ఇచ్చారు. ఆ బెనిఫిషరీస్ ఎవరో చెప్పగలరా?.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:– బెనిఫిషరీస్ లిస్టు నేను యివ్వలేదు. కానీ ఇది ఒక పథకం క్రింద – ప్రశ్నలోనే ఉన్నది. ఫ్రూట్ గార్డెన్ రియరింగ్ స్కీమ్ క్రింద చిన్నకారు, సన్నకారు రైతులకు ఉచితంగా పంచిపెట్టడం జరుగుతున్నది.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:– తరువాతయినా సభకు లిస్టు ఏమయినా సమర్పిస్తారా?

(సమాధానం లేదు)

డాక్టర్ జి. కుతూహలమ్మ (వేపంజేరి):– మంత్రివర్యులు జవాబు చెబుతూ అగ్రికల్చర్ వాళ్ళు హార్టీకల్చర్‌లో ఎక్స్‌పర్ట్స్ కాదని అన్నారు. ఒప్పుకొంటాము, అక్కడ లోకల్‌గానే హార్టీకల్చర్ డిపార్ట్‌మెంట్ వారు పనిచేస్తే నర్సరీల ద్వారా మామిడి మొక్కల ఉత్పత్తి జరగదు. ఇక్కడి నుంచి అక్కడకు వచ్చేసరికి ఒక మొక్కకు 13 రూపాయలు పడుతుందని జిల్లా పరిషత్ మీటింగ్‌లో వాళ్ళు లెక్కలు చెప్పారు. అక్కడ మొక్క కొనుగోలేగాకుండా సరఫరాచేసే దానికే ఏడు రూపాయలు పడుతుందని హార్టీకల్చర్ డిపార్ట్‌మెంట్ వారు చెబుతున్నారు. ఇక్కడి నుంచి చిత్తూరుకు రావాలంటే 700 కిలోమీటర్లు రావాలి. అంత దూరం రావాలంటే మొక్కలు సగము చచ్చిపోతాయి. అది ఎంత హైబ్రీడ్ చెట్టు అయినా, లేకపోతే ఎంత పోషక పదార్థాలువేసి పెంచబడిన మొక్క అయినా చచ్చిపోతుంది. మొక్కలు అక్కడి నుంచి పంపిణీ అయి మండలాలకు వచ్చి, మరల మండలాల నుంచి బెనిపిషరీస్‌కు వెళ్లి వాళ్ళు మొక్కలు నాటేలోపల అసలు పూర్తిగా చచ్చిపోవడమో లేకపోతే నాటుతున్నప్పుడు లోపల విరిగిపోవడమో జరుగుతున్నది. కొన్ని వేల మొక్కలు యీ పథకము క్రింద పంపిణీ చేయడం జరిగింది. చిత్తూరు జిల్లాకు ఎంత డబ్బు కేటాయించారు? ఎంత విలువగలవి సరఫరా చేశారు? ఎంత నష్టం జరిగిందనేది తెలియజేయాలి.

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:– గౌరవ సభ్యురాలు చెప్పినట్లు జాయింటు డైరక్టరు, హార్టీకల్చర్ అనే కాదు. హార్టీకల్చర్ నొస్సైటీ మొత్తం యిక్కడి నుండే పంపించడమనేది

యథార్థంకాదు. చిత్తూరులో మొక్కలు సరిగా ఉంటే అక్కడి నుండి కొనుగోలు చేస్తారు. వారు యితర రాష్ట్రాలకు – ఉత్తరప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర – వెళ్లి చూచి వస్తారు. వారు చెప్పినట్లుగా దూరం ఉండి 15 రోజులు పట్టి అవి చెడిపోతే రీప్లేస్ చేయడానికి హార్టీ కల్చర్ వారు సిద్ధంగా ఉన్నారు.

శ్రీ డి. శివరామరాజు (అత్తిలి):– అధ్యక్షా, దేశీవాళీ పండూరివారి మామిడి మొక్కలు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఉన్నవి. అలాగే కొత్తపల్లి కొబ్బరి అనేది ఉంది. అవి స్నేహితులకు పంపించడానికి బాగా ఉంటాయి. వాటిని నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు. ఆ దేశీవాళీ విత్తనాలు లేకుండా పోతున్నాయి. కాబట్టి వాటిని నిర్లక్ష్యం చేయకుండా వాటిని కూడా నర్సరీలో బాగా పెంచి రాష్ట్రవ్యాపితంగా సరఫరా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:– రాజుగారు కొన్ని మొక్కల పంపిస్తే హార్టీకల్చర్ ద్వారా వాటిని డెవలప్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ ఎ. మోహన్‌రెడ్డి (మదనపల్లి):– ఇంత రేటు వ్యత్యాసము ఎందుకు వచ్చింది? ఆ సొసైటీవల్ల ఎవరికి లాభాలు వస్తున్నాయి?

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:– ఈ సొసైటీ యిప్పటిది కాదు. 40 సంవత్సరాల క్రింద పెట్టినటువంటిది.

హైదరాబాదు, పబ్లిక్ గార్డెన్స్‌లో పార్కింగ్ రుసుము

40–

*663–శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి (చేవెళ్ల):– వ్యవసాయశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) హైదరాబాదులోని పబ్లిక్ గార్డెన్సులో ప్రయాణీకుల నుండి వాహనములకు పార్కింగ్ పన్ను (రుసుము)ను వసూలు చేస్తున్నారా;

(ఆ) అయినచో, సదరు పన్నును ఏ ఏజన్సీ వసూలు చేస్తున్నది; అందువల్ల సుమారు ఎంత సొమ్ము వచ్చింది;

(ఇ) ప్రవేశ ద్వారం వద్ద వాహనాలను నిలుపుటకు స్థలాన్ని ఏర్పాటు చేసి పబ్లిక్ గార్డెన్స్‌లోకి అన్ని రకాల వాహనాల రాకను నిషేధించుటకు ఏదేని ప్రతిపాదన కలదా?

శ్రీ ఎన్. జనార్ధనరెడ్డి:–

(అ) అవునండి.

(ఆ) స్థానిక వార్తాపత్రికల్లో విస్తృత ప్రచారం జరిపిన తరువాత అధిక మొత్తం చెల్లించే టెండరుదారునకు చార్జీల వసూలును అప్పగించడమయినది. పబ్లిక్‌గార్డెను 2 గేటుల వద్ద 1989–90లో కాంట్రాక్టు మొత్తం రూ. 5000/–

(ఇ) పబ్లిక్‌గార్డెన్సు ప్రవేశపు గేట్లు రెండింటివద్ద పార్కింగ్ ప్రదేశాన్ని కల్పిస్తూ పబ్లిక్‌గార్డెనులో ప్రభుత్వ వాహనాలను మినహాయిస్తూ అన్ని వాహనాల నిలుపుదలకు ఆంక్షను విధించడమయింది.

టి.టి.డి. లడ్డూల అమ్మకపు ధరను పెంచుట

41-

*207-శ్రీమతి జి. కుతూహలమ్మ, సర్వశ్రీ పి. జనార్ధన్‌రెడ్డి, ఎం. రామిరెడ్డి (తిరుపతి), జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు (పుత్తూరు):- దేవాదాయ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) టి.టి.డి. లడ్డూల అమ్మకపు ధరను ఇటీవల పెంచిన విషయం వాస్తవమేనా; అయినచో, పెంచిన ధర ఎంత;

(ఆ) లడ్డూల ధరను తగ్గించుట కేదేని ప్రతిపాదన కలదా;

(ఇ) లడ్డూలలో మిరాశిదారుల రోజు వాటా ఎంత; 1989లో మిరాశిదారులకు ఎంత వచ్చింది?

దేవాదాయ శాఖమంత్రి (శ్రీ యం. రవీంద్రనాథ చౌదరి):- అధ్యక్షా, లడ్డూ ధరను 1988 మార్చి 1వ తేదీ నుండి మూడు రూపాయల నుండి నాలుగు రూపాయలకు పెంచడం జరిగింది. ఇంతకుముందున్న ప్రభుత్వమే పెంచింది. తగ్గించడానికి ప్రతిపాదనలు యిప్పుడు ఏమీ లేవు.

పోతే మిరాశిదార్లకు ఎన్ని లడ్డూలు యిస్తున్నారని అడిగారు. రోజువారీగా 15 వేల లడ్డూలు వారి వాటా క్రింద పోతున్నాయి.

శ్రీ పి. జనార్ధన్‌రెడ్డి:- మంత్రిగారు మార్చి, 1వ తేదీనుండి పెంచామన్నారు. ఏ సంవత్సరము అనేది చెప్పలేదు. అసలు రోజుకు ఎన్ని లడ్డూలు అమ్ముతున్నారు? దానిలో ఏమైనా దేవస్థానానికి లాభము వస్తున్నదా? లేకపోతే భక్తులకు సబ్సిడీ రేటు మీద యిస్తున్నారా?

శ్రీ యం. రవీంద్రనాథ చౌదరి:- మిరాశిదార్లకు రోజుకు 15 వేల లడ్డూలు పోతున్నాయి. లడ్డూల అమ్మకములో యాత్రికులకే లాభము కనబడుతున్నది. ప్రజెంట్ రేటు ప్రకారము లడ్డూ రూ. 4.69 పైసలు అవుతుంది. యాత్రికులకు యిచ్చే ధర తక్కువగా ఉంటుంది.

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు (చెన్నూరు):- లడ్డూలలో ఉపయోగించే పదార్థాలు ఏవైతే ఉన్నాయో, వాటిని మ్యానుఫాక్చరర్సు నుండి గాక, హోల్‌సేల్ డీలర్సు నుండి గాక టి.టి.డి. స్టోర్సు నుండి కొనడంవల్ల ఓవర్‌హెడ్ చార్జెస్ అవుతున్నాయి. దానిని తగ్గించ గలిగితే నాణ్యత పెంచడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దానిని పరిశీలిస్తారా? మిరాశిదార్ల

గురించి వారు చెప్పింది 15 వేల లడ్డూలు వారి వాటా క్రింద పోతున్నాయని. కాని వంద లడ్డూలుచేస్తే ఎన్ని పోతున్నాయనేది కావాలి. లోగడ యీ కేసు సుప్రీంకోర్టుకు పోయింది 1978-80 మధ్యన అది కాంప్రమైజ్‌చేయడం జరిగింది. దానిని పరిశీలిస్తారా?

శ్రీ యం. రవీంద్రనాథ చౌదరి:- మాజీ మంత్రిగారు అడిగింది పరిశీలిస్తున్నాము. వారు స్టోర్స్ ద్వారా కొనడం అన్నారు. ఇప్పుడు హోల్‌సేల్‌గా కొంటున్నాము.

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు:- నేను అడిగిన దానికి సమాధానం రాలేదు. మిరాశి దార్లకు వంద లడ్డూలలో ఎన్ని పోతున్నాయి?

శ్రీ యం. రవీంధ్రనాథ చౌదరి:- కోర్టులో ఉంది. 51 లడ్డూలకు 13 లడ్డూలను మిరాశిదార్లకు యిస్తున్నాము. అది విచారణలో ఉంది. కోర్టులో ఉంది గాబట్టి ఒక లడ్డూకు సంబంధించిన డబ్బును దేవస్థానములో వుంచుతున్నాము.

డాక్టర్ జీ. కుతూహలమ్మ:- మార్చి, 88లో పెంచారన్నారు. అప్పుడైనా లడ్డూ ధరను పెంచవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది? రెండవది, దేవస్థానము ద్వారా లోపల అమ్మే దానికంటే బయట కౌంటరుపెట్టి 5 నుండి-6 రూపాయల చొప్పున ఒక్కొక్కసారి 8 రూపాయలకు ఒక లడ్డూ అమ్మేన సందర్భములో దేవస్థానమువారు పట్టుకున్నారు. దానిమీద ప్రభుత్వం ఏమి చర్యతీసుకున్నది?

శ్రీ యం. రవీంద్రనాథ చౌదరి:- గౌరవ సభ్యురాలు లడ్డూ ధరను ఎందుకు పెంచారని అడిగారు. కాని లడ్డూ ధర కే.జీ. 50 రూపాయలు ఉంది. టి.టి.డి. లడ్డూ 24 రూపాయలకే వస్తున్నదని 1988 మార్చిలో పెంచారు. ఇప్పటికీ అమ్ముతున్న దానిని బట్టి నష్టమే జరుగుతున్నది.

శ్రీ పి. జనార్ధన్‌రెడ్డి:- బజారు ధర దీనికి కంపేర్ చేస్తే ఎట్లా? బయట 50 రూపాయలు ఉంది, యిక్కడ 24 రూపాయలు అంటే ఎట్లా?

మిష్టర్ స్పీకర్:- గౌరవ సభ్యులకు కౌంటర్లో లడ్డూలు యిస్తున్నారు. టెస్ట్‌చేసి రేపు చెప్పండి.

శ్రీ టి. బాల్‌రెడ్డి (కార్వాన్):- అధ్యక్షా, మంత్రిగారి నుండి సరైన సమాధానం రావడంలేదు. లడ్డూ ధరను మూడు నుండి నాలుగు రూపాయలకు పెంచినప్పటికీ భక్తులకు అందించడానికి అధికారులు చర్యతీసుకోవడం లేదు. అందుకని అక్కడ బ్లాకు మార్కెటులో రెండింతల రేటుకు అమ్ముతున్నారు. దానిని అరికట్టడానికి ఏమి చేస్తున్నారు? 50 రూపాయలకు కేజి ఉంటుందని చెబితే ఎట్లా? అక్కడ బ్లాకు మార్కెటు జరుగుతున్నది. ఒక్కొక్కసారి లడ్డూను పది రూపాయలకు అమ్మడం జరుగుతున్నది. దానిని ఎందుకు అరికట్టడం లేదు? అది చెప్పమనండి.

1.20 ఉ. శ్రీ ఎమ్. రవీంద్రనాథ్ చౌదరి:- అది బ్లాక్ మార్కెట్‌లో అమ్ముతున్నారని గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. నేను ఇదే మొదటిసారి వినడం. తప్పకుండా దానిని అరికడతాము.

శ్రీమతి ఇ. సీతారామమ్మ (కూచినపూడి):– అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో దాదాపు ప్రతి ఒక్కరు శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి దేవాలయాన్ని సందర్శిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా మహిళలు వెళుతున్నారు. 25 రూపాయలు పెట్టి టికెట్ కొనుక్కొని శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామిని చూసి వస్తున్నారు. అక్కడికిపోయి 4 రూపాయలు పెట్టి లడ్డు కొనుక్కోవలసి వస్తున్నది. తిరుపతి వెళుతున్నారు కదా, ఒక లడ్డూ తీసుకొని వచ్చి ఇమ్మని ఇరుగు పొరుగువారు అడుతున్నారు. కనుక లడ్డు ధర 2 రూపాయలకు తగ్గించాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. రవీంద్రనాథ్ చౌదరి:– లడ్డు ధర 2 రూపాయలు చేస్తే తిరుపతి దేవస్థానానికి మొత్తం 8 కోట్ల రూపాయలు నష్టం వస్తుంది. ఆ ప్రశ్న సవ్యంగా ఉందా లేదా అని ఆలోచిస్తాము.

శ్రీమతి ఇ. సీతారామమ్మ:– అధ్యక్షా, మంత్రిగారికి అభివందనములు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. రామిరెడ్డి:– దేవస్థానం రూల్సు ప్రకారం ఒక లడ్డు 175 గ్రాములు ఉండాలి. ఇప్పుడు అది 125 గ్రాములు మాత్రమే ఉంటున్నది. దీనిలో లాస్టు ఇయర్ రూ. 90 లక్షల కుంభకోణం జరిగింది. అందుకే ఈ ప్రశ్న వేయడం జరిగింది. ఈ 90 లక్షల రూపాయల కుంభకోణం జరిగిన దాని మీద ఎంక్వయిరీ చేయిస్తారా? ఇప్పుడు దేవునికి నైవేద్యంపెట్టే లడ్డులలో అర్చకులకు వాటా ఉందా? టోటల్ లడ్డూలలో వాటా ఉందా? ఈ లడ్డూలు తయారు చేయుటకు చిత్తూరు డెయిరీ డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషను నుంచి నెయ్యి తీసుకొని వస్తున్నారు. ప్రతి డబ్బాలో కొంత నెయ్యి తక్కువ వస్తున్నది. ఆ విధంగా కొంత వేస్టు అవుతున్నది. అందుచేత టాంకర్సుపెట్టి నెయ్యి సప్లయి చేస్తారా ఈ దేవాలయానికి. 6% విజయ డెయిరీకి కమీషను ఇస్తున్నారు. ప్రతి సంవత్సరం దీని క్రింద రూ. 30 లక్షలు పోతున్నది. అందుచేత దేవుడికి అమ్మే నెయ్యిలో కూడా కమీషను ఇస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. రవీంద్రనాథ్ చౌదరి:– అది ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:– మొత్తం రాష్ట్రం నుంచి తిరుపతి దేవుని దర్శనానికి ఎంతో మంది వెళుతున్నారు. వెళ్లి మొక్కుతీర్చుకొని వచ్చేప్పుడు ఏమీ లేకుండా వస్తున్నారు. మీకు దేవుడు, ప్రజలు, అందరూ అధికారం అంటకట్టారు. శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారు కిలో బియ్యం రెండు రూపాయల పథకం పెట్టారు. మీరు తిరుపతి దేవాలయానికి పోయిన యాత్రికులందరికి దేవాలయంలో ఉచితంగా ఒక లడ్డు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. రవీంద్రనాథ్ చౌదరి:– వారి ప్రశ్న చాలా విచిత్రంగా ఉంది. వచ్చిన యాత్రికులందరికీ ఒక లడ్డు ఇవ్వాలంటే దేవస్థానానికి చాలా నష్టం వస్తుంది. ఇప్పుడు చిన్న లడ్డు ఫ్రీగా ఇస్తున్నాము.

శ్రీ కుడుపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురం):– తిరుపతి దేవస్థానం పేరు చెబితే శ్రీ అన్నారావుగారి పేరు తెలియనటువంటివారు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఎవరూ ఉండరు. ఆయన

ఎ. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరుగా, టి.టి.డి. ఛైర్మన్‌గా చేసారనుకుంటాను. ఆయన చాలా అనుభవజ్ఞులు. వారు ఈమధ్య ఒక స్టేట్‌మెంటు ఇచ్చారు. అదే విషయం శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎమ్. రామరెడ్డిగారు రెయిజు చేసారు. తిరుపతి దేవస్థానంలో తయారుచేసిన లడ్డు లలో మిరాశీదార్ల వాటా ఉంటుందా, నైవేద్యం పెట్టిన లడ్డూలలో వాటా ఉంటుందా - కోర్టు జడ్జిమెంటులో ఏమని ఉంది? ఇప్పుడు ఈ దేవాలయంలో ఏ పద్ధతి నడుస్తున్నది? మొత్తం తయారు చేసిన లడ్డూలలో వాటా ఇస్తున్నారా లేక నైవేద్యం పెట్టిన దానిలో వాటా ఇస్తున్నారా? నైవేద్యం పెట్టనటువంటి లడ్డూలలో వాటా ఇవ్వడం న్యాయం కాదని, నైవేద్యం పెట్టిన లడ్డూలు శాస్త్ర ప్రకారంగా బైట అమ్మడం న్యాయం కాదని, ధర్మం కాదని శ్రీ అన్నారావుగారు చెప్పడం జరిగింది. దానిని ప్రభుత్వం ఆమోదిస్తుందా లేక ఖండిస్తుందా? గౌరవనీయులైన మంత్రిగారి దగ్గర వెంటనే సమాధానం లేకపోతే తరువాత అయినా సమాధానం సభ్యులకు అందజేస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. రవీంద్రనాథ్ చౌదరి:- మిరాశీదార్లకు మొత్తం అన్ని లడ్డూలలో షేర్ ఉంది. ఈ విషయం కోర్టులో పెండింగులో ఉంది. అయినా మేము టోటల్ లడ్డులలో షేర్ ఇస్తున్నాము.

శ్రీ టి. వెంకయ్య (తాడికొండ):- అధ్యక్షా, తిరుపతి దేవస్థానం లడ్డూలలో క్వాలిటీ తగ్గింది. 24 గంటలు కూడా నిల్వ ఉండడం లేదు. తయారీలో అడల్ట్రేషను ఉన్నట్లు ఉంది. ఇదివరకు మంత్రిగారు అప్పటి లడ్డు తినే ఉంటారు. ఇప్పుడు ఇంటికి తెచ్చుకునేసరికి పాడైపోతున్నాయి. దానిమీద యాక్షను తీసుకుంటారా? అటువంటి క్వాలిటీ లేని లడ్డులు ఆరోగ్యానికి కూడా మంచిది కాదు. ఇప్పుడు వాటికి వారి పెట్టుబడి కూడా ఏమీ లేదు. అందుచేత నో ప్రోఫిట్, నో లాస్ బేసిస్‌లో చౌకధరకు లడ్డులు సప్లయి చేస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. రవీంద్రనాథ్ చౌదరి:- లడ్డూలు నిల్వ ఉండవు. రోజుకు 60 వేలు తయారు అవుతున్నాయి. యాత్రికులకు మేము సప్లయి చేయలేకపోతున్నాము. నేను వచ్చిన తరువాత లడ్డులు బూజుపట్టడం ఎప్పుడు చూడలేదు.

శ్రీ ఎమ్. రామిరెడ్డి:- లడ్డూలు కొనుక్కొని ఇళ్లకు తెచ్చిన తరువాత ఒక పూట కూడా ఉండడంలేదు. కొనుక్కున్న తరువాత 24 గంటలు కూడా నిల్వ ఉండడం లేదు. అందుచేత వాటి క్వాలిటీ ఏమైనా ఇంప్రూవ్ చేస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. రవీంద్రనాథ్ చౌదరి:- తప్పకుండా ఇంప్రూవ్ చేస్తాము.

శ్రీ సిహెచ్. జయరాంబాబు:- తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి రాకముందు తిరుపతి వెళ్లే శాసనసభ్యులకు, వారి కుటుంబ సభ్యులకు ఉచితంగా దర్శనం చేసుకునే సౌకర్యం ఉండేది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఆ అవకాశం తొలగించారు. ఇప్పుడు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చింది కనుక శాసనసభ్యులకు, వారి కుటుంబ సభ్యులకు ఉచితంగా దర్శనం చేసుకునే అవకాశం కలుగజేస్తారా ఒక ప్రివిలేజి క్రింద. స్పెషల్ దర్శనానికి 25 రూపాయలు పెట్టి టికెట్ కొనే కన్నా ఇంకా ఎక్కువ

హుండీలో వేసివస్తారు. ఆ దర్శనం కూడా క్యూలో నిలబడవలసి వస్తున్నది. ఇదివరకు సింహద్వారాం నుంచి శాసనసభ్యులకు వెళ్లే అవకాశాలు ఉండేవి. అందుచేత క్యూలో లేకుండా ఇదివరకటి మాదిరిగా సింహద్వారం నుంచి అవకాశం కలిగిస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. రవీంద్రనాథ్ చౌదరి:– దేవుడి దగ్గర అందరూ సమానం. ఇప్పుడు ఏమి చేయాలో మేము ఆలోచిస్తున్నాము.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:– లడ్డు క్వాలిటీ పడిపోయింది. కొనుక్కొన్న 3.30 వారు తీసుకెళ్లి బంధువులకు ఇచ్చుకునేందుకు మూడు, నాలుగు రోజులు పడుతుంది. నిలవ ఉండటం లేదు అన్ని రోజులు, పాడైపోతున్నది. టి.టి.డి. నోటీసు [illegible] కొన్నప్పుడు బావుండేది – ఇప్పుడు డైరక్టుగా కొనడం మొదలుపెట్టినప్పటి నుంచి పాడై పోతున్నది. స్వీట్సు తయారుచేసే పుల్లారెడ్డిగారు అక్కడికి వెళ్లి పరిశీలించినట్లు తెలుస్తున్నది. ఏవిధంగా ఇంప్రూవ్ చేయాలని వారు చెప్పారు?

శ్రీ ఎమ్. రవీంద్రనాథ్ చౌదరి:– పుల్లారెడ్డిగారు వెళ్లి చూసి చాలా బాగుంది. క్వాలిటీ బాగుంది అని రిపోర్టు ఇచ్చారు.

జౌళి విధానాన్ని పున:పరిశీలించుటకు అభ్యర్థన

42–

*577–సర్వశ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి, టి. రాజేశ్వరరావు (పర్వతన్నపేట), సహెచ్. విద్యా సాగర్‌రావు (మెట్పల్లి), ఆర్. రవీంద్రనాథ్‌రెడ్డి (ఆలంపూర్), కె. నూకరాజు (పాయక రావుపేట):– ఆర్థిక, విద్యుచ్ఛక్తిశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) చేనేత పరిశ్రమలోని కార్మికులకు లాభకరంగా ఉండే ఉపాధి కల్పించడానికి వీలుగా 1985 జౌళి విధానాన్ని పున: పరిశీలించవలసిందిగా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కోరిందా;

(ఆ) చేనేత పరిశ్రమను ఆదుకోవడానికి ఎక్సైజు, అమ్మకపు మరియు ఆక్ట్రాయి పన్నును రద్దుచేయుటకు ఏదేని ప్రతిపాదన కలదా?

ఆర్థిక, విద్యుచ్ఛక్తి, చేనేత మగ్గాల శాఖలమంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):–

(అ) అవునండీ, జౌళివిధానం అమలులో సాధించిన ప్రగతిని సమీక్షించటానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. సంఘం సిఫారసులను వారు పరిశీలిస్తున్నారు.

(ఆ) చేనేత, జౌళి వస్త్రాలపై అమ్మకం పన్ను, ఆక్ట్రాయి, రాష్ట్ర ఎక్సైజు డ్యూటీ విధించడంలేదు.

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి:– చేనేత కార్మికులు మన రాష్ట్రంలో ఇరవై అయిదు లక్షల మంది ఉన్నారు. దీనికి కేంద్రం ఒక కమిటీ వేసింది అని చెప్పారు. ఆ రికమండేషన్స్

విషయం ప్రభుత్వం ఏమి చేసింది మాత్రం మంత్రిగారు చెప్పలేదు. ఆక్ట్రాయి, సేల్స్‌టాక్స్, ఎక్స్‌యిజ్ డ్యూటీ కేంద్రం నుంచి మాఫీ చేయిస్తారా? ప్రభుత్వమే నూలు, ప్రత్తి విదేశాలకు ఎగుమతి చేస్తున్నది. దానివల్ల చేనేత పరిశ్రమ దెబ్బతింటున్నది. కమిటీ రికమండేషన్సుపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకున్నది? ఆక్ట్రాయి, ఎక్సయిజ్ డ్యూటీ విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాయితీ ఇచ్చింది - కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా ఇస్తుందా? దేశంలో బట్ట పదిహేను వేల మీటర్లు చేనేతలో ఉత్పత్తి అవుతున్నది - టెక్స్‌టైల్ మిల్స్ ఇరవై మిలియన్ మీటర్లు ఉత్పత్తి చేస్తున్నది - చేనేత పరిశ్రమను దెబ్బతీస్తున్నది - దాని విషయమై ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- కమిటీని వేసిందని చెప్పాను - అది కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన కమిటీ. కేంద్ర ప్రభుత్వం 13-5-1988 ఆబిద్ హుసేన్‌గారి ఆధ్వర్యంలో వేసింది. ఆ కమిటీ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి నివేదిక ఇస్తుంది. మన రాష్ట్రానికి సంబంధించి చేనేత బట్ట మీద సేల్స్‌ట్యాక్స్, ఆక్ట్రాయిలేదు. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వ విధానం కాదు. ఒక్కొక్క రాష్ట్రానికి ఒక్కొక్క విధానం ఉంది. మన రాష్ట్రానికి సంబంధించినంతవరకు చేనేత పరిశ్రమకు తోడ్పాటు ఇచ్చే నిమిత్తం సేల్స్‌ట్యాక్స్, ఆక్ట్రాయ్, ఎక్సయిజ్ డ్యూటీ విధించడంలేదు.

ఎచ్చెర్లలో గ్రామీణ విశ్వవిద్యాలయం

43-

*366-శ్రీ పైడి శ్రీరామమూర్తి (ఆముదాలవలస):- ఆర్థిక మరియు విద్యుచ్ఛక్తి శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఎచ్చెర్లలో గ్రామీణ విశ్వవిద్యాలయాన్ని ప్రారంభించుట ప్రస్తుతం ఏ దశలోనున్నది;

(ఆ) శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్ కేంద్రంలో 12 పి.జి. కోర్సులను ప్రవేశపెట్టాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించిందా; అయినచో, యిప్పటివరకు ప్రవేశపెట్టిన కోర్సులేవి;

(ఇ) ప్రస్తుత విద్యా సంవత్సరంలో యితర కోర్సులను ప్రవేశపెట్టడానికి తీసికొనదలచిన చర్య ఏమి?

శ్రీ కె. రోశయ్య:-

(అ) ఈ విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నది.

(ఆ) లేదండీ. 1988-89 సంవత్సరంలో ఈ క్రింది కోర్సులను ప్రారంభించడానికి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయాన్ని అనుమతించడమయింది.

(1) ఎం.కాం. (2) - ఎం.ఎ. లేదా ఎం.ఎస్.సి. (లెక్కలు). (3) బి.ఎల్. సంవత్సరాల కోర్సు). (4) బి.ఎల్.ఎస్.సి. (ఒక సంవత్సరం).

(ఇ) ఈ విషయం పరిశీలనలో ఉన్నది.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి:- లోగడ రామారావుగారి ప్రభుత్వంలో రూరల్ యూనివర్శిటీ శ్రీకాకుళంకు ఇస్తామని ఎనౌన్స్ చేయడం జరిగింది. దానిని వేరే చోటికి తరలించడం అనే మాట వచ్చినప్పుడు విద్యార్థులు ఆందోళన చేశారు. ఒక ముఖ్యమంత్రి, ఒక సంబంధిత మంత్రి ప్రకటన చేసియున్నప్పుడు- already they have given assurance for the establishment of the University. మనం దాని నుంచి డీవియేట్ కాకుండా యూనివర్సిటీని అక్కడే స్థాపించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? ఈ నాలుగు కోర్సులు కాక మిగతా కోర్సులు కూడా విద్యార్థులకు ఇచ్చేటట్లు ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- రూరల్ యూనివర్శిటీ శ్రీకాకుళం ప్రాంతంలో స్థాపించే విషయం పంచాయతీ రాజ్ డిపార్టుమెంటు పరిశీలనలో ఉంది. దీనికి 1987లో ఒక కమిటీ ప్రొఫెసర్ రామకృష్ణారావు అధ్యర్యంలో వేయడం జరిగింది. ఆ నివేదిక పంచాయతీ రాజ్ డిపార్టుమెంటు పరిశీలనలో ఉంది. వారు కోర్సెస్ విషయం చెప్పారు. నాలుగు కోర్సులకు ఆమోదించడం జరిగింది. మిగతా కోర్సెస్ ప్రారంభించే విషయం క్రమక్రమంగా పరిశీలించడం జరుగుతుంది.

Mr. Speaker:- I will refer this question to the Panchayat Raj Ministry, at the appropriate time. ఈ క్వశ్చన్ హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ మంత్రికి వెళ్ళింది - ఈ ప్రశ్న మళ్ళీ పంచాయతీ రాజ్ మంత్రి పేరుతో రాగలదు.

నాగావళి నదిపై వంతెన

44-

*562-సర్వశ్రీ గుండా అప్పల సూర్యనారాయణ (శ్రీకాకుళం), ఎస్. వేణుగోపాల చారి (నిర్మల్), ఎ. మాధవరెడ్డి (భువనగిరి), జి. నాగిరెడ్డి (ధర్మవరం):- రోడ్లు, భవనాల శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) శ్రీకాకుళం పట్టణంలో నాగావళి నదిపై వంద సంవత్సరాల క్రితం కట్టిన వంతెనలవల్ల రాకపోకలకు అంతరాయం కల్గుచున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, క్రొత్త వంతెనను నిర్మించుటకేదేని ప్రతిపాదన కలదా?

రోడ్లు మరియు భవనాల శాఖామంత్రి (శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి):-

(అ) అవునండీ. శ్రీకాకుళం పట్టణంలోని నాగావళి నదిపై వంతెన వంద సంవత్సరాలకు పూర్వమే నిర్మించబడింది. వంతెన జీవితకాలం ముగిసినందున దానిపై ట్రాఫిక్‌ను అనుమతించడం లేదు.

(ఆ) అవునండి.

శ్రీ కె. కళావెంకటరావు (పుణుకూరు):– గత ప్రభుత్వంలో ఈ పనిని ప్రయివేటు వారికి ఇవ్వాలని టెండర్లు, పిలవడం జరిగింది. ఇప్పుడు వారిచేత చేయిస్తున్నారా లేక ఆర్.అండ్ బి. వారు నార్మల్‌గా చేసే ప్రొసీజర్‌లో చేయిస్తున్నారా?

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:– 1986లో 130 సంవత్సరాల క్రిందట ఈ వంతెన నిర్మించడం జరిగింది. ఇది నేషనల్ హైవేలో ఉంది అప్పుడు. బై పాస్ రోడ్డు నిర్మించి వేరే వంతెన నిర్మించడానికి సెంట్రల్ రోడ్ ఫండ్ క్రింద ఏడు కోట్ల రూపాయలకు ప్రతిపాదన పంపించడం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత మూడు రిమైండర్స్ ఉన్నికృష్ణన్ గారికి ప్రతిపాదనలు ఆమోదించాలని వ్రాయడం జరిగింది. 14వ తేదీన మూడవ రిమైండర్ వ్రాయడం జరిగింది. అనుమతి వచ్చాక ఫార్మాలిటీస్ పూర్తి చేసి అమలు జరపడం జరుగుతుంది.

బస్సురూట్లను జాతీయం చేయుట

45–

*337–సర్వశ్రీ పి. జనార్ధన్‌రెడ్డి (ఖైరతబాద్), పి. రాజం (నేరెళ్ల), కె.ప్రభాకర రావు (తంభళ్లపల్లి), ఎం.వి. మైసురారెడ్డి (కమలాపురం), జి. ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు (పుత్తూరు):– రవాణా శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాష్ట్రంలో బస్సురూట్లను జాతీయం చేయు కార్యక్రమం ముగిసిందా;

(ఆ) లేనిచో, ఏ ఏ ప్రాంతాలలో పెండింగ్ వున్నది;

(ఇ) కృష్ణాజిల్లాలో అనుకూల వాతావరణ రూట్ల జాతీయం ఏ దశలో వుంది?

Minister for Transport, Roads and Buildings (Sri G.V.Sudhakar Rao)

(a) No, Sir. So far 90% of the Passenger transport in the State has been nationalised.

(b) The A.P.S.R.T.C published certain schemes for nationalising inter-State and intra-State routes. These schemes are being heard by the Government.

(c) Twenty nine draft schemes covering 40 fair weather routes of Krishna District published in Andhra Pradesh Extraordinary Gazette dated 26-4-89, are being heard by the Government.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:- అధ్యక్షా, యిప్పుడు 90 పర్సంటు వరకు బస్సు రూట్స్ 9.4 రాష్ట్రంలో జాతీయం చేయబడినాయని చెప్పడం జరుగుతున్నది. మిగతా 10 పర్సంటు ఉ. యెక్కడయితే జాతీయం చేయబడ లేదో ఆ లిస్టు టేబుల్ మీద పెట్టగల్గుతారా? కృష్ణా జిల్లాలో 29 ముసాయిదా పథకాల జాతీయం గురించి 26-4-1989న ఆంధ్రప్రదేశ్ గజిట్‌లో వేసినప్పుడు యింకా అక్కడ యెందుకు జాతీయం చేయలేదు? ఈ మధ్యన విజయ వాడ సిటీలో బస్సురూట్స్ జాతీయం చేసినప్పుడు అక్కడ క్రొత్త బస్సులను వేస్తున్నారా? లేక ఉన్న బస్సులతోనే అడ్జస్టుమెంటు చేస్తున్నారా చెప్పాలి.

శ్రీ జి.వి. సుధాకరరావు:- మిగతా 10 పర్సంటు గురించి అవి ఎన్ని ఉన్నాయి, అని అంటే అవి అన్నీ టేబుల్‌మీద పెట్టాలంటే సాధ్యంకాదు. ఎందుచేతనంటే రోజుకు ఒక క్రొత్త రూటు బయలుదేరుతుంది.

మిష్టర్ స్పీకర్:- ఎక్కడయితే బస్సు రూట్స్ నేషనలైజ్ చేసినారో అక్కడ క్రొత్త బస్సులు వేస్తున్నారా అంటున్నారు.

(పలువురు టి.డి.పి. గౌరవ సభ్యులు లేచి మంత్రిగారు చెప్పింది సరిగా అర్థం కావడంలేదని అన్నారు)

మిష్టర్ స్పీకర్:- మీరు ప్రశాంతంగా ఉండి వింటే అర్థం అవుతుంది. నేను కూడా సహాయం చేస్తాను.

Sri G.V. Sudhakara Rao:- This matter is subjudice. Number of people have filed writs in High Court and Supreme Court. The High Court has allowed some writs. But we cannot publish the decisions until the cases are finally disposed of. In such a situation I am not in a position to reveal any further information regarding routes which are going to be nationalised.

మిష్టర్ స్పీకర్:- ఏ రూట్స్ అయితే ప్రకటించబడినాయో వాటికి వ్యతిరేకంగా కోర్టులో రిట్‌వేసినారు. స్టే యివ్వడానికి బదులు అడ్మిట్ చేసినారు. ప్రొసీడింగ్స్ ట్రిబ్యునల్ అపీలులో, ఉన్న మేటరు సబ్జుడీస్ కనుక దీనిని యిక్కడనే వదలడం భావ్యం అని మంత్రిగారు అన్నారు.

(ఇంటరప్షన్)

సబ్జుడీస్ అన్న తర్వాత దీనిని గురించి అడగకుండా ఉండడం మంచిది. చాలా ప్రశ్నలు ఉన్నాయి. మనము ఒక సిద్ధాంతము, క్వశ్చన్ అవర్ అయిన తరువాత ప్రశ్నకు ఒక్కొక్క సప్లిమెంటరీకి అవకాశం యివ్వాలని అనుకున్నాము. ట్రాన్స్‌పోర్టు డిమాండు మీద డిస్కషన్ వచ్చినప్పుడు మిగిలిన ప్రశ్నలు అడగడం మంచిది. దయచేసి నన్ను డివియేట్‌కు ప్రెస్‌చేయకండి. ఇంకొక రూపంగా ప్రశ్నయిస్తే రేపు లేక ఎల్లుండి అవకాశం యిస్తాను.

అసంఘటితరంగానికి ఇ.ఎస్.ఐ. వసతులు

46–

*198–సర్వశ్రీ కె. రామిరెడ్డి (పరిగి), పి. జనార్ధన్‌రెడ్డి, ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి, శ్రీమతి జి. అరుణ (చంద్రగిరి):– కార్మిక, ఉపాధికల్పన శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) అసంఘటితరంగానికి చెందిన కార్మికుల అవసరాలను తీర్చుటకై ఇ.ఎస్.ఐ. సంస్థను విస్తరించు ప్రతిపాదన ఏదేని కలదా;

(ఆ) అయినచో, అందుపై వివరములేవి?

కార్మిక, ఉపాధికల్పన శాఖమంత్రి (శ్రీ జె. చిత్తరంజన్‌దాస్):–

(అ) లేదండీ.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీమతి జి. అరుణ:– తిరుపతి బయట ఉన్నటువంటి ఏరియాలో చాలా యిండస్ట్రీస్ ఉన్నాయి. అక్కడ లేబరు ఎక్కువగా ఉన్నారు. అక్కడ ఇ.ఎస్.ఐ. హాస్పిటల్ లేదు. అక్కడ ఇ.ఎస్.ఐ. హాస్పిటల్ శాంక్షన్ చేస్తారా.

శ్రీ జె. చిత్తరంజన్‌దాస్:– అధ్యక్షా, 5 సంవత్సరములలో మొత్తం రాష్ట్రం అంతా ఇ.ఎస్.ఐ. హాస్పటల్ ఉండాలనే ప్రతిపాదన ఒకటి ఉంది. దీనికి యీసారి వచ్చే బడ్జెటు ప్రపోజల్స్‌లో తిరుపతి ప్రాంతానికి ఇ.ఎస్.ఐ. హాస్పిటల్ ఉంచడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:– లేబర్ మినిష్టరుగారూ, దీనికి డబ్బు చాలా రేషియో గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా యిస్తుంది. తిరుపతి ప్రాంతానికి ఇ.ఎస్.ఐ. హాస్పిటల్ గురించి అటువంటి ప్రపోజల్‌లలో ఉందా?

శ్రీ జె. చిత్తరంజన్‌దాస్:– దీనికి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుంచి డబ్బు వస్తుంది. మేము ప్రపోజల్ పంపించాలి. మొత్తం స్టేట్ అంతటా ఎక్కడయితే కార్మికులు ఉంటారో అక్కడ ఇ.ఎస్.ఐ. హాస్పిటల్....

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు (కుప్పం):– తిరుపతిలో యీ హాస్పిటల్ ఉందని మంత్రిగారికి తెలియదు. అక్కడ లేదని అంటున్నారు.

శ్రీ జె. చిత్తరంజన్‌దాస్:– తిరుపతిలో యీ హాస్పిటల్ ఆల్‌రడీ ఉంది. తిరుపతి చుట్టు పక్కల ప్రాంతాలకు హాస్పిటల్ లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:– మొత్తం ఏరియా ఆర్గనైజ్ సెక్టార్‌లో కావడానికి ఇ.ఎస్.ఐ. ప్రతిపాదిస్తున్నారా? ఎక్కడెక్కడ తెరుస్తున్నారో యిటువంటి వివరాలు ఉన్నాయా?

శ్రీ జె· చిత్తరంజన్‌దాస్:– ఆమె అడిగిన ప్రశ్నకు యీసారి యీ తిరుపతి చుట్టు ప్రక్కల ప్రాంతాలకు ఇ·ఎస్·ఐ· హాస్పిటల్ ఉండడానికి సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు ప్రపోజల్స్ పంపిస్తాము· 5 సంవత్సరములలో స్టేట్‌వైజ్‌గా ఎక్కడెక్కడయితే ఇ·ఎస్·ఐ· హాస్పిటల్ ఉండాలో అక్కడ పెట్టడానికి మమ్మలను ప్రపోజల్స్ అడిగినారు· వారు శాంక్షన్ చేస్తామని మాట యిచ్చినారు·

మిష్టర్ స్పీకర్:– నెక్స్ట ఫైనాన్షియల్ ఇయర్ 1990-91కి ఏ ప్రపోజల్స్ పంపించినారో చెప్పగల్గుతారా?

శ్రీ జె· చిత్తరంజన్‌దాస్:– ప్రపోజల్స్ ఆల్‌రడీ పంపించినాము· వారు యీ ప్రశ్న అడగలేదు·

Mr. Speaker:- If so the details therefor అంటే ఏమి అన్నట్లు?

శ్రీ జె· చిత్తరంజన్‌దాస్:– యిస్తాము·

మిష్టర్ స్పీకర్:– మీ దగ్గర కాపీ ఉంటే సర్క్యులేట్ చేయండి·

శ్రీ పి· జనార్ధన్‌రెడ్డి:– నేను అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం రాలేదు·

మిష్టర్ స్పీకర్:– మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు· మీరు డిమాండ్సు మీద చర్చ వచ్చినప్పుడు ఈ విషయం గురించి మాట్లాడండి·

అంగనవాడి కేంద్రములు

47–

*593–శ్రీ ఎల్·బి· డుక్కు (శృంగవరపుకోట):– మహిళాభివృద్ధి, శిశుసంక్షేమ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాష్ట్రంలో ఎన్ని అంగనవాడి కేంద్రములు పనిచేయుచున్నవి;

(ఆ) కొత్త కేంద్రాలను ప్రారంభించుట కేదేని ప్రతిపాదన కలదా;

(ఇ) వాటిలో విశాఖపట్టణం, విజయనగరం జిల్లాలకు ఎన్ని కేటాయించదలచారు?

మహిళాభ్యుదయ, శిశుసంక్షేమ శాఖమంత్రి (శ్రీ పి· శమంతకమణి):–

(అ) 13,225

(ఆ) అవునండి·

(ఇ) విశాఖపట్నం జిల్లాలో 162 కేంద్రములు, విజయనగరము జిల్లాలో 141 కేంద్రములు·

శ్రీ యల్.టి. దుక్కు:- అధ్యక్షా, రాష్ట్రములో ఎన్ని అంగన్‌వాడీ కేంద్రాలు క్రొత్తగా ప్రారంభించడానికి ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయి? మంత్రిగారు సమాధానము చెబుతూ విశాఖపట్నం, విజయనగరం జిల్లాలో క్రొత్తగా అంగన్‌వాడి కేంద్రాలు ప్రారంభించు తున్నామని చెప్పారు. అవి ఎప్పటిలోగా మొదలుపెడతారు?

శ్రీమతి పి. శమంతకమణి:- జూన్‌నెల తరువాత మొదలుపెడతారు.

ప్రభుత్వ ట్రెజరీలో మార్కెట్ కమిటీ నిధులు

48-

*351-సర్వశ్రీ కె. ప్రభాకరరావు, పి. రాజం, ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- మార్కెటింగ్ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) మార్కెటింగ్ కమిటీ నిధులను ప్రభుత్వ ట్రెజరీలో నిల్వచేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, యింతవరకు నిల్వచేసిన సొమ్మెంత; దానిపై జమ అయిన వడ్డీ ఎంత;

(ఇ) ఆ పద్ధతికి స్వస్తి చెప్పడానికి ఏదేని ప్రతిపాదన కలదా?

మార్కెటింగ్ శాఖామాత్యులు (శ్రీ యం. వెంకటేశ్వరరావు):-

(అ) అవునండీ.

(ఆ) రాష్ట్రంలోని వ్యవసాయ మార్కెటు కమిటీలు 1-4-1989 నాటికి రూ.101.48 కోట్ల మొత్తాన్ని జమచేయడం జరిగింది. నిధులను ప్రభుత్వ ట్రెజరీలో జమచేయడంవల్ల, వడ్డీ చెల్లింపు విషయం ఉత్పన్నంకాదు.

(ఇ) లేదండీ.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు (అమలాపురం):- అధ్యక్షా, ఈ డబ్బు మొదట షెడ్యూల్డ్ బ్యాంకులో వేయడం జరిగేది. ఈ పద్ధతి మార్చి ఎందుచేతనో ట్రెజరీస్‌లో వేయాలని నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఆ నిర్ణయం ప్రకారం ట్రెజరీస్‌లో వేయడం జరిగింది. నేను ఈ విషయం గతములో శాసనసభలో రైజ్ చేసినప్పుడు ఆ బ్యాంకు యిచ్చినట్లుగానే 5 1/2 పర్సంటు వడ్డీ వీరు కూడా యిస్తారని చెప్పడం జరిగింది. యింతవరకు ఆ విధముగా యిచ్చినట్లయితే ఎంత వడ్డీ ఎక్యుములేట్ అయి ఉండేది. యిప్పటికైనా వడ్డీ వచ్చే విషయం గురించి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ యం. వెంకటేశ్వరరావు:- తప్పకుండా బ్యాంకులో వేయడానికి గురించి పరిశీలించుతాము. సాధ్యమైనంత త్వరలో వేయడం జరుగుతుంది....

– శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:– నేను అడిగిన ప్రశ్న చాలా స్పెషిఫిక్‌గా ఉంది షెడ్యూల్డ్ బ్యాంకుల్లో వేస్తున్నటువంటి డబ్బును ట్రెజరీస్‌లో వేయడం జరిగింది ఆనాడు నేను శాసనసభలో ఈ విషయం రైజ్‌చేసినప్పుడు గవర్నమెంటు రేటు ప్రకారం వడ్డీ రేటు జమ చేయడం జరుగుతుందని ఆనాటి శ్రీ యన్.టి రామారావుగారి ప్రభుత్వ హయాములో చెప్పడం జరిగింది. ఏ కారణముచేతనో వీరు యివ్వడం జరగడంలేదు. Sir, my question is very specific: What are the reasons for putting the money in the Treasury instead of in the Scheduled Banks? What exactly is the endorsement made by the then Government?

మిష్టర్ స్పీకర్:– యిప్పుడు ఆ డబ్బును షెడ్యూల్డ్ బ్యాంకుల్లో వేసే యోచన ప్రభుత్వము దగ్గర ఉందా?

శ్రీ యం. వెంకటేశ్వరరావు – ఉందండి.

16–3–1990 నుండి వాయిదా వేయబడిన నక్షత్రపు గుర్తు ప్రశ్నలు.

పొగాకు ఎగుమతి

I

17–

527–సర్వశ్రీ పి. అశోకగజపతిరాజు (విజయనగరం), కె విద్యాధరరావు, (చింతలపూడి), ఎ. మాధవరెడ్డి (భువనగిరి), వి. చందర్‌రావు (కోదాడ):– వ్యవసాయశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ముడి పొగాకు, వర్జీనియా పొగాకుల ఎగుమతి పరిమాణములో తగ్గిపోయిన విషయం, దానివల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని పొగాకు రైతులు నష్టపోయే అవకాశమున్న విషయము వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, దానికి గల కారణములేమి;

(ఇ) పొగాకు రైతులను ఆదుకోవడానికి తీసుకొన్న చర్యలేమి?

శ్రీ యన్. జనార్ధనరెడ్డి :–

(అ) అవునండి.

(ఆ) పొగత్రాగటానికి వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చేయడం, పొగాకు దిగుమతి చేసుకునే దేశాలలో పొగాకు ఎక్కువగా లభ్యంకావటం వంటివి ముఖ్య కారణాలు

(ఇ) గిరాకికి అనుగుణంగా ఉత్పత్తిని క్రమబద్ధీకరించుట జరుగుచున్నది బార్నుల అమ్మకం వేలం విధానంలో రైతులకు పోటీ ధరలను, సత్వర చెల్లింపుకు హామీ ఇవ్వడమయింది

Mr. Speaker:- I am voluntarily putting questions. Therefore please co-operate with me.

(Interruptions)

Sri N. Chandrababu Naidu:- Mr. Speaker, Sir...

Mr. Speaker:- Mr. Chandrababu Naidu, please resume your seat. Nothing will go on record without my permission. Now let us take postponed questions.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Sir, the tobacco farmers are facing tremendous problems and now that the anti-smoking compaign is having effect, what is that this Government is doing for the tobacco farmers? For this, the Minister is not clear. For the main question he has not clarified. What is the quantum of tobacco being bought by the S.T.C.? What is the quantum grown by the farmers in the State and what does the Government try to fill the gap? Sir, I would like to have an answer for question 'C'. My question is elaborate one. I think he should have understood my language.

Mr. Speaker:- What is your supplementary?

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Sir, the question is that world wide exports of tobacco is affected because of anti-smoking campaign and that has affected the farmers in Andhra Pradesh. Normally purchases of tobacco are not being done. The prices are crumbling. Now the S.T.C. have to buy some tobacco and what is the tobacco grown in A.P., and what is it that the S.T.C., is trying to fill the gap. What does the Government decided to help the farmers? There is a gap.

Sri N. Janardhana Reddy:- Sir, there is a gap. I cannot say what kind of gap it is. At the same time, Virginia tobbaco of assured areas is being purchased in the platforms. Now the platform rate is a bit less. I know everything. I am taking up the matter with the Tabacco Board and if necessary to the Government.

(Interruptions)

(Sri K. Vidyadhara Rao and Sri N. Chandrababu Naidu along with other opposition members were on their legs and trying to get the permission from the Chair to speak)

Mr. Speaker:- I am not allowing both of you to talk. I am not allowing second supplementary. This is a procedure adopted by all floor leaders of all parties. I am sorry and you can speak about this, during the discussions on Demands on Agriculture and there, you can elaborate. Please co-operate with me.

(Interruptions)

It shows indiscipline. I am requesting you to resume your seats. Please don't waste time. Whatever youd want to say you can say during the discussions on Demands. You are obstructing the proceedings. Please resume your seats. I told you in advance that I am not allowing second supplementary. Your Hon'ble Opposition Leader will open the discussion on Demands.

రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకం కొనసాగింపు

18-

*76-సర్వశ్రీ కె· విద్యాధరరావు, ఎ· మాధవరెడ్డి, సిహెచ్· రామచంద్రరావు, వై· రామకృష్ణుడు (తుని), టి· బాల్‌రెడ్డి, జి· ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- పౌర సరఫరాల శాఖామంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకాన్ని కొనసాగించటానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించిందా;

(ఆ) అర్హులైన వ్యక్తులకు కార్డులు యివ్వకపోవడమే గాక, అర్హులైన వ్యక్తులందరికి ఆకపచ్చకార్డులు సరఫరా చేయలేదనే విషయం, కొన్ని సందర్భాలలో కార్డులను నిలిపి వేసిన విషయం, కొందరు అర్హులైన వ్యక్తులకు పసుపుపచ్చ కార్డులు యిచ్చిన విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసునా;

(ఇ) అయినచో, అర్హులైన వ్యక్తులందరికీ ఆకుపచ్చకార్డులను యివ్వటానికి ప్రభుత్వం తీసుకొనదలచిన చర్యలెవ్వి?

(ఈ) ఆకుపచ్చకార్డుల జారీకోసం కొత్త దరఖాస్తులు, మార్పి యివ్వటం మున్నగు నటువంటి వివిధ రకాలకుచెంది, ప్రస్తుతం అపరిష్కృతంగావున్న దరఖాస్తుల సంఖ్య ఎంత?

(ఇంటరప్షన్)

పౌరసరఫరాల శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎం. పద్మనాభం):-

(అ) అవునండి.

10.00 (ఆ,ఇ,ఈ):- విచారణ అనంతరం, క్రొత్త కార్డులను జారీ చేసేటప్పుడు, ఆకు పచ్చ కార్డులను పసుపుపచ్చ కార్డులుగా మార్చడం వంటి పనులు నిరంతరం కొనసాగుతూ ఉంటాయి. అర్హులైన వారికి కార్డులను జారీచేసే విషయంలో నిలిపివేయాలని ప్రభుత్వము ఎటువంటి ఆదేశాలను జారీచేయలేదు. రాష్ట్రములో ఆకుపచ్చ కార్డుల కోసము 2 లక్షల 65 వేల దరఖాస్తులు పెండింగులో ఉన్నాయి.

Mr. Speaker:- There are several names. I will read out the names and one of you is permitted to speak. Sri K. Vidyadhara Rao, Sri M. Krishnamanaidu,.....

శ్రీ డి. శివరామరాజు:- సప్లిమెంటరీ ప్రశ్నలను లిమిట్ చేయడం ఏమి న్యాయం? మాకు అవకాశం కలిగించండి. ఒక సప్లిమెంటరీతో....

Mr. Speaker:- I am not allowing you and that will not go into records.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- (మాట్లాడుటకు ఉపక్రమించగా)

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Mr. Naidu, please don't interrupt. Don't show gesture. I will name you. You cannot interrupt like that. All of you please sit down. Please resume your seats. I know your power and you know my powers. I know your limits also......ఈ రోజు దయచేసి కూర్చోండి. రూల్సు ప్రకారం క్వశ్చన్ అవర్ అయి పోయిన తరువాత మిగిలిన అన్సర్స్‌ను టేబుల్ మీద పెట్టేది ఉంది. మీ హక్కులు ఏమి ఉన్నాయో నాకు తెలుసు. సప్లిమెంటరీ ఎవరయినా ఒకరు అడగండి. మనమొక ఫార్మాలిటీ ప్రకారం ప్రొసీడ్ అవుతున్నాము. ఇక నేనేమీ అనదలచుకోలేదు.

(ఇంటరప్షన్)

Mr. Reddy, this is not the way to behave and please listen to me..

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు (చెన్నూరు):- ఇది చాలా ముఖ్యమైన సమస్య. ముఖ్యమైన క్వశ్చన్ మీద ఒక సప్లిమెంటరీతో సంతకాలు పెట్టినవారు పూర్తిచేయాలంటే సరియైన సమాధానము రాదు. అది న్యాయంకాదు. దీనిమీద అర్ధగంట డిస్కషన్‌కు పర్మిషన్ ఇవ్వండి. లేక పోస్ట్‌పోన్‌చేసి, 74 రూలు క్రింద తీసుకుంటారా, 304 రూలు క్రింద తీసుకుంటారా ఆలోచన వేయండి.

మిష్టర్ స్పీకర్:- తమరు సీనియర్ లెజిస్లేటర్. జనరల్ బడ్జెటులో ఇవి చెప్పగలరని నా సలహా. మీరు ముందుగా మంత్రిగారి సమాధానము విన్నాక... ముందు ఆన్సర్ రానివ్వండి. ఆన్సర్ సంతృప్తికరంగా లేకపోతే యతిరాజారావుగారు చెప్పిన విషయం వారు ఒప్పుకుంటే అది చేయబడుతుంది కాని ఆన్సర్ రాకముందే విజువల్గాజేసి - రూల్సు ప్రకారం హాఫ్‌నవర్ డిస్కషన్ అడగడం కరెక్టుకాదు. రూల్సు ప్రకారం అంటే ....

(ఇంటరప్షన్)

దయచేసి కూర్చోండి. ఈ విధంగా అయితే సరియైన ఆన్సర్స్ రావు.

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి (కార్వాన్):- ఇంతవరకు మన దగ్గర జరిగే అనవాయితీ ఏమిటంటే పోస్ట్‌పోన్‌చేసిన క్వశ్చన్‌కు ఒక సింగిల్ సప్లిమెంటరీతో సరియైన ఆన్సర్‌రాదు. అది సప్లిమెంటరీ పద్ధతికాదు. ఒరిజినల్ క్వశ్చన్‌కు ఉంటే ఉండవచ్చు గాని. పోస్ట్‌పోన్ క్వశ్చన్‌కు ఎన్ని అయినా అడగవచ్చు.

మిష్టర్ స్పీకర్:- దయచేసి కూర్చోండి. సప్లిమెంటరీ ఒకటి కంటే ఎక్కువ వేసేది లేదు. ఔటాఫ్ ది వే పోయి, నా డిస్క్రిషన్‌మీద వీటిని ఈ రోజు పోస్ట్‌చేశాను. మీరు సహకరిస్తే ఫరవాలేదు. లేకపోతే ఇది కూడా టేబుల్ మీద పెట్టబడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను..

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- జవాబు వ్రాతమూలకంగా వచ్చింది. ఆన్సర్ సంతృప్తిగా లేదు. ఒక సప్లిమెంటరీ ద్వారా సరియైన సమాధానము రాదు. ఇది కోట్ల కుటుంబాలకు సంబంధించింది. అర్ధగంట డిస్కషన్‌కు పర్మిషన్ ఇవ్వండి. ఆరు కోట్ల జనాభాకు సంబంధించిన ప్రశ్న ఇది. అనేక రకాలైన....

Mr. Speaker:- Are you asking for supplementary? Otherwise, there is no point in your asking. You specify that, during the discussions on Demands.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Sir, it is not possible. Now I will submit, with your permission, that it is not possible for the Finance Minister to answer all those, unless there is a specific discussion. Sir, it reflects the need for more than one crore families. This is a burning problem Sir. బడ్జెటు మీద అనేక చర్చలు జరుగుతూ ఉంటాయి. మేము విషయాలు అనేక వాటిని లేవనెత్తుతూ ఉంటాము. దీన్ని గురించి అడగడం కష్టం.

Mr. Speaker:-(Indicating to Minister for Civil Supplies) Have you got any objection please?

Sri M. Padmanabham:- Sir, I have no objection.

Mr. Speaker:- Alright. Then, at the appropriate time we will fix it.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Thank you Sir.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:– ఈ ప్రశ్నలు 15వ తేదీనాడు పోస్టుచేయవలసినవి ఈ రోజు పోస్టుచేశారు. ఈ విధంగా పోస్టు చేసినప్పుడు, ఈ క్వశ్చన్స్ మాత్రమే ఉండాలి. వేరే ఇతర క్వశ్చన్స్ ఉండకూడదు. అప్పుడు ఇబ్బంది లేకుండా ఉంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఫస్టు క్వశ్చన్‌కు ఎక్కువ టైంతీసుకోకపోతే అన్నీ అయిపోతాయి టైంలోపల. అది ముఖ్యమని దానిమీదనే గంట తీసుకుంటే ఇవన్నీ మిగిలిపోతాయి. తమరు సీనియర్ మెంబరు. దానికి సలహా ఉంటే చెప్పండి. సెల్ఫ్ రెస్ట్రియిన్ ఎ్రహానరబుల్ మెంబర్ నా సలహా. ఈ రోజు అట్లా ఉండనీయండి. మరో రోజు చూద్దాము. ఇంకా ఏమైనా మిగిలిపోతే జనరల్ డిమాండు రోజున అడగండని నేను సలహా ఇస్తున్నాను.

స్లాబ్ పద్ధతిలో వినోదపు పన్ను వసూలు

19–

*111–సర్వశ్రీ పైడి శ్రీరామమూర్తి, జి.ఎస్.ఎస్. శివాజి (సోంపేట), ఎ. మాధవ రెడ్డి, కె. ఎర్రన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రపురం), పి. అశోకగజపతిరాజు, కె. విద్యాధర రావు, ఎం. రఘుమారెడ్డి (నల్గొండ):– దేవాదాయ శాఖామంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాష్ట్రంలో వినోదపు పన్నును వసూలు చేయుటకై స్లాబ్ పద్ధతిని ప్రవేశ పెట్టిన తరువాత మూతపడిన సినిమా థియేటర్లు ఎన్ని;

(ఆ) స్లాబ్ పద్ధతికి బదులుగా ఎగ్జిబిటర్ల నుండి టిక్కెట్లపై వినోదపు పన్ను వసూలుచేయు పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టుట కేదేని ప్రతిపాదన కలదా;

(ఇ) అయినచో, అది ఎప్పుడు అమలుచేయబడును?

శ్రీ ఎం. రవీంద్రనాథ్ చౌదరి:– 1984–85 నుంచి 1988–89 వరకు సినిమా థియేటర్లు 328 క్లోజ్ అయ్యాయి. అదే కాలంలో 722 సినిమా థియేటర్లు ఓపెన్ చేశారు. తరువాత టికెట్సుపై వినోదపు పన్నువేసే పద్ధతి గురించి అడిగారు. అది ఆలోచనలో లేదు.

10·10 శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి:– అధ్యక్షా, లోగడ మన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉన్న రోజులలో ఆప్షను ఉండేది. టికెట్ టాక్సు, స్లాబు ఏది కన్‌సెంటు ఇస్తే అది. తరువాత రామారావుగారి ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఓన్లీ స్లాబ్ సిస్టమ్ పెట్టిన తరువాత 321 సినిమా హాల్సు మూతపడిపోయాయి. అవి బెనిఫిట్ ఉండేచోట కన్‌స్ట్రక్టు చేస్తున్నారు. కన్‌స్ట్రక్టు అయిన వాటికి హెవీ లాస్‌వస్తున్నది. దీనివల్ల ప్రభుత్వానికి రెవిన్యూ ఏమీ తక్కువ కాదు. అది కన్‌సల్టుచేసి ఆప్షన్ సిస్టమ్‌లో పెడతారా?

శ్రీ యం. రవీంద్రనాథ్ చౌదరి:– దీనికి 1984–85 ముందు టికెట్ పద్ధతివేస్తే 29 కోట్లువచ్చింది. స్లాబ్‌సిస్టమ్ పెట్టిన తరువాత 1984 నుంచి 42, 44 కోట్లు వస్తూవుంది.

దాని ప్రకారంగా రెవిన్యూ కోసం మొన్ననే ప్రభుత్వంవారు, మిగతా సినిమా ప్రొడ్యుసర్సు అందరు మాట్లాడి మొన్న 5వ తేదీన స్లాబ్ కంటిన్యూ చేస్తున్నామని గవర్నమెంటు రెవిన్యూ కోసం అని చెప్పడం జరిగింది·

కేంద్ర చిట్‌ఫండ్స్ చట్టాన్ని విస్తరింపజేయుట

20–

*453–సర్వశ్రీ టి· పురుషోత్తమరావు (వరంగల్లు), జె· జనార్ధనరెడ్డి (మహబూబాబాద్), జి· చిన్నారెడ్డి (వనపర్తి), యస్· చంద్రశేఖర్ (పాలేర్):– రెవెన్యూ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాష్ట్రములోని చిట్‌ఫండ్ కంపెనీలకు కేంద్ర చిట్‌ఫండ్స్ చట్టాన్ని వర్తింపచేయని విషయము వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, దానికిగల కారణములేమి;

(ఇ) సదరు చట్టాన్ని అమలుపరచినట్లయితే రాష్ట్రానికి సుమారు 25 కోట్ల రూపాయలు డిపాజిట్లు లభించే అవకాశము కలదా?

రెవిన్యూశాఖా మంత్రి (శ్రీ డి·కె· సమరసింహారెడ్డి):–

(అ) అవునండీ·

(ఆ) ఈ విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉందండీ·

(ఇ) కేంద్ర చిట్‌ఫండ్‌ల చట్టాన్ని అమలులోకి తెచ్చినట్లయితే, ప్రభుత్వానికి రూ· 100 లక్షల రాబడి ఉండగలదని అంచనా వేయడమయింది·

శ్రీ టి· పురుషోత్తమరావు:– దీని మీద హౌసు కమిటీవేసిన మాట వాస్తవమేనా? హౌసు కమిటీ ఈ చిట్‌ఫండు కంపెనీలో ఏవిధంగా అది దుర్వినియోగంచేస్తూ డిపాజిట్ డబ్బులు ఏవిధంగా మోసము చేస్తున్నారో చెబుతూ కేంద్ర చట్టాన్ని దీనికి ఆమోదింప చేయాలని దీనికి వర్తింపచాలని హౌసు కమిటీ సలహా ఇచ్చిన మాట వాస్తవమా, అయితే ఇంతవరకు వర్తింపక పోవడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ డి·కె· సమరసింహారెడ్డి:– హౌసు కమిటీని వేసిన మాట వాస్తవమే· నర్సారెడ్డిగారు ఎం·ఎల్·సి·గా ఉనప్పుడు వారు ఛైర్మన్‌గా ఒక హౌసు కమిటీ వేయడం జరిగింది· అది ఎ·పి· ఏక్టు ఆఫ్ 1971లో ఉన్నటువంటి లొసుగులను, లోపాలను జాగ్రత్తగా పరిశీలనచేసి జరుగుతున్న వాస్తవ విషయాలను పరిశీలనచేసి రికమెండేషన్ ఇవ్వడానికి అప్పుడు వేయడం జరిగింది· తదుపరి ఏక్టు 40 ఆఫ్ 1982 సెంట్రల్ చట్టము కూడ వచ్చింది అధ్యక్షా· ఇప్పుడు హౌసు కమిటీ ఏయే రికమెండేషన్సు ఇచ్చినాయో వాటిని ప్రభుత్వం పరిశీలనలో ఉంచుకుని ఉన్నది· మరి సెంట్రల్ ఏక్టు ఇంప్లిమెంటు చేయడం విషయంలో కూడ ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉందని కూడ తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు నేను మనవి చేస్తున్నాను·

కాళహస్తి ముఖద్వారం వద్దగల రోడ్డు వంతెనను పటిష్ఠము చేయుట

21—

*302–శ్రీమతి జి. అరుణ:– రోడ్లు భవనాల శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) కాళహస్తి ముఖద్వారం వద్దగల రోడు వంతెనను పటిష్ఠము చేసి వెడల్పు చేయనున్నారా;

(ఆ) అయినచో, ఆ పని ఎప్పుడు ప్రారంభించెదరు;

(ఇ) కాళహస్తికి బైపాస్ రోడ్డును నిర్మిస్తారా;

(ఈ) అయినచో, దాని పొడవు ఎంత?

రోడ్లు, భవనాలశాఖ మంత్రి (శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి):–

(అ) ప్రస్తుతం స్వర్ణముఖి నదిమీదున్న స్టీలు గిర్డెను వంతెనను వెడల్పుచేసి పటిష్టపరిచే ప్రతిపాదన పరిశీలనలో ఉంది.

(ఆ) ఈ పథకానికి సంబంధించిన సాంకేతిక సాధ్యా సాధ్యతలను కనుగొన్న తరువాత ప్రణాళికా పథకాల క్రింద నిధుల లభ్యతనుబట్టి, పనులను చేపట్టడం జరుగుతుంది.

(ఇ) అవునండి.

(ఈ) బైపాసు రోడ్డు పొడవు 4.86 కిలోమీటర్లు.

శ్రీమతి జి. అరుణ:– ఇది ఎప్పుడు చేపట్టనున్నారో ఏమైనా టైము చెప్పగలరా.

(ఇంటరప్షన్సు)

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి:– ప్రస్తుతం ఉన్న బ్రిడ్జిని వైడెనింగు రిడెకింగు చేయడానికి ఇంజనీర్ ఇన్ చీఫ్ 13–3–1990 తేదీనాడు రూ. 34 లక్షల 40 వేలకి ప్రతిపాదనలు పంపించినారు. దానికి ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఎప్రూవల్ కొరకు ప్రతిపాదనలు పంపించినారు. ప్రస్తుతం ఉన్న బ్రిడ్జికి, అదిగాక బైపాస్ రోడ్డు నిర్మించదలచుకున్నాము. కాళహస్తి దగ్గర, బైపాస్‌రోడ్డుకి బ్రిడ్జికి కలిసి రూ. 3.55 కోట్లతో ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఎప్రూవల్ ఇవ్వడం కూడ జరిగింది. కమిషనరేట్ ఆఫ్ టెండర్సుకి కూడ అది రిఫరు చేయడం జరిగింది. తొందరలోనే లాండు ఎక్విజిషన్ కూడ పూర్తి చేయడానికి ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరీ టి.ఆర్. అండ్ బి. పి.వి. రావుగారు కలెక్టరుకి డి.ఓ. లెటరు వ్రాయాలని కలెక్టరుతో టెలిఫోనులో కూడ మాట్లాడి తొందరగా లాండు ఎక్విజిషన్ కూడ పూర్తిచేయాలని కూడ చెప్పడం జరిగింది. వారికి వెంటనే లాండు ఎక్విజిషన్ పూర్తిచేయడమే కాకుండా ఫార్మాలిటీస్ అన్నీ అబ్జర్వుచేసి మరి 3.55 కోట్ల రూపాయలతో బైపాస్ రోడ్డు, సెకండు బ్రిడ్జి కూడ నిర్మించాలని నిర్ణయించుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

చెరకు ధర చెల్లింపు

22-

*559-సర్వశ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి (నర్సాపూర్), వి. నారాయణరావు (మునుగోడు):- రవాణాశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) చెరకుకు గిట్టుబాటు ధర నిర్ణయించటానికై నియమించిన కమిటీ టన్నుకు నాలుగు వందల రూపాయలు చెల్లింపును సిఫారసు చేస్తూ తన నివేదికను 1989, డిశంబరు 26వ తేదీ గురువారంనాడు గౌ. ముఖ్యమంత్రికి సమర్పించిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) సదరు నివేదిక అందగానే గిట్టుబాటు ధరను ప్రకటించినందువల్ల ఖండసారీ పరిశ్రమలు, నిజాం చక్కెర కర్మాగారం, ఇతర సహకార చక్కెర మిల్లులు రైతులకు మద్ధతు ధరను చెల్లించటంలేదన్న విషయం, తత్పర్యవసానంగా రైతులకు తీవ్ర నష్టం కలుగుతున్న విషయం వాస్తవమేనా?

(ఇ) అయినచో, రైతులకు మద్ధతు ధర చెల్లించటానికై ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్యలేవి?

G.V. Sudhakar Rao:-

(a) The Committee constituted to recommend State Advised Cane Price for 1989-90 season etc., submitted it's first report on 26.12.1989 to Chief Minister recommending the State Advised Sugarcane Price at Rs. 275/- per M.T. linked to a recovery of 8.5% as against the statutory minimum price of Rs. 220/-. In addition, the Committee Recommended incentive of Rs. 10/- per M.T. from Purchase Tax and Rs. 15/- per M.T. as Special Incentive to those surgarcane growers who supply 85% of the agreemented cane or the cane actually produced by them, to sugar factory whichever is less. Accordingly the Government issued orders advising all the sugar factories and khandasari units to pay minimum price of Rs. 275/- per M.T. linked to a recovery of 8.5% for the sugarcane purchased by them for 1989-90 season. Further, Government also advised the factories to pay incentive of Rs. 10/- per M.T. over and above the State Advisory Cane Price of Rs. 275/- per M.T. to the cane growers who supply cane to Vacuum Sugar factories and the cane growers of Khandasari units situated outside the regular (Vacuum) sugar factory zones. Further Government advised the Co-operative Sugar Factories and Public Sector

Sugar Factories to pay an additional amount of Rs. 15/- per M.T. as Special incentive to those of the cane suppliers who supply 85% of the agreemented cane or the cane actually produced by them whichever is less to the sugar factories. The Government also has advised the private sugar factories to pay Rs. 15/- per M.T. to those growers who supply 85% of the agreemented cane or the cane actually produced whichveer is less from their own budget.

(b) No, Sir.

(c) Does not arise.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:- అవసరముంటే అర్థగంట చర్చకూడ ఇవ్వాలి.

మిష్టర్ స్పీకర్:- రిటన్ ఆన్సర్ మీ చేతిలో ఉంది. మీకు డిమాండ్సు అప్పుడు సమయం దొరుకుతుంది. ఇప్పుడు సప్లిమెంటరీ అడగండి.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:-అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు 30-12-89 నాడు జాతీయ డిస్టిల్లరీ ప్రారంభోత్సవ సందర్భంలో మంగోజి పల్లిలో నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీ ధర ఈ సంవత్సరం ట్రాన్సుపోర్టేషను ఇతర కార్యక్రమాలు అన్నీ కలిపి 402 రూపాయలు ఇచ్చేందుకు ప్రకటించారు గాని ఇంతవరకు జి.ఓ. ఇష్యూలేదు, కాబట్టి వెంటనే జి.ఓ. ఇష్యూచేసే దానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా? రెండవది ఖండసారి పరిశ్రమలు కూడ ఇప్పుడు రైతులకు మీరు నిర్ణయించే ధర 275 రూపాయలకు 10 రూపాయలు ప్రోత్సాహకం, 16 రూపాయలు ప్రత్యేక ప్రోత్సాహకం మూడు కలిపి 285 రూపాయలు ఖండసారి పరిశ్రమలు కూడ ఇవ్వడంలేదు. కాబట్టి రైతులకు ఈ జి.ఓ. ఇష్యూచేసి ఖండసారి పరిశ్రమల నుంచి మీరు నిర్ణయించిన ధరకి 285 రూపాయలు ఇప్పించేందుకు ప్రత్యేక సిబ్బందిని నిర్ణయించి రైతుకి ఇచ్చేందుకు ప్రత్యేక ఏర్పాటు చేస్తుందా? ఇది చాలా ప్రధానమైనది కాబట్టి దీనికి అర్థగంట చర్చపెడితే పరిష్కారం అవుతుంది. మంత్రిగారు అంగీకరిస్తారా?

Sri G.V. Sudhakar Rao:- As far as this question is concerned, there is no need for half-an-hour discussion. The Hon. Member has referred to the price announced by the Chief Minister. Including all these incentives and also increase in the recovery, the total comes to Rs. 405/-. It is correct. Now, I have explained to you. Rs. 275/- at 8.5 percent recovery. If the recovery goes up, the price will also go up. Last year, it was 10 percent as a result of which the price has also went up to Rs. 330 Taking into account the transport

charges of Rs. 30/-, subsidy of Rs. 50/- by the N.S.F. all put together, it comes to more than what the Chief Minister has announced. There is no contradiction between what the Chief Minister has announced and actually worked out. When the Chief Minister announced, he has not gone into the details, but he has given the ultimate price which the farmer will get as a result of the increase in the yield. Transport charges, subsidy and all put together, it comes to Rs. 410/-. Khandasari Sugar Factories have also been advised to pay Rs. 10/- extra per tonne. That would be adjusted against the purchase tax. That means, if a Khandasari unit pays Rs.10/- extra to a farmer, that Rs. 10/- would be deducted from Rs. 16/- of purchase tax which they have to pay. As per the G.O., Khandasari factories which are located outside the sugar factory zone are entitled to this and those who come within the sugar factory zone are not entitled for this concession.

పాల సేకరణ మరియు అమ్మకం ధర

*209-సర్వశ్రీ డి· శ్రీపాదరావు (మంథని), కె· రామిరెడ్డి, కె· రాంభూపాల్‌రెడ్డి (పాణ్యం), కె· నాగార్జునరెడ్డి (కంభం):- పశు సంవర్ధక శాఖామంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ప్రస్తుతం ఆంధ్రప్రదేశ్ పాడిపరిశ్రమాభివృద్ధి సంస్థ సేకరించి అమ్ముతున్న పాలయొక్క సేకరణ మరియు అమ్మకపు ధర, లీటరు ఒక్కింటికి ఎంతెంత;

(ఆ) సేకరించిన ఒక లీటరు పాలలో ఉన్న క్రొవ్వు శాతమెంత; వినియోగదారులకు అమ్ముతున్న పాలలో క్రొవ్వుశాతమెంత;

(ఇ) ఆ క్రొవ్వు శాతం నిర్ణీత ప్రమాణాల ప్రకారం ఉందా;

(ఈ) సేకరించిన పాలలో లభించే ఉప ఉత్పత్తుల ద్వారా ఎ·పి·డి·డి·సి· పొందు చున్న మొత్తమెంత; ఒక లీటరు పాలప్పై చేస్తున్న ప్పై ఖర్చులు ఎంత?

పశుసంవర్ధక శాఖామంత్రి (శ్రీ యస్· వెంకటరెడ్డి):-

(అ) సగటు సేకరణ ధర రూ· 3·89

అమ్మకం ధర:- డబుల్ టోన్డు పాలు : రూ· 4·00

టోన్డు పాలు : రూ· 5·50

(ఆ) సేకరించిన పాలలో సగటున ఉన్న వెన్న శాతం 6·13 శాతం.

అమ్మే పాలలో:— డబుల్ టోన్డు పాలు : 1·5 శాతం
టోన్డు పాలు : 3·0 శాతం

(ఇ) అవునండీ.

(ఈ) డబుల్ టోన్డు పాలు రూ. 2·04
టోన్డు పాలు రూ. 1·33
ఓవర్‌హెడ్ ఛార్జీలు రూ. 2·60

0·20 శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు:— సేకరించిన పాలలో వినియోగదారులకు క్రొవ్వుశాతం సరిగా అనుకున్నంత ప్రమాణం మేరకు అందుతున్నట్లులేదు. మరి ఎంత శాతం క్రొవ్వు వినియోగదారులకు అందుతోందో తెలియజేయవలసిందిగా మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరెడ్డి:— సేకరించిన పాలలో వెన్న శాతం నిర్ణీతమైన ప్రకారమే ఉంది.

వ్యవసాయ కార్మికులకు, గీత కార్మికులకు కనీస వేతనాలు

24—

*715—సర్వశ్రీ డి. రాజగోపాల్ (ఆచంట), పి. రామయ్య (నిడుమోలు), యన్. రాఘవరెడ్డి, టి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర):— కార్మికశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) వ్యవసాయ కార్మికులకు, గీత కార్మికులకు చట్టబద్ధమైన కనీస వేతనాలు చెల్లించుట లేదను విషయం నిజమేనా;

(ఆ) అయినచో, వారికి కనీస వేతనాలు చెల్లించునట్లు చూచుటకు తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి?

కార్మిక మంత్రి (శ్రీ జె. చిత్తరంజన్‌దాస్):—

(అ—ఆ) వ్యవసాయకార్మికులకు, గీతకార్మికులకు చట్టపరమైన కనీస వేతనాలు అమలు చేయడమవుతుంది. ఈ రెండు రకాల ఉద్యోగులకు కనీస వేతనాలను చెలించడం లేదనే ఫిర్యాదులు అందినట్లయితే, కార్మికశాఖ చర్యతీసుకొంటున్నది.

శ్రీ డి. రాజగోపాల్:— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు వ్యవసాయ కార్మికులకు, గీత కార్మికులకు కనీస వేతనాలను అమలుజరుపుతున్నామని చెప్పడంలేదు. అనేక జిల్లాలలో వ్యవసాయ కార్మికులకు, గీత కార్మికులకు కనీస వేతనాలు అమలుజరపడంలేదు. ఇదే సందర్భముగా ఈ కనీస వేతనం అమలుజరపడానికి ప్రత్యేకంగా మిషనరీ ఉందా? ఉన్న లేబర్ డిపార్ట్‌మెంటులో తగినంత స్టాఫ్‌లేక అమలుజరపకపోవడం నిజమేనా? రెండవది, ప్రతి రెండు సంవత్సరాలకు మినిమమ్ వేజెస్ రెవ్యూచేసి — ధరలను దృష్టిలో పెట్టుకుని

కనీస వేతనాలు రెవ్యూ చేస్తున్నారా? అలాగ ప్రతి రెండు సంవత్సరాలకు మినిమమ్ వేజెస్ రెవ్యూచేయడం జరుగుతున్నదా? ముఖ్యంగా, వ్యవసాయ కార్మికులకు, గీత కార్మికులకు కనీస వేతనాలు అమలుజరగడంలేదు. మినిమమ్ వేజెస్ బోర్డు వారు దీనిని పాటిస్తున్నారా అన్నది చెప్పవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె. చిత్తరంజన్‌దాస్:– మినిమమ్ వేజెస్ అమలుజరపడానికి లేబర్ డిపార్ట్‌మెంట్ నుంచి లేబర్ ఆఫీసర్, అసిస్టెంట్ లేబర్ ఆఫీసరు ఉన్నారు. ఏమి జరిగినా వారు వెంటనే చర్యతీసుకుంటున్నారు, కేసులు బుక్‌చేస్తున్నారు. లేబర్ డిపార్ట్‌మెంట్‌లో సరిపోయేటటు వంటి స్టాఫ్‌లేదనేటటువంటిది వాస్తవం. కాని మినిమమ్ వేజెస్ విషయములో ఒక లేబర్ డిపార్ట్‌మెంట్ కాకుండా విలేజ్ డెవలప్‌మెంట్ ఆఫీసర్, మండల్ డెవలప్‌మెంట్ ఆఫీసర్, ఎక్స్ టెన్సన్ ఆఫీసర్ (అగ్రికల్చర్, ఎక్స్‌టెన్సన్ ఆఫీసర్, పంచాయతీరాజ్ ఇ.వో) గ్రామ పంచా యత్, మండల రెవెన్యూ ఆఫీసర్స్ – వీరికి కూడా పవర్స్ ఉన్నాయి. వీరు కేసులు బుక్ చేయవచ్చు. టాడీ టేపర్స్ విషయములో ఎక్సయిజ్ ఇనస్పెక్టర్స్, సబ్ ఇనస్పెక్టర్స్ ఉన్నారు. వారు కేసులు బుక్‌చేస్తారు. తరువాత లేబర్ ఆఫీసర్స్, అసిస్టెంట్ లేబర్ ఆఫీసర్స్ అనేక గ్రామాలు సందర్శించి – 18 వేల గ్రామాలు సందర్శించి దాదాపు మూడు లక్షల మందిని కలిసినట్లు లెక్కలు ఉన్నాయి. వారు క్యాసెట్స్ ద్వారా, పాంప్లేట్స్ ద్వారా గ్రామా లలో ఉన్నవారిని ఎడ్యుకేట్‌చేసి మినిమమ్ వేజెస్ అమలుజరపడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈ మినిమమ్ వేజెస్ రివిజన్‌కు బోర్డు ముందుపెట్టాలి. డిసెంబరు 1988న డ్రాఫ్ట్ నోటిఫి కేషన్ ఇచ్చాము. మినిమ్ వేజెస్ బోర్డు టైమ్ అయిపోయింది. బోర్డు కానిస్టిట్యూట్ చేసిన వెంటనే మినిమమ్ వేజెస్ రివైజ్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

Mr. Speaker:- Questions and answers are over.

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– అధ్యక్షా, మేము ఇప్పటికే రెండు ప్రివిలేజ్ మోషన్స్ ఇచ్చాము. (1) కానిస్టిట్యూషన్ వయలేషన్ గురించి (2) బడ్జెట్ లీక్ గురించి ముఖ్య మంత్రిగారు స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తామని చెప్పారు కాని. ఇంతవరకు ఇవ్వలేదు. ఆర్టికల్ 187 10·
(1), (2), (3) ప్రకారం..... బడ్జెట్ లీకేజ్ హౌజ్ ప్రివిలేజ్ ఇష్యూ కాబట్టి రూల్ 149 క్రింద నోటీసు ఇచ్చాం. దాని గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తా మన్నారు. కాని ఇంతవరకూ స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వలేదు.

Mr. Speaker:- Are you asking about the first or second? I have received notice from Sri Ashok Gajapathi Raju and others. I am not going to allow to speak whatever you want to speak. Regarding the disparities in the White Paper and the Budget Statement if Government want to answer, they will answer.

Sri K. Vidyadhara Rao:- What about the Budget leakage? ప్రభుత్వం సబ్మిట్‌చేసిన 'వైట్‌పేపర్'లో ఒక విధమైన ఫిగర్స్, బడ్జెట్‌లో మరొక విధమైన ఫిగర్స్‌వున్నాయి. ఈ విధంగా సభను తప్పుదారి పట్టించారు. ఇక 1986-88లో 71 కోట్ల రూపాయల లోటువుందని స్పష్టంగా వైట్‌పేపర్‌లో ముద్రించారు. వారే ఇప్పుడు బడ్జెట్‌లో మిగులు రూ. 33 కోట్లు అని చెప్పారు. ఈ విధంగా రూ. 100 కోట్లు తేడా చూపించి ఈ హౌస్‌ను మోసగించాలని తప్పుదారి పట్టించారు.

Mr. Speaker:- You are trying to utilise the opportunity by putting three questions at one stretch. I have answered one question already. Another question I have permitted you to put. When you agree for certain......

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నాకు అవకాశం ఇవ్వండి.... బడ్జెట్ లీక్ సంగతి ఏమిటి? దానిమీద ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తామన్నారు.

Mr. Speaker:- It will not go on record if you say like this. Are your trying to seek clarification for your disparities in figures of White Paper and Budget?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ప్రభుత్వం సమాధానం ఇవ్వలేదు, మేము ఊరికే కూర్చోవాలా? బడ్జెట్ లీక్పై ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తామన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తామంటే, మీరు స్టేట్‌మెంట్ ఇప్పించకుండా ఉంటే మేము ఇక్కడకు రావడం దేనికి? మేము ఇచ్చిన పత్రం సెంట్ పర్సెంట్ బడ్జెట్‌తో కొరిలేట్ అయింది.

Mr. Speaker:- I do not permit you to say what all you want to say.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నేను ఈ హౌస్‌లో రెండు అంశాలు లేవనెత్తాను. అవి గుర్తుచేశాను. బడ్జెట్ డిస్‌పారిటీస్, బడ్జెట్ లీకేజ్ గురించి చెప్పాను. వారు ముద్రించిన దానిలో రూ. 33 కోట్ల మిగులు అని చెప్పారు. అదే వైట్‌పేపర్‌లో రూ. 71 కోట్ల లోటు ఉందని పేర్కొన్నారు. ఈ విధంగా 100 కోట్ల రూపాయలు తేడా చూపించి, వారి ఇష్టాను సారంగా అంకెలగారెడీ చేస్తుంటే మేము స్వాలోచేయాలా?

Mr. Speaker:- Please stop there. (Looking at the Treasury Benches). If Government wants to say any thing, it is left to you. He (Sri K. Vidyadhara Rao) has mentioned two things. One is regarding leakage of the Budget and the other is about the disparities in the figures of the White Paper and the Budget proposals.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- లీకేజీకు సంబంధించినంతవరకు మొన్ననే నేను చెప్పాను. దేరీజ్ నో లీకేజ్. వారిని ఉత్సాహపరచలేకపోతున్నారు. రాజీనామా, రాజీనామా అని వారు పాట పాడినా దానిని నేను ఆమోదించడానికి తయారుగాలేను.

("షేమ్, షేమ్" అని ప్రతిపక్షం నుండి)

(అంతరాయం)

Mr. Speaker:- No comments. My duty is to keep the House in order. If anybody comments it is nothing but disobeying the Chair.

(తీవ్ర అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- బడిపిల్లలం కాము.

Mr. Speaker:- Mr. Chandrababu Naidu, you have to withdraw your comment. Do not use such a type of words. Please co-operate with me. బడిపిల్లలంకాదు అన్నారు.

(Interruptions)

Mr. Chandrababu Naidu, correct yourself. I lost patience. I am confined to my rules. My duty is to control the House and maintain the discipline. (Pointing to Sri K. Vidyadhara Rao). You put the question and the Minister is trying to answer. I would not allow anybody to comment, in the meanwhile. Under the procedure, whenever there is any deviation of rules, through point of order you can raise and you cannot otherwise raise anything else.

(Some Hon'ble Members from the T.D.P. were on their legs)

I request some Hon'ble Members not to use such words and language which they are using. Every word I am hearing. The Minister is replying. Resume your seats. He (the Hon'ble Minister) is on his legs and he has not completed.

Sri M. Raghuma Reddy:- Sir, I am on a Point of Order.

Mr. Speaker:- What is your Point of Order?

Sri M. Raghuma Reddy:- The other day, the Chief Minister promised that he would announce the action taken. But, today,

(Interruptions)

he is keeping quiet. Instead, the Hon'ble Finance Minister is answering. What is this?

Mr. Speaker:- You can say. But you cannot compel anybody to speak.

Sri M. Raghuma Reddy:- The Hon'ble Chief Minister assured the House that he would come up with a statement.

Mr. Speaker:- The Hon'ble Minister is replying. Please resume your seat.

Sri M. Raghuma Reddy:- If there is no say for us we keep quiet.

Mr. Speaker:- Yes. Please sit.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- బడ్జెట్‌కు సంబంధించినంతవరకు లీకేజ్‌లేదని చెప్పడమే కాకుండా మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక మాట చెప్పారు. ఏమి జరిగింది. ఎలా జరిగింది అనేది విచారణ చేయిస్తానని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పడం, పోలీసుశాఖకు ఆదేశాలు ఇవ్వడం, జరిగింది. పోలీస్ డిపార్ట్‌మెంట్‌వారు క్రైంనెం. 12/90 అండర్ సెక్షన్ 380, 381, అండర్ సెక్షన్ 5 ఆఫ్ ది అఫిషియల్ సీక్రసీ ఆక్ట్ క్రింద కేసు రిజిష్టరు చేయడం, క్రైం బ్రాంచ్‌వారు ఇన్వెస్టిగేట్ చేయడం జరుగుతోంది. It is not leakage. It is a theft committed by certain elements.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- I will name who are interrupting the House. This is Zero Hour.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మేము అడిగిన దానికి జవాబు రావాలి.

Mr. Speaker:- This will not go on record.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- You are interrupting the business. I am naming four of you. Mr. K. Vidyadhara Rao.....

(Interruptions)

I am naming all of you. Those who are on their legs should leave the House.

Mr. Speaker:- It will not go on record.

(At this, stage, the House witnessed acrimonious scenes from the Opposition Benches)

తీర్మానము

అధ్యక్షులవారి ఆదేశములను ఉల్లంఘించినందుకుగాను ప్రతిపక్ష సభ్యులను సభనుంచి తాత్కాలికముగా తొలగించుట గురించి.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, I beg to move: (Under Rule 300 (2))

"That the conduct of the Hon'ble Members of the Opposition who have been on their legs is highly reprehehsible and contrary to the rules. They have been disturbing the proceedings of this House. They have been violating the directions given by the Chair. In view of this, I request to suspend all of them for one week from this House, Sir."

Mr. Speaker:- Motion moved.

Now the question is:

"That the conduct of the Hon'ble Members of the Opposition who have been on their legs is highly reprehensible and contrary to the rules. They have been disturbing the proceedings of this House. They have been violating the directions given by the Chair. In view of this, I request to suspend all of them for one week from this House, Sir."

(Pause)

The motion was adopted.

Those Members who are on their legs must leave this House. They are expelled from the House from today's session. I am expelling them for a day. Please leave this House immediately.

(The Hon'ble Members who were named did not leave the House)

Mr. Speaker:- The House is adjourned for 15 minutes for giving a chance for them to vacate this House.

(The House then adjourned at 10.39 A.M.)

(సభ మధ్యాహ్నం 12-18 నిముషాలకు తిరిగి సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

ప్రకటన:

సభ్యుల తొలగింపును రద్దుచేయుట గురించి.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, యీరోజు బడ్జెట్ సమావేశములో ప్రసంగాన్ని ప్రారంభించేటటువంటి సమయంలో దురదృష్టవశాత్తూ యీ సంఘటన జరగడం చాలా విచారకరము. ఇంత మంది సభ్యులను ఒకేసారి సస్పెండుచేసి పంపడం అనేది న్యాయం కాదు. కాబట్టి, మేము తమరిని మరొకసారి కోరేది ఏమిటంటే, రూలు 300 సబ్ రూలు 3 క్రింద మరొకసారి ఆలోచించి రెజల్యూషన్‌ను సభలో పాసుచేసి సస్పెన్షన్‌ను రివోక్‌చేసే అవకాశం ఉన్నది. దీన్ని కొనసాగించకుండా, మంచి వాతావరణంలో మనం బడ్జెట్ ప్రసంగాలు చేసుకోవడానికి అవకాశం కల్పించాలని కోరుతున్నాను. మనం చేసినటువంటి తీర్మానాన్ని రివోక్ చేయడానికి మంత్రిగారు మరొక తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెడితే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి (రెవిన్యూ మరియు శాసన వ్యవహారాలశాఖ మంత్రి):- సార్, గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు వ్యక్తపరచినటువంటి అభిప్రాయం, సెంటిమెంట్స్ ఏవి అయితే ఉన్నాయో -In the best interests of the democracy and conduct of the business in this House and as they assured that the proceedings of the House will be conducted in dignity and decorum and in accordance with the rules, under Rule 300 read with sub-rule 2 of the proviso, I move that the Resolution be rescinded". Sir, I hope the Opposition Members would abide by the rules and help the proceedings conducted in a dignified way and according to the rules.

Mr. Speaker:- The suspension is terminated and the Members are restored to their position.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- సుహృద్భావాన్ని సృష్టించాలిగాని, యీ కండిషనల్ తీర్మానం అనేటటువంటిది బాగాలేదు. సభను సక్రమంగా నడిపించవలసిన బాధ్యత అపోజిషన్ సభ్యులు, పాలకపక్ష సభ్యులు వారిద్దరికి ఉందని అందరికి తెలుసు. సమానంగా ఉండి సక్రమంగా నడిపించుకోవాలని. ఒకరిపై ఒకరు కండిషన్స్ పెట్టుకోవడం సమంజసంకాదు సభను నడుప వలసిన బాధ్యత ఉన్నదని గమనించి ముందుకు సాగాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:- I accept the revocation without any strings and conditions. Please co-operate with me.

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : బడ్జెట్ లీకేజిప్పి

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి:- అధ్యక్షా, 16వ తారీకునాడు బడ్జెటు లీక్ అయిందనే విషయం మేము సభ దృష్టికి ముందే తెచ్చాము. 'బడ్జెట్ ఎట్ ఏ గ్లాన్స్' అనే పేపరు తమకు యివ్వడం జరిగింది. అది బడ్జెటుతో పూర్తిగా టేలీ అయింది. ఆ సందర్భంగా మేము ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి ఆ రోజు తీసుకు రావడం, లీకేజీకి కారణాలు అడగడం, ముఖ్యమంత్రిగారు చర్యలను తీసుకుంటామని సభకు హామీ యివ్వడం జరిగింది. ఈ సందర్భంగా శ్రీ రోశయ్య గారు మాట్లాడుతూ "ఇది లీకేజి కాదు, థెఫ్ట్" అని అన్నారు ఇది థెఫ్టా - లీకేజా అనేది నేను చెప్పదలచుకోలేదు.

(అధికార పక్షాల గౌరవ సభ్యులు నుండి అంతరాయం)

థెఫ్టో లీకేజీనో, ఏదో కానీ బడ్జెట్ మాత్రం బయటకు వచ్చింది. అది టేలీ అయింది. ఈ ప్రభుత్వానికి ఏమాత్రం నైతిక బాధ్యత వున్నా, నైతిక విలువలకు ఈ ప్రభుత్వం విలువ నిస్తుందనుకున్నా, ఇంతకుముందు నుండీ వున్న పాత సాంప్రదాయాలను బట్టి చూసినా, వేటన్నింటిప్రకారం ఆర్థికశాఖామాత్యులు తప్పనిసరిగా రాజీనామా చేయాలి నైతిక విలువలను కాపాడవలసిందిగా మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. దీని మీద ముఖ్యమంత్రిగారు ఒకస్టేట్‌మెంట్ యివ్వాలని కోరుతున్నాను లీకేజ్, లేదా థెఫ్ట్ అయిందని అమాయకులైన కొంతమంది ఉద్యోగస్థులను హెరాస్ చేయడం మంచిది కాదని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

దయచేసి నన్ను మాట్లాడనివ్వండి.

Mr. Speaker:- I request Hon'ble Members not to interrupt.

శ్రీ యం రఘుమారెడ్డి:- ఏది ఏమి అయినప్పటికీ, మీ ద్వారా ఒక విషయం చెప్పదలచుకున్నాను. థెఫ్ట్ ఏ విధంగా జరిగినా కష్టోడియన్ ఆర్థికమంత్రి కనుక, బడ్జెట్ లీక్ అయింది కనుక, ఆయన నైతిక బాధ్యతను వహించి, చిన్న చిన్న గుమస్తాలను హింసించకుండా - రాజీనామా యివ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:- Whether the Hon'ble Chief Minister wants to say anything?

ముఖ్యమంత్రి (డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి):- అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన శాసనసభా వ్యవహారాల మంత్రిగారు రిసెండ్ చేస్తూ ముందు హౌస్ డెకోరంగా వుండాలి అని అన్న మాటను షరతుగా, కండిషన్‌గా భావించడమే పొరబాటు వారు అపీల్ చేయలేదు. గౌరవ నీయులైన రఘుమారెడ్డి గారు మాట్లాడిన మాటలు నా మీద కావలసినన్ని నిబంధనలు పెట్టారు కనుక నేను ఏమీ చెప్పదలచుకోలేదు

శ్రీ పి నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం).- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా అనుభవం కలిగిన రాజకీయవేత్త. ఆ పక్షంలో, ఇటు ఈ పక్షంలో జరిగే వాటిని స్పోర్ట్స్‌మెన్‌షిప్‌లో అర్థం చేసుకోవాలి అంతే తప్ప వారేదో ఆంక్షలు పెట్టారనే అభిప్రాయంతో చెపరాం

యివ్వకపోవడం సరి కాదు. ఆరోజు ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ, సాయంత్రం లోపల ఎంక్వయిరీ చేసేందుకు చర్య తీసుకుంటాము అని చెప్పారు. ఎంక్వయిరీ ఏమి అయింది. ఎవరి మీద చర్యలు తీసుకోబోతున్నారు? మేము మీ నుండి వినదలచుకున్నాము. As an able administrator and a senior member of this House, I request you to reply. మీరు ఆ విధంగా కూర్చోవడం మీకు హుందాతనంగా వుండదు. మాకూ గౌరవంగా వుండదు. మాకు గౌరవం తెచ్చిపెట్టే విధంగా సమాధానం ముఖ్యమంత్రిగారు యిస్తే బాగుంటుందని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమి స్టేట్‌మెంట్ యివ్వదలచుకున్నారో, యిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర):- అధ్యక్షా, ఆరోజు ఆ యిస్యూలో వివరకు ప్రతిపక్షాల తరఫున నోట్ యిచ్చిన సందర్భంలో గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా హుందాతనంతో" నేను విచారించి దీని పైన చర్య తీసుకుంటాను" అని ప్రకటన చేయడం, ఆనాడు సభకు హుందాతనంగా, గౌరవంగా కనిపించింది. సభ్యులుప్రతిపక్షంలో వున్నా, వారు కొన్ని సందర్భాలలో ఏదయినా మాట్లాడతారు. నాగేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు ఎంతో పరిపాలనా అనుభవం, సంయమనం వున్న ముఖ్యమంత్రి గారు, దీన్ని షరతుగా భావించ కుండా ఏమి చర్య తీసుకున్నారో చెబితే సభ హుందాతనానికి బాగుంటుందని ఆ రకంగా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలని తమ ద్వారా ముఖ్యమంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

డాక్టర్ ఆర్. రవీంద్రనాథరెడ్డి:- అధ్యక్షా, మొన్నటి రోజున బడ్జెట్ లీకేజ్ విషయం చర్చకు వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రిగారు యిమీడియేట్‌గా, ఏవిధంగా లీకేజ్ జరిగింది బాధ్యులు ఎవరు, అనే దాని మీద ఎంక్వయిరీ వేసి యిమ్మీడియేట్‌గా చర్య తీసుకుంటామని అన్నారు. ఆ చర్య ఏ స్టేజీలో వుందో, ఏమి జరిగిందో వారు వివరణ యిస్తే బాగుంటుంది. వీరు నిబంధనలు పెట్టారు కనుక చెప్పలేను అనే పద్ధతి ఆగెస్టు హౌస్‌కు మంచిది కాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు తప్పకుండా ఈ సభకు వివరణ యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ (నర్సంపేట):- గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు కేవలం ఈ యొక్క ప్రతిపక్ష సభ్యులనే ఆధారంగా చేసుకుని, యింతవరకే జవాబు అని వ్యవహరించ కూడదు. రాష్ట్రంలోని మొత్తం ప్రజలు వున్నారు. వారందరికీ బాధ్యత వహించవలసి వుంటుంది. మొత్తం రాష్ట్ర ప్రజలంతా వినవలసి వున్నది. కనుక ఆ రోజున ప్రతిపక్ష సభ్యుల వైపు నుంచి మేము సూచించాము. వారు అంగీకరించారు. విచారించి చర్య తీసుకుంటామని వారన్నారు. కనుక వారి నోట్ నుండి ఏమి చెప్పదలచుకున్నారో, మేము వినదలచుకున్నాము. ప్రతిపక్ష సభ్యులమైన మేము కాకుండా బయట వున్న యావత్ ప్రజలూ వినదలచుకున్నారు. దయచేసి ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుభాష్ చంద్రబోస్ (రామచంద్రాపురం):- రఘుమారెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ ఉద్యోగులను హెరాస్ చేయకుడదంటూ అన్నారు. ఆ మాటతో నాకు ఒక అనుమానం వచ్చింది. ఏమి చేసినా హెరాస్‌మెంట్ చేయరు, దొంగతనం చేసినా, ఏమి చేసినా హెరాస్‌మెంట్ చేయరు, అరెస్టు కూడా చేయరు అనేటటువంటి లీనియెన్సీ యిస్తే మాత్రం, అదే *కంటిన్యూ అవుతుంది. థెఫ్ట్ కానివ్వండి, యింకొకటి కానివ్వండి అదే కంటిన్యూ

అవుతుంది. దాన్ని ఎంకరేజ్ చేయడం మంచిది కాదు. బాధ్యులైన వారి మీద కఠినచర్యలు తీసుకోవడం తప్పదు. లేనట్లయితే అది ఒక ప్రెసిడెంట్‌గా మారుతుంది. "మాకు ఏమీ కాదు, బడ్జెట్ లీక్ చేయవచ్చు. మేము మాకు యిష్టం అయినది చేయవచ్చు" అనే అభిప్రాయం వారిలో ఏర్పడుతుంది. ఈ విషయంలోమాత్రం నేను రఘుమారెడ్డి గారితో ఏకీభవించలేకపోతున్నాను. ఏ పార్టీ పరిపాలన చేసినా, ఇది ఒక ప్రెసిడెంట్‌గా మారుతుంది. తప్పు చేయవచ్చు అనే అభిప్రాయం ఉద్యోగుల్లో కలుగకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వున్నదని అమ ద్వారా ముఖ్యమంత్రి గారికి మనవి చేస్తూ శలవు తీసు కుంటున్నాను.

మిష్టర్ స్పీకర్:- ఈ విషయంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమయినా చెప్పదలచు కున్నారా?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ హౌస్‌లో వ్యవహారం ముదిరిపోతూ మీరు చర్య తీసుకోవాలి అనే ధోరణి కనబడుతున్నప్పుడు నేను కలుగజేసుకొని 'ఈసారి ప్రశాంతంగా నడవనివ్వండి' అని మీతో ప్రత్యేకంగా ప్రార్థన చేయాలని అనుకుంటూ వుంటిని. కథ తీవ్రంగా పోతున్నది అని మీరు అన్నప్పుడు నేను అడ్డం వస్తే బాగుండదు అని రాలేదు. 'ఆగస్టు హవుస్' గురించి రవీంద్రనాథ రెడ్డిగారు చెప్పారు. అక్కడ నుంచి మ. చప్పుడు అయితే 'ఆగస్టు' కాదా? వారూ పాటించాలి. ఒకవైపునుంచి, ఒకరే పాటించడం కాదు. మేము పాటిస్తాము. వారూ పాటించాలి అనేది స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. నాకు రెండు రకాల బాధ్యతలు ఉన్నాయి. I am not only the Leader of the Congress Party but also the Leader of the House. ఆ విధంగా చెప్పేటప్పుడు వారెంత బాధ పడతారో, నేనూ బాధ పడతాను. ఆ బాధ్యత ఉంది. నాకు బాగా తెలుసు. ఆగస్టు హవుస్ – దీని గౌరవం కాపాడాలి అని తెలుసు. గౌరవ ఆర్థిక శాఖామంత్రిగారు క్లియర్‌గా చెప్పారు. విచారణ ఏ విధంగా చేశారో, చేయబడుతుందో చెప్పారు. I have both the responsibilities. సభకు వారు చెప్పారు కనుక నేను చెప్పే అవసరం లేదని అనుకున్నాను. 'మోరల్ వాల్యూ, లీకేజ్' అంటే ఇటువంటి లీకేజి క్రింద 31 మంది మంత్రులను తీసేసిన పద్ధతి మాకు బాగా తెలుసు. ఆ సంప్రదాయాలు తెలుసు. మంత్రిగారు ఉద్దేశపూర్వకంగా ఎవరికో లాభం చేయాలని చేస్తే, లీకేజ్ అవుతుంది. వేరే పద్ధతిలో అంటే దానికి విచారణ చేస్తున్నాము. నేను అప్పుడు ఇక్కడ కూర్చున్నప్పుడే విచారణకు ఆదేశించాను. "The complaint relating to the alleged leakage of Budget Papers has been registered as Crime No. 112/90 D/S 380 theft by servant employees under section 5 of the Official's Secrets Act by Crime Branch C.I.D. and investigation has been taken up by Sri R.S. Prasad, D.S.P. So far, accused are not known. ఇది విచారణ జరుగుతోంది. ఎస్.బి.సి.ఐ.డి. కేవలం ఇంటలిజన్స్‌కి మాత్రమే అనుకుంటే వెంటనే చెప్పేవాడిని. వారు ఇచ్చిన రికమెండేషన్ ఏమంటే ఇది చాలా డీప్‌గా చూడాలి, సి.బి.సి.ఐ.డి.కి ఇస్తే బాగుంటుందని అన్నారు. వారు ఈ విషయం రిపోర్టు ఇచ్చారు. రాగానే చూడడం జరుగుతుంది. ప్రతిరోజూ 'ఏమయింది' అంటే మాకు కష్టంగా ఉంటుంది. ఏ మాత్రము వెనక్కి పోయేది లేదు. వీరిని కాపాడాలి, వారిని కాపాడరాదు అనే ఆలోచన లేదు. రఘుమారెడ్డిగారు "చిన్నవారిని ఏడిపించడం, 12-30

అవస్థ పెట్టడం" అన్నారు. సుభాష్ చంద్రబోస్ గారు చెప్పినది కూడా రికార్డులో ఉంది. రెండు విషయాలు ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకుని విచారణ చేస్తుంది. 'తీసివేస్తాము - వదలి పెడతాము' అనేది లేదు. రెండు విషయాలు ప్రభుత్వం దృష్టిలో ఉంచుకుని, సభ్యుల అభిప్రాయాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని జాగ్రత్తగా పరిష్కరించే ప్రయత్నం చేస్తాము. లీకేజి - రాజీనామా ఇవ్వాలి అంటే ఆనాడు కూడా రాజీనామాలు ఇచ్చారు. ఆనాడు ఇచ్చిన తీర్పుని అర్థం చేసుకున్నాము. This is not a breach of privilege. Their accusation that the Minister should resign is not correct. 'నైతిక విలువ' అన్నారు. గౌరవ ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఇచ్చిన సలహాను పాటిస్తాము. నైతిక విలువలు కాపాడడానికి తోడ్పడతాము. రఘుమారెడ్డిగారు కొలతబద్ధ చెప్పారు. ఆ కొలతబద్ధ ఇక్కడ చెప్పేది కాదు. విచారణ పూర్తయిన తరువాత అటువంటిదేమయినా ఉంటే, ఈ హవుస్‌కి కూడా తెలుపుతాము. అడుగుతాము. గౌరవ సభ్యులు నాగేశ్వరరావుగారు చాలా ఔదార్యంగా నా గొప్పదనాన్ని, అనుభవాన్ని గౌరవించారు. అదే మరొకసారి మాట్లాడుతూ 'ముఖ్యమంత్రిగారుచెప్పాలి మాట్లాడాలి' అంటే నిజంగా గౌరవం ఇస్తున్నారా అనిపిస్తున్నది. సంభోదించేటప్పుడు 'అధక్షా, అధ్యక్షా' అని విసురుగా అంటే ఎట్లా ఉంటుందో చెప్పండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- స్పీకరుగారిని ఎంత గౌరవంగా చూశారో మాకు తెలుసు

Dr. M. Channa Reddy:- shut up, Shut up.

Mr. Speaker:- once again I remind the Hon'ble Members not to interrupt whenever the Floor Leader or the Opposition Leader is speaking. You note the points and ask afterwards.

Dr. M. Channa Reddy:- I do not want any intereference. This again is not proper. I want to maintain the decorum of the House; I want to maintain the respect of this August House. Mr. Nageswara Rao said in his appeal that I am a very great man; I am an experienced man. Indeed, I am a experience man but I do not know whether I am great man or not. మర్యాదగా మాట్లాడుకుందాము. "స్పీకర్, లెవు" అంటే ఎట్లా ఉంటుంది? గమనించండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

డెకోరం మెయిన్‌టెయిన్ చేసుకుంటే, వారికుండే బాధను తొలగించడానికి లీడర్ ఆఫ్ ది కాంగ్రెస్ పార్టీ అని కాకుండా మామూలు సభ్యునిగా తోడ్పడడానికి, సంపూర్ణంగా సహకరిస్తానని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు.- ముఖ్యమంత్రి గారి నుండి వివరణ కావాలని తోటి సహచర సభ్యులు అడిగితే వారు చక్కటి ఉపన్యాసం ఇచ్చారు చాలా అనుభవం ఉందని అన్నారు.

అదే వ్యక్తి ఈ సభను ఇంత గందరగోళంలో పడేస్తారని అనుకోలేను.

(ఇంటరప్షన్స్)

I have a right. If I use an unparliamentary word, you can delete it. But, I have the right to mention.

Mr. Speaker:- Please take it in a right spirit.

Sri K. Vidyadhara Rao:- We cannot be taken for granted. We are not to be insulted.

Mr. Speaker:- My request is I have heard every word of the Chief Minister. He is an elderly person. Do you dispute that he is an elderly man in this House? Whatever he said you take it in the right spirit. Now, let us go to the business. Do not rake that up again.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- పార్టీ తరఫున ఒకరు మాట్లాడమని అంటే ప్రతిపక్ష పార్టీ తరఫున నేను అడుగుతున్నాను. నన్ను చెప్పనివ్వండి. I would like to have my say, I said.

Mr. Speaker:- What is agreed upon, please stick on to it. I have to go to the business. Please co-operate and help me.

Sri K. Vidyadhara Rao:- You have given me the opportunity. అవకాశం ఇచ్చి మమ్మలిని చెప్పనివ్వకుండా చెయ్యడం ఏమిటి? మంచి వాతావరణం ఉండా లంటే రెండు చేతులూ కలిస్తేనే చప్పుడు అవుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను వారి స్పీచ్ విన్నాను. అందరూ విన్నారు. సభలో మంచి వాతా వరణం వచ్చింది. దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- లీడర్ ఆఫ్ ది హౌస్ చెప్పేటప్పుడు ఎంతో ఓపికగా విన్నాము. డిప్యూటీ లీడర్‌గా మేము చెప్పేది వినకపోతే ఎట్లా? వారు చెప్పిందే అంతా కరెక్ట్ అనుకునే పద్ధతి ఏమిటి?

(ఇంటరప్షన్స్)

ఏ విధంగా ముఖ్యమంత్రిగారు మిమ్మల్ని అవమానించారో నేను వేరే చెప్పనక్కరలేదు. పత్రి కలలోనే వచ్చింది. ఏ విధంగా కాన్స్టిట్యూషన్‌ని వయొలేట్ చేశారో పత్రికలలోనే వచ్చింది.

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- Chair will take serious objection to it. That matter is already over. I cannot help it. I request you to resume to your seat. I appeal to the Members to close it.

Sri K. Vidyadhara Rao:- I have the right to say.

Mr. Speaker:- Mr. Nageswara Rao, Kindly guide the House.
2·40 What shall I do.? It will not go on record. Please stick on to what was agreed upon in my Chambers.

(Interruptions)

There is an end of it. I have not permitted you. It will not go on record.

Sri N. Yethiraja Rao (Chennur):- Sir, he will let you know our party's reaction.

Mr. Speaker:- Bigger responsibility rests with the main Opposition. Anything done and anything said would provoke and create a situation of pandemonium and I cannot conduct the House. I once again say since the matter is settled, we shall conduct the business.

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు:- అధ్యక్షా, తప్పు ఉంటే అతను చెప్పేదానిలో దానిని రికార్డు నుంచి తీసి వేయండి. కానీ అతనిని ఎందుకు చెప్పనివ్వరు?

Mr. Speaker:- I am sorry. That is not the way of co-operation.

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు:- మీరు పర్మిషన్ ఇవ్వనూ అని చెప్ప వద్దు. కానీ వారు చెప్పేది కూడా వినమనే మేము కోరుతున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్రతి పదానికి జవాబు కావాలి అనడం మంచిది కాదు. ఎందుకంటే దాని వల్ల వాతావరణం చెడిపోతుంది. You might be knowing that the issue has been settled and again you are raising against the settlement. You have to tolerate.

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు:- అన్‌పార్లమెంటరీ ఉంటే, అభ్యంతరకరంగా ఉంటే తీసి వేయండి. మాకు అభ్యంతరం లేదు.

మిష్టర్ స్పీకర్:- యతిరాజారావుగారూ, ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమి అన్నదీ నేను విన్నాను. అందరమూ విన్నాము. తక్కిన ఫ్లోర్ లీడర్స్ కూడా విన్నారు. Confine to the agreement. Mr. Vidyadhara Rao, do not creat a situation again, where I will be helpless.

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు:- ముఖ్యమంత్రిగారి స్టేట్‌మెంట్‌పైన వారి రియాక్షన్ ఏమిటో చెప్పనివ్వండి.

మిష్టర్ స్పీకర్:- స్టేట్‌మెంట్ అయిన తరువాత ఫ్లోర్ లీడర్ అభిప్రాయం అడగాలని అనుకోలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్‌మెంటు చేస్తారు. తరువాత బిజినెస్ తీసుకుందాము అనుకొన్నాము.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:-Is it a point for debate, Sir?

Mr. Speaker:- No.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, మేము సభలో 'జీరో' అవర్‌లో బడ్జెటు లీక్ పైన ప్రస్తావిస్తూ, నేను కోరింది ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో స్టేట్‌మెంట్ చేస్తే.....

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్. ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్‌మెంట్ చేసిన తరువాత, ప్రతిపక్ష సభ్యులు దానిపైన వాగ్వివాదంలోకి దిగవచ్చునా?

(అంతరాయం)

Mr. Speaker:- Please resume your seat. After the efforts of floor leaders, after the statement of the Chief Minister it was agreed upon that no further discussion should be there. I am not trying to persuade the Deputy Leader of the main opposition party. My difficulty also, you should understand. I feel there is nothing. I have heard every word of the Chief Minister. Still he wants to say something. To enjoy the fruits of our efforts, I am allowing.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్‌మెంట్ చేస్తే వారి మీద ఏమి చర్యతీసుకొన్నరూ. ఏ విధంగా దీనిని పరిగణించారని మేము షార్ట్ గ్రౌండ్స్ మీద డిమాండు చేసామని చెప్పి ఎంతో ఆశించాము. ఎవరి మీద ఆరోపణ చేసామో, వారితోనే సమాధానం చెప్పించినప్పుడు, నేను లేచి మిమ్మల్ని అడిగినప్పుడు దాని మీద గందరగోళం సృష్టించబడింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చిన తరువాత ముఖ్య మంత్రిగారు ఉన్నారు, వారితో సమాధానం చెప్పించమని నేను మీ ద్వారా అడిగాను కానీ డైరెక్టుగా సి.ఎం.గారిని అడ్రెస్ చేయలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారిపట్ల గౌరవం ఉంది వారి

వయసుపట్ల గౌరవం ఉంది. తమరి ద్వారా వారికి విజ్ఞప్తిచేసాను. విజ్ఞప్తి చేసుకొన్న తరువాత, హౌస్ ఆర్డర్‌లో ఉన్నప్పుడు, తమరిని నేను రిక్వెస్టు చేసినప్పుడు, వారి లేచి స్టేటుమెంటుచేసి ఉంటే ఇంత గొడవ, ఇంత రభస అయ్యేదికాదు. అమూల్యమయిన సమయం వృధా అయ్యేదికాదు. ఇవ్వాళ ఫైనాన్సు మినిస్టరుగారు నైతిక బాధ్యత వహించక వారి ఇష్టానుసారం వారి రైట్‌కి తీసుకొంటున్నారు. Budget leak or theft, it is the responsibility of the concerned Minister. అదే విధంగా సబ్జెక్టులో కూడా వైట్‌పేపర్ అని చెప్పి స్టాటిస్టిక్స్ ప్రింట్‌చేసారు. ఇవ్వాళ మళ్లీ బడ్జెటులో టోటల్ వేరియేషన్ ఫిగర్స్ ఇచ్చారు. వారి ఇష్టానుసారం వారు ఉంటే, అది హౌసును మోసగించాలనో, లేక ప్రజలను మోసగించాలనో తప్ప మోరల్ గ్రౌండ్సులో ఏమీ చేయలేమని చెప్పి అంటున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు నైతిక బాధ్యతవహించి వారిని మంత్రి పదవి నుంచి తొలగించేందుకు చర్యతీసుకోనందుకు నిరసనగా మేము మా పార్టీ తరఫున వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

Mr. Speaker:- I am sorry, Mr. Vidyadhara Rao, you have gone beyond the promise.

(At this stage, the Members of the Telugu Desam Party were staging a walkout)

Sri K. Rosaiah:- Sir, my reply also will have to go on record.

Sri N. Srinivasulu Reddy:- Sir, I will quote convention from British Parliament. Kindly allow me two minutes.

(Interruptions)

అధ్యక్షా, నేను మీ వైపు ఎప్పటి నుంచో చూస్తున్నాను. మీరు నాకు అవకాశం ఇవ్వ లేదు. దయచేసి ఒక్క రెండు నిముషాలు నాకు అవకాశం ఇవ్వండి. బ్రిటిష్ పార్లమెంటు కన్వెన్షన్‌ను నేను కోట్ చేస్తున్నాను. కాబట్టి ఇది రికార్డులోకి వెళ్ళాలని నేను కోరు కొంటున్నాను. వాళ్ళు బయటకు వెళ్ళారు. ప్రజలు వాళ్ళు బయటకు వెళ్ళింది సక్రమం

అనుకొంటారు. కాదు అని నేను చెప్పదలచుకొన్నాను. బ్రిటిష్ పార్లమెంటు కన్వెన్షన్‌లో ఉన్నది. ఏమంటే – టాక్సేషన్ ప్రపోజల్స్ లీక్ అయితే మోరల్ రెస్పాన్సిబిలిటీ అన్నది ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ తీసుకోవాలి కానీ ఎలొకేషన్ టు ది ఇరిగేషన్ సెక్టార్ రూ. 350 కోట్లు, పవర్ సెక్టార్‌కు రూ. 300 కోట్లు ఇచ్చాము అంటే దానిపైన సమాజం మీద ఎటువంటి ప్రభావం ఉండదు. అదే కనుక టాక్సేషన్ ప్రపోజల్స్ కనుక లీకయితే, వ్యాపారస్తులూ, ట్రేడర్స్ వస్తువులు తొక్కిపట్టి, ఎక్కువ ధరలకు అమ్ముకుంటే దాని ప్రభావం ఉంటుంది తప్ప వేరే కాదు. ఏ ఫైనాన్సు మినిస్టరు కూడా బ్రిటిష్ పార్లమెంటరీ కన్వెన్షన్‌లో కూడా బడ్జెటు ఎలొకేషన్ లీకయితే ఎవరూ రాజీనామా చేయలేదు. రెండవ విషయం. వాళ్ళు ఒక ప్రిసిడెంటు కోట్ చేస్తున్నారు. 31 మంత్రులను పోయినసారి సాక్‌చేసారని చెబుతున్నారు. నేను

కూడా ఒకటి మనవిచేస్తున్నాను. ఆ 31 మంది మంత్రులలో 5 మంది మంత్రులు బడ్జెటు అప్రూవ్ చేసినప్పుడు క్యాబినెట్ మీటింగ్‌లోలేరు. ఆ మీటింగును వారు అటెండు కాలేదు. మంత్రులను వైదొలగించాలని వారిని ఆ రూపంలో సాక్‌చేసారు తప్ప వేరేకాదు. కేవలం బడ్జెటుప్రపోజల్స్ ఎలోకేషన్స్ లీకేజీఅయినందువల్ల నష్టంలేదు. ట్యాక్సేషన్ ప్రపోజల్స్ లీక్‌కాలేదు. There is no moral responsibility on the Finance Minister to resign from the Cabinet. అప్పుడు అందులో ముఖ్యమంత్రి రామారావుగారు లీడర్‌గా ఉండి ప్రిసైడ్‌చేసిన క్యాబినెట్‌లో, ముఖ్యమంత్రి ఎందుకు రాజీనామాచేయలేదూ అని నేను అడుగుతున్నాను. క్యాబినెట్‌లో ముఖ్యమంత్రి రామారావుగారి అధ్యక్షతన ఈ బడ్జెట్ ప్రపోజల్స్ అప్రూవ్‌చేసింది. He has sacked 31 Ministers at a stroke of pen but he did not resign owning moral responsibility.

(Thumping of Desks)

సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ఎంక్వయిరీ చేయించేదానికి సి.ఐ.డి. వారిని నియమించాము అన్నారు. సంతోషం. దానికి మాకేమీ అభ్యంతరంలేదు కానీ దానిలో ఒక విషయం తెలుసుకోదలచుకొన్నాను. దానిలో మంత్రిగారు కూడా ఏమయినా బాధ్యులా ఈ కాగితాలు బయటకు రావడానికి అన్న విషయం కూడా ఎంక్వయిరీలో ఉంటుందా? లేదా? ఆ విషయం తెలియపరిస్తే బాగుంటుంది. ———

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయ నర్సిరెడ్డిగారికి ఆ సందేహం అక్కరలేదు. నేను తమరి ద్వారా సభ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఆ అంశంతో కూడా కలిపి పరిశీలన చేయించమని కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా, బడ్జెటు లీక్ అన్నది పదేపదే అంటూ ఉంటే కూడా నేను స్పష్టంగా చెప్పాను. పార్లమెంటరీ కన్వెన్షన్సు, కౌల అండ్ షక్దర్‌లో ఉన్న మాటలు కూడా చదివి తమరి ద్వారా సభకు వినిపించాము. లీక్ అన్నటువంటి పదంవేరు. లీక్‌వల్ల ప్రభుత్వానికి ప్రత్యక్షంగా కానీ, పరోక్షంగా కానీ ఒక్క నయాపైసా నష్టం వచ్చినా, లేదా కాగితం బయటకు వచ్చిన తరువాత ఏ ఒక్క వ్యక్తికయినా ఆంధ్రదేశంలో ఒక్క అర్పైసా ప్రత్యక్షంగా కానీ, పరోక్షంగా కానీ, లాభం కలిగినా వాళ్ళచేత పాఠాలు చెప్పించుకొనేంత దౌర్భాగ్య స్థితిలో నేను లేను. నేను ఎప్పుడో రాజీనామా చేసేవాడిని. నేను కానీ మా మంత్రివర్గంలో ఎవరూ కూడా ఒకళ్ళ దగ్గర పాఠాలు చెప్పించుకొనే అవసరంలేదు. వాళ్ళను ప్రజలు పాపం తిరస్కరించారని చెప్పి రోజుకొకరిని నీవు రాజీనామా చేస్తావా, నీవా, నీవా అని బజారులో కూర్చొని శాసనార్థాలు పెడుతుంటే రాజీనామా చెస్తారా? మేము అందుకు రాలేదు ఇక్కడికి. నీతులు గురించి చెప్పవలసి వస్తే కోర్టులు తీర్పు చెప్పినా, కర్రకాల్చి వాతపెడితే కూడా మాట్లాడకుండా కూర్చొని నాకు నీతులు చెబుతున్నారా? ఒకటి దగ్గర నీతులు చెప్పించుకో డానికి రాలేదు. లీక్ అనే ప్రశ్నలేదు. అది ఇన్‌వెస్టిగేషన్ అవుతోంది. అన్ని అంశాలు ఇన్‌వెస్టిగేషన్ అయిన తరువాత తప్పకుండా నావైపు నుంచి లవలేశమంత తప్పువున్నప్పటికి కూడా నేను ఎవరి దగ్గర నుంచి డిమాండ్ లేకుండానే నాకు నేనే శిక్ష వేసుకొంటాను. రెండవ విషయం అప్పుడు వైట్‌పేపర్ ఒకటి, ఇది ఒకటి అని ప్రతి మాటకు, ప్రతి అంకెకు జవాబు చెప్పే దానికి ఫైనాన్స్ మినిస్టర్‌గా నేను ఇక్కడ ఉన్నాను. పరీక్ష చేయమనండి

మాట్లాడమనండి. వ్హైట్‌పేపర్‌కు జవాబు చెబుతాను. డీవియేషన్ అని వారు అంటున్న దానికి జవాబు చెబుతాను. అసలు వాళ్ళు మాట్లాడే దానికి సరుకువుందో, లేదో నాకు తెలియదు. మొదలు పెట్టకుండా ఈ రెండు కాగితాలు పట్టుకొని ఇది ఏమిటి, అది ఏమిటి అని అంటే నేను ఏమి చెప్పమంటారు? అదేనా పద్ధతి? Let them present their case and let them put forth their arguments. డీవియేషన్ ఎక్కడ ఉన్నదో చెప్ప మనండి. వ్హైట్‌పేపర్ ప్రచురించే రోజున ఆంధ్రదేశంలో ఉన్న ప్రభుత్వ ఆర్థిక వ్యవస్థను, ఆనాడు ఉన్న ఆర్థిక వ్యవస్థను ప్రజల ముందు ఉంచాము. బడ్జెట్ ప్రజెంటేషన్ చేసింది సంవత్సరాంతానికి. మా ముఖ్యమంత్రిగారు, మేము అనేక జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకొని, తరువాత ఈ వాళవున్న పరిస్థితిని బడ్జెట్ ద్వారా ప్రజల ముందు ఉంచాము. దానికి, దీనికి వేరియేషన్ లేకుండా ఎలా ఉంటుంది. అంకెలు ఉంటాయి. చదువుకొని జాగ్రత్తగా ఆలో చించి let them make out a case ఇదిగో ఈ అంకె ఆనాడు ఉండవలసిన అంకె ఈ వాళ ఉండకూడదని చెప్పమనండి. ఎవరో కోర్టుకు వెళ్ళి ఒకప్పుడు 21 సంవత్సరాల వయస్సు అని చెప్పి మరల 10 సంవత్సరాల తరువాత వాళ్ళతో నాకు 21 సంవత్సరాలు అని అన్నాడట. అది ఎలా సాధ్యమవుతుంది. వయస్సు పెరుగుతుంది కానీ తరగదు గదా? అలా కాలం జరిగి మూడు నెలలు అయిపోయింది. ఎక్స్‌పెండిచర్ చాలా ఉంది. ఏదయినా సరే పార్ల మెంటరీ సాంప్రదాయాలకు అనుగుణంగా వాళ్ళు కేసు చెప్పమనండి. నేను బడ్జెట్ రిప్లయిలో ఒక్కమాటకు కూడా జవాబు చెప్పకుండా వదిలివేస్తానన్న మాటలేకుండా ప్రతి మాటకు జవాబు చెప్పాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, తరువాత విషయానికి వెడదాము.

ప్రకటన

రూలు-304 మరియు రూలు 74 క్రింద ఇచ్చిన అంశముల వాయిదా గురించి

Mr. Speaker:- All the matters under 304 are posted to 21-3-1990 and notices under rule 74 to 22nd March, 1990. All the papers are deemed to have been laid on the Table.

సభా సమక్షమందు వుంచిన పత్రములు

1. Copy of 12th Annual Report of the Andhra Pradesh State Seeds Development Corporation Limited for 1987-88 together with the Audit Report and the Comments of the Comptroller and Auditor General of India in compliance with the provisions of section 619-A(3) of the Indian Companies Act, 1956.

2. Copy of the 25th and 26th Annual Reports for 1985-86 and 1986-87 of Andhra Pradesh Small Scale Industrial

Development Corporation Limited together with Audit Reports and the Comments of the Comptroller and Auditor General of India in compliance with section 619-A (3) of the Indian Companies Act, 1956.

I am to announce to the House that the cut motions to the Demands for Grants for Budget (1990-91) will be recived upto 5.00 P.M. on Thursday, the 22nd March, 1990.

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఆంధ్రదేశం నలుమూలల నుంచి స్పెషల్ టీచర్స్ 389 రూలు క్రింద, ఆఫ్ ఎ మిలియన్ స్కీము క్రింద వచ్చిన వాళ్ళు తమరిని కలవడానికి రెండు వేల మంది బయట వేచివున్నారు. దయచేసి బొండెడ్ లేబర్‌గా గాకుండా, 398 రూపాయల జీతం గాకుండా వాళ్ళను రెగ్యులర్జైజ్ చేయడానికి, ఖాళీగావున్న పోస్ట్లలను భర్తీచేయడానికి అని రిప్రెజెంటేషన్ యివ్వడానికి వచ్చారు. ప్రభుత్వం కూడా దానిని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి.

Mr. Speaker:- After five minutes I will retire to the Chambers. You can arrange to send them. Whatever rules say, we shall see.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- స్పెషల్ టీచర్స్‌ది ప్రభుత్వం ఏమయినా - ఈ బడ్జెట్ సందర్భంగా ఫైనాన్స్ మినిష్టర్‌గారు కానీ, ముఖ్యమంత్రిగారు కానీ దీని మీద ఏమయినా చెప్పగలుగుతారా?

మిష్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పుడు ఇది ఏమీ వద్దు. రేపు బడ్జెట్ డిమాండ్స్‌లో చెప్పండి.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య (ఇందుర్తి):- నేను లాకప్‌డెత్‌ల గురించి రూల్ 304 నిబంధన క్రింద నోటీస్ ఇచ్చాను. ఆ విషయం పరిశీలించమని కోరుతున్నాను.

మిష్టర్ స్పీకర్:- నా ఛేంబర్‌కు రండి. డిస్కస్ చేస్తాను.

గౌరవ సభ్యుడు:- ముఖ్యమైన విషయం అధ్యక్షా. చాలా ప్రమాదకరమైన ఇష్యూ ఉన్నది కర్ణాటకలో.....

మిష్టర స్పీకర్:- దయచేసి కూర్చోండి. నా ఛేంబర్‌లోకి వచ్చి కలవండి చెబుతాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ (సుజాతనగర్):- నగరిలో కాల్పుల విషయం గురించి రూల్ 74 క్రింద నోటీస్ ఇచ్చాము.

మిష్టర్ స్పీకర్:- ఛేంబర్‌కు రండి. అన్ని సెటిల్‌చేస్తాను. డేట్స్ ఇస్తాను.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మన గౌరవ ఆర్థిక శాఖామంత్రివర్యులు మొన్న ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ అంశాలపై తెలుగుదేశం పార్టీ తరఫున మొట్టమొదటిసారిగా 9వ శాసన సభలో నాకు ప్రసంగించే అవకాశం కల్పించినందుకు తమరికి నేను కృతజ్ఞతలు తెలియ జేస్తున్నాను. బడ్జెట్ అంశాలపై ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థపరంగా అధికారానికి వచ్చేసిన ప్రజా ప్రభుత్వాలు పాలసీలు, ప్రాధాన్యతలను సంతరింపచేసే వార్షిక బడ్జెట్ మనం ప్రాధాన్యతను నిలుపుకొని సభలో ప్రవేశపెట్టిన అనేక సంవత్సరాలు సాంప్రదాయంగా వచ్చిన పరిస్థితి మన అందరికి తెలుసు. దీనికి ఆర్థికశాఖ మంత్రివర్యులు తమ బడ్జెట్ ప్రసంగంలో చెప్పారు. గత తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం వారసత్వ పరిపాలన ద్వారా సంక్రమించే అంశాలపైన పరిశీలనచేసి బడ్జెట్‌ను సభలో ప్రవేశపెట్టామని చెప్పాను. అందుకోసం గతాన్ని కూడా ఇక్కడ సంబోధించ వలసిన అవసరం ఉన్నది. ఎల్.సి. జైన్‌గారు, గాంధీ ఎకానమిస్టు ప్రణాళికా బోర్డు సంఘ సభ్యులు అంతర్జాతీయ స్థాయిలో ఎక్స్‌పర్ట్స్ బడ్జెట్ గురించి స్పష్టంగా చెప్పారు. జాతీయ నికర- ఆదాయం, తలసరి ఆదాయం, వృద్ధిరేటు నిర్ణయించకూడదని వృద్ధిరేటు ఆధారంగా చెప్పిన లెక్కల ప్రకారంగా సామాన్య ప్రజల స్థితిగతులు మెరుగుపడ్డాయనే అభిప్రాయానికి రాకూడదని స్పష్టంగా దేశాయ్‌గారు, జైన్‌గారు ఈ మధ్యకాలంలో జరిగిన జాతీయ స్థాయి సదస్సులో చెప్పారు. అందుకోసం బడ్జెట్ అంశాలపైన సామాన్య మానవు లకు అందిస్తున్న ఉత్పత్తులు సమానంగావుండాలని ఎన్.టి. రామారావుగారి నాయకత్వంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఏడు సంవత్సరాల పరిపాలనలో ఉత్పత్తినికానీ, సాధించిన ప్రయోజనాలు కానీ సామాన్య మానవుడికి, బడుగువర్గాల ప్రయోజనం ఆశించే రీతిలో నిరంతరం ప్రభుత్వ కార్యక్రమాన్ని సాధించిందని చెప్పవలసి ఉంటుంది. ఉదాహరణకు ఈ సందర్భంలో ఒకటి చెప్పాలి. మనం ఎప్పుడయినా కానీ గ్లాస్‌కర్టెన్ ఎకానమీ సిస్టమ్‌లో గాజుతెర ఆర్థిక వ్యవస్థలో అందనటువంటి విలాస వస్తువుల వినియోగాలు సామాన్యుడు గాజుతెర బైటనుంచి చూడగలుగుతాడు కానీ గాజుతెరలో ఉన్న వస్తువులను అనుభవించలేడు అనే అంశాన్ని కూడా ఇక్కడ మనం గ్రహించవలసిన అవసరం ఉన్నది. అందుకోసం విలాస, వినోద వస్తువులకు జాతీయ స్థాయిలో 1981వ సంవత్సరం నుంచి 1990వ సంవత్సరం వరకు ఈ దేశాన్ని పరిపాలించిన కాంగ్రెస్ హయాంలో సాధించిన ఉత్పత్తిని ఒకసారి ఆలోచిస్తే ధనవంతుల విలాసవంతమైన ప్రయోజనాలు కాపాడడం కోసం, పెట్టుబడిదారుల ప్రయోజనం కాపాడడం కోసం జరిగిన ఆర్థిక విధానం అని స్పష్టంగా చెప్పాలి. ఆ విధాన పరంపరలోనే జరిగిన ఉత్పత్తి, సాధించిన వృద్ధిరేటు అది పెట్టుబడిదారులకు, జాగీర్ దారులకు, పెద్ద పెద్ద ధనవంతులకు అందిందని స్పష్టంగా చెప్పాలి.

(శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

1-00 సా. ఆ విధానపరంపరలో జరిగినటువంటి ఉత్పత్తి, సాధించిన వృద్ధిరేటు పెట్టుబడిదారులకు, జాగీరుదారులకు, పెద్ద ధనవంతులకు అందించడం జరుగుతున్నదని చెప్పి, ద అదేవిధంగా ప్రయాణం సాగించకుండా తెలుగుదేశము ప్రభుత్వం అధికారములోకి వచ్చిన తర్వాత ఏడు సంవత్సరాల కాలములో రాష్ట్రములోని వనరులను సమీక్షించుకొని, ఆర్థిక వనరులను సమకూర్చుకొని పేదవారి సంక్షేమము కొరకు అభివృద్ధి రంగాలకు ప్రాధాన్యం యిస్తూ, వారి ప్రయోజనాలు సాధించడానికి వెనుకంజవేయకుండా ముందుకు సాగింది. సాంఘిక, సామాజిక న్యాయాన్నిగాని ఆర్థికాభివృద్ధినిగాని సాధించలేని బడ్జెటు, బడ్జెటుకాదని చెప్ప వలసి ఉంటుంది. గౌరవనీయ ఆర్థికమంత్రి రోశయ్యగారు సమర్పించిన బడ్జెటును

గురించి చెప్పవలసివుంటే, గత పది సంవత్సరాల కాలములో జాతీయ స్థాయిలో వచ్చిన పరిణామాలు, ఆర్థికరంగము యొక్క ప్రభావము రాష్ట్ర బడ్జెటు మీద పడుతున్నదని వారే స్పష్టంగా తమ ప్రసంగములో చెప్పారు· నేను యిప్పుడు కొత్తగా చెప్పేదికాదు, కాని మంత్రివర్యులకు మనవిచేసేది – యీనాడు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు ఏవిధంగా ఉందంటే – గతములో తెలుగుదేశము ప్రభుత్వము యిచ్చిన ప్రయారిటీస్‌ను, పాలసీలను పూర్తిగా బలపరచిన తీరులో ఉందని చెబుతున్నాను· అందుకనే, సామాన్య ప్రజానీకానికి గత ప్రభుత్వము ప్రవేశపెట్టిన కార్యక్రమాలు – రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యము, పేదలకు యిండ్లు, చీరెలు, ధోవతులు, ఆర్థిక వికేంద్రీకరణ ద్వారా ఆర్థిక విధానాన్ని పల్లెసీమలకు అందించాలని రోశయ్యగారు తమ బడ్జెటు ప్రసంగములో చెప్పినప్పటికీ, స్పష్టంగా చెప్పలేకపోయారు· ఉదాహరణకు చూస్తే – 1983వ సంవత్సరములో అధికారములోకి వచ్చిన తెలుగుదేశము ప్రభుత్వము సాధించిన వనరుల విషయం చూస్తే, రూ· 500 కోట్లు ఉంటే రూ· 1300 కోట్ల వార్షిక ఆదాయాన్ని పెంచడం జరిగింది· రూ· 1650 కోట్ల నుండి వనరులను రూ· 4500 కోట్లకు సమకూర్చుకునే పరిస్థితి ఏర్పడింది· ఈనాడున్న పరిస్థితిని పోల్చి కాంట్రవర్సీలోకి వెళ్ళదలచుకోలేదు· మంత్రిగారు అనుభవంగల వ్యక్తి· కాని వైట్‌పేపరులో యిచ్చిన అంశాలకు బడ్జెటు యిన్ బ్రీఫ్‌లో యిచ్చిన అంశాలకు ఉన్న విభేదం గురించి మనవిచేస్తాను· మంత్రులు తమ శాఖలకు అధిపత్యంవహిస్తూ తుదిరూపము యిచ్చేటప్పుడు – అధికారుల మీద ఆధారపడే సాంప్రదాయం ఉన్నప్పటికీ – అధికారులు తప్పు చెప్పినప్పటికీ సంబంధిత మంత్రులు చక్కపర్చాలి· కొన్ని అంశాలకు సంబంధించి బడ్జెటు యిన్ బ్రీఫ్‌లో తెలియజేసిన వాటికి, వైట్‌పేపరులో తెలియజేసినవాటికి తేడాలు ఉన్నవి· ఆ విషయము మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను· దాని గురించి యిప్పుడు చర్చలో చెప్పవలసిన అవసరంలేదు· లిఖితపూర్వకంగా మంత్రిగారికి తెలియజేస్తాను· ఈ విధమైన తప్పులవల్ల, మా పార్టీ తరఫున మాట్లాడే వ్యక్తులుగా మేము, వాటిని పూర్తిగా అవాస్తవికమైన విషయాలుగా చెప్పక తప్పదు· వైట్‌పేపరులో పేర్కొన్న అంకెలకు బడ్జెటు యిన్ బ్రీఫ్‌లో పేర్కొన్న అంకెలకు సంబంధంలేదు· వాల్యూమ్ 2,6 లలో తేడాలు ఉన్నవి· వాటి వివరాల్లోకి వెళ్ళకుండా సభలో ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటులోని ఒక్కొక్క పద్దుమీద వివరిస్తాను· ఈ రోజు రాష్ట్రములో అందరిని కలవరపెట్టేది విద్యుచ్ఛక్తి పరిస్థితి· ఆధునిక మానవుడు ప్రతినిత్యము వాడుకునే విద్యుచ్ఛక్తి రంగములో తెలుగుదేశము ప్రభుత్వము సాధించిన ప్రగతిని గురించి చెప్పవలసిన అవసరంలేదు· ఈనాడు విద్యుచ్ఛక్తి రంగానికి రూ· 436 కోట్లు కేటాయించామని మంత్రిగారు తమ బడ్జెటులో చెప్పారు· దాని గురించి ఆలోచించాలి· వాస్తవంగా రూ· 436 కోట్లు కేటాయించారా? నిజం చెప్పాలంటే యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వార్షిక బడ్జెటులో కేటాయించింది రూ· 191 కోట్లు మాత్రమే· మిగిలిన రూ· 245 కోట్లు వివిధ ఆర్థిక సంస్థలనుండి సమకూర్చుకునేదే – పవరు ఫైనాన్స్ కార్పొరేషను నుంచి రూ· 55 కోట్లు, విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు వారిని, మీరే సమకూర్చుకోవాలని చెప్పడం జరిగింది· ముద్దనూరు ప్రాజక్టుకు రూ· 75 కోట్లు కేటాయించామన్నారు· అది, గతములో తెలుగుదేశము ప్రభుత్వము ఏసియన్ డెవలప్‌మెంట్ బ్యాంకు ద్వారా సాధించుకున్నదే· 250 కోట్ల రూపాయలు వివిధ ఆర్థిక సంస్థల నుండి తెచ్చుకుంటున్నప్పుడు, ఆ విషయాన్ని ధైర్యంగా మంత్రిగారు ఎందుకు చెప్పలేకపోయారు· రూ· 436 కోట్లు విద్యుచ్ఛక్తికి కేటాయించామన్నారు, గత

ప్రభుత్వము సకాలములో చర్యలు తీసుకోనందువల్ల, లోపభూయిష్టమైన విధానాలవల్ల, దూరదృష్టిలేని తెలుగుదేశము ప్రభుత్వ విధానాలవల్ల యీ పరిస్థితి ఏర్పడిందని అన్నారు. కాని మేము గతములో రూ. 275 కోట్లు వార్షిక ప్రణాళికలో కేటాయించడం జరిగింది. మీరు యీనాడు రూ. 436 కోట్లు కేటాయిస్తున్నామని ఒకవైపు చెబుతూ మరోవైపు రూ. 245 కోట్లు వివిధ సంస్థల నుండి తెస్తున్నారు. అలాంటప్పుడు ఆ విషయాన్ని స్పష్టంగాచెప్పవలసి ఉండెను. వార్షికప్రణాళికలో రూ. 191 కోట్లు సమకూరుస్తున్నాము మిగతా దానిని వివిధ ఆర్థిక సంస్థలనుండి సమకూరుస్తున్నామని చెప్పవలసి ఉండెను. బయట ప్రజానీకానికి వాస్తవాలు తెలియాలి. రాజకీయ పార్టీలు అధికారములోకి వస్తుంటాయి, పోతుంటాయి. నూతన ప్రభుత్వము అధికారము చేపట్టిన తరువాత తన స్పష్టమైన నిర్ణయాలను, పాలసీలను, ప్రాధాన్యతలను ప్రజలకు చెప్పాలి. కాని బయట చేసిన ప్రకటనలను బడ్జెటులోని అంకెలకు పొంతనలేదు. మంత్రిగారు, అంకెలగారడి చేసి రూ. 436 కోట్లు అని చెప్పడానికి చేసిన ప్రయత్నమ అది అని చెప్పవలసి ఉంది. విద్యుచ్ఛక్తికి ప్రాధాన్యం యిస్తున్నామని చెప్పినప్పుడు బడ్జెటులో కూడ అది ప్రతిబింబించాలి. దానికి సంబంధించిన కొత్త రంగాల గురించి చెప్పారు. వచ్చే సంవత్సరానికి విద్యుచ్ఛక్తి కొరతను తీర్చడానికి వీలవుతుంది.- థర్మల్ విద్యుత్కేంద్రాల ద్వారా, జల విద్యుత్కేంద్రాల ద్వారా ఉత్పత్తి మెరుగు అవుతుందని అన్నారు. విజయవాడకు సంబంధించి 210 మెగావాట్లు, విజ్జేశ్వరం 66 మెగావాట్లు, నాగార్జునసాగర్ రైట్‌కెనాల్ 30 మెగా వాట్లు, పెన్నఅహోబిలం 20 మెగావాట్లు విద్యుచ్ఛక్తి యీ సంవత్సరము లభిస్తుందని చెప్పారు. విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి సాధించాలంటే, దానికి అవసరమైన వనరులను కేటాయించామని చెప్పకుండా, ఏ విధంగా యీ సంవత్సరాంతానికి దానిని సాధిస్తారనేది, రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి కొరతను తీరుస్తారనేది చూడవలసివుంది.

1.10 మ. దీనికి ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. విజ్జేశ్వరానికి సంబంధించి 66 మెగావాట్ల ప్రోజెక్టుకు గత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం 8 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. 60 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేయవలసిన ప్రోజెక్టుకు ఇప్పుడు నామినల్‌గా కేటాయించడం జరిగింది. ఈ విధంగా నామినల్‌గా కేటాయింపులుచేసి ఈ సంవత్సరాంతానికి ఈ 5 ప్రోజెక్టులను పూర్తిచేస్తాము అని చెప్పారు. అది ఏవిధంగా సాధ్యమవుతుందని అడుగుతున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో వాస్తవంగా ఎంత చేయగలుగుతుందో అంతే చెబితే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. సాధ్యాసాధ్యాలు ఆలోచించి నిర్మాణాత్మకంగా ఈ ప్రభుత్వ పంథాను రూపకల్పన చేసుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తికి సంబంధించి గత ప్రభుత్వ హయాములో మేము చెప్పాము. కాని ఈ రోజున విధించిన విద్యుచ్ఛక్తి కోత చాలా తీవ్రాతితీవ్రంగా ఉంది. మీరు అధికారంలోకి వచ్చిన నెల రోజులలో ఒక ప్రకటన చేసారు. జిల్లా పర్యటన-సందర్భంలో శ్రీ రోశయ్యగారు చెప్పారు నేను విద్యుచ్ఛక్తి మంత్రిగా ఉన్నంతవరకు రాష్ట్రంలో విద్యుత్ కోత విధించనని చెప్పారు. ఒకవేళ విధించవలసివస్తే నేను నైతిక బాధ్యతవహిస్తానని చెప్పారు. ఇప్పటికే ఆయన-నైతిక బాధ్యతను ఎదుర్కొంటున్నారు. ప్రభుత్వం ఇంతవరకు సామాన్య ప్రజలకు, చిన్న కుటీర పరిశ్రమదారులకు, వ్యవసాయ కూలీలకు, రైతులకు విశ్వాసం కల్పించలేకపోయింది. మంత్రిగారు ఒక ప్రకటన చేస్తారు, ప్రభుత్వం ఒక ప్రకటన చేస్తుంది, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు ఒక ప్రకటన చేస్తుంది. ఒకదానికి ఒకటి పొంతన ఉండదు. దీని విషయంలో

ప్రభుత్వం ఒక ప్రకటన చేయాలి. ఎలక్ట్రిసిటీ కొరత విషయంలో రైతులకు ప్రభుత్వం స్పష్టంగా చెప్పాలి. గతంలో మా నాయకులు చెప్పారు. ఇప్పుడు గ్రామీణ ప్రజలకు విద్యుత్‌కోత విధించి ఆర్థికస్తోమతపైన దెబ్బతీయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారని ఒక విమర్శవుంది. ఈ మధ్య రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి పారిశ్రామికవేత్తలతో ఒక ఒప్పందం జరిగినట్లు తెలుస్తున్నది. అది అధికారులతో ఒప్పందం జరిగితే బాగుండేది. ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి పారిశ్రామికులకు విద్యుత్‌కోత విధించకుండా ఉంటామని చెప్పినట్లు వారి సహాయం పొందుతున్నట్లు వినికిడి ఉంది. శ్రీ కె. రోశయ్యగారు మొన్న ఒక ప్రకటన చేసారు. ఏప్రిల్, మే మాసాలలో కరెంటు వచ్చే పరిస్థితి లేదని చెప్పారు. దీని విషయం చర్చించాలి. కోత విధింపు విషయంలో ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలి. పారిశ్రామికీకరణ జరగాలి, ఉపాధిరంగాలకు కరెంటు ఇవ్వాలి. కాని పేదవాడిని, రైతును, రైతు కూలీని కూడా ఆదుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఒక స్పష్టమైన నిర్ణయం తీసుకొని ప్రకటన చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి కొరత గురించి గత ప్రభుత్వ హయాములో కూడా చెప్పారు. ఏది ఏమైనా గత 7 సంవత్సరాల కాలంలో రాష్ట్రంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉంది. అనేక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు సాగించింది. ఇప్పుడు ప్రజలు కాంగ్రెస్ పార్టీని బలపరిచారు, అధికారంలోకి పంపించారు. కాని ఇప్పుడు మీరు గత ప్రభుత్వం చేసిన తప్పులు, నేరాల, ఘోరాలవల్ల మేము ఏది చేయలేకపోతున్నామని చెప్పడం మంచిదికాదు. 7 సంవత్సరాల చరిత్ర తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఏమి మాట్లాడినా ప్రజలు మీకు అధికార మిచ్చారు మీరు ప్రజల సమస్యల పరిష్కారం విషయంలో స్పష్టమైన నిర్ణయం తీసుకోవాలి. మీ యంత్రాంగాన్ని క్రమబద్ధీకరణ చేయాలి, ప్రజా సమస్యల పరిష్కారం విషయంలో మీకున్నటువంటి వనరుల కేటాయింపు జరగాలి. అంతేగాని ఎప్పుడూ గత ప్రభుత్వం చేసిన తప్పులవల్ల జరిగిందని చెప్పడం భావ్యంకాదు. నేను ఈ పద్ధతిని తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాను. మీరు ఏమీ చేస్తున్నారో చెప్పండి. ఈ నూతన ప్రభుత్వంచేసే కార్యక్రమాలు చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. గత ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించడం మంచిదికాదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ లోఓల్టేజి విషయాల గురించి ప్రభుత్వం స్పష్టంగా చెప్పాలి. శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డిగారు ప్రతిపక్ష నాయకుడుగా ఉన్నప్పుడు ట్రాన్స్‌ఫార్మర్సు గురించి చెప్పారు. తెలంగాణా జిల్లాలలో, పూర్తిగా వెనుకబడిన జిల్లాలలో విద్యుత్ కొరత ఉండడం వల్ల పెట్టిన ట్రాన్స్‌ఫార్మర్సు వారం, పది రోజులలో కాలిపోయి రిపేర్సు చేయకుండా ఉండడంవల్ల తెలంగాణాలోని రైతాంగం ఎన్నో ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్న పరిస్థితి ఉంది. తెలంగాణా జిల్లాలో 400 కె.వి.కి సంబంధించిన ట్రాన్స్‌ఫార్మర్సు ఉన్నటువంటి ప్రాజెక్టులను నెలకొల్పుతామని, తెలంగాణా జిల్లాల అవసరాలు తీర్చడానికి పూర్తిగా చర్యలు తీసుకుంటామని చెప్పారు. ఆ ప్రాజెక్టును ఎక్కడ స్థాపిస్తారో చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. గత ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపించిన ఈ పవర్ ప్రాజెక్టు క్లియరెన్సు కోసం ఇప్పుడు ఈ ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయాలి. ఇదివరకు అనేక సందర్భాలలో విజ్ఞాపనల ద్వారా, డిమాండ్ల ద్వారా, పార్లమెంటులో, తెలుగుదేశం పార్టీ పోరాడినా ఉపయోగంలేని పరిస్థితి కలిగింది. ఇప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం సుమారు 15 ప్రాజెక్టులు ఆమోదించవలసిన అవసరం ఉంది. వీటికోసం మంత్రిగారు ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారో చెప్పాలి. థర్మల్ స్టేషను విశాఖపట్టణం కాని విజ్జేశ్వరం ఫేజు-2 కాని జూరాల హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్ ప్రాజెక్టుకాని – ఈ విధంగా 15 స్కీములు పెండింగులో

ఉన్నాయి. ఇదివరకు కేంద్రంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉండేది. ఇప్పుడు నేషనల్ ఫ్రంటు ప్రభుత్వం ఉంది. రాజకీయ కారాణాలవల్ల మేము జాప్యంచేయము, వాటికి క్లియరెన్సు ఇస్తామని అనేకసార్లు మన ప్రధానమంత్రిగారు చెప్పారు. ఈ అవకాశాన్ని ఈ ప్రభుత్వం ఉపయోగించుకొని వెంటనే కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఎప్రోచ్అయి ఈ ప్రాజక్టులకు క్లియరెన్సు తీసుకొని వచ్చి ఎక్కువ ఉత్పాదన జరిగేట్లు చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను. 5 ప్రాజక్టులు పవర్ ఉత్పత్తి సాధించే విషయంలో రూ. 436 కోట్లు బడ్జెటుపెట్టి రూ. 191 కోట్లు వార్షిక ప్రణాళికలో కేటాయించడంలో అర్థం ఏమిటో మంత్రిగారు సభకు చెప్పవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విధంగా పవర్‌కు సంబంధించిన అంశం గురించి ఇంతకన్నా ఎక్కువ మాట్లాడదలచుకోలేదు. తరువాత మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టే డిమాండు పైన వివరంగా చర్చించుకోవచ్చు.

ఇప్పుడు ఇరిగేషను విషయం మనవిచేస్తాను. మన దేశ భౌగోళిక, ఆర్థిక, సామాజిక పరిస్థితులు చూస్తే వ్యవసాయ రంగంపైన, గ్రామీణ పరిశ్రమలపైన జీవనం సాధించడ మనేది ఏ వ్యక్తి, రాజకీయ నాయకుడు కాదని అంటే చేసేది ఏమీ లేదు. నూటికి 80 మంది వ్యవసాయ రంగాన్ని, గ్రామీణ రంగాన్ని నమ్ముకొని జీవితాలు సాగిస్తున్న రైతాంగానికి స్పష్టంగా చెప్పాలి. సేద్యపు నీటికోసం రూ. 350 కోట్లు ఖర్చుచేస్తామని బడ్జెటులో చెప్పారు. సేద్యపు నీటికి అత్యంత ప్రాధాన్యతనిస్తున్నామని చెప్పారు. 1989–90 రివైజుడ్ బడ్జెటులోని, 1990–91 బడ్జెటులోని కొన్ని అంకెలు మనవిచేస్తాను. గత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం హయాములో రూ. 350 కోట్లు ఎలాట్‌చేస్తే 290 కోట్లకు ఇప్పుడు కుదింపు చేసి కొత్త బడ్జెటులో రూ. 350 కోట్లు ఖర్చు చేస్తామని చెబుతున్నారు. దీనికి తేడా 4 లక్షలు మాత్రమే – ఈ ప్రణాళికలో అదనంగా ఈ ప్రభుత్వం ఖర్చు చేస్తున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. పెరిగిన ప్రాధాన్యతలకు ఇది ఏ విధంగా సరిపోతుందని అడుగుతున్నాను. రైతుల పోరాటాల నుంచి వచ్చిన డిమాండ్సు, తెలంగాణా, రాయలసీమ జిల్లాలలో నూతనంగా చేపట్టిన ప్రాజక్టులు ఎలాగ సాగుతాయి, సాగునీటి సమస్య పరిష్కారంచేసి ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి రైతాంగానికి ఏవిధంగా సేవ చేయగలుగుతామనేది మంత్రిగారు చెప్పాలి. గతంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం విద్యుచ్ఛక్తికికాని సాగునీటికి కాని ప్రాధాన్యత ఇవ్వనందుకే ఈ రాష్ట్రంలో తలసరి ఆదాయం, సగటు నికర ఉత్పత్తి తగ్గిపోయిందని మీరు అనేక సందర్భాలలో చెప్పారు. 1989–90లో వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు 120 లక్షల టన్నులు ఉంటుందని చెప్పారు. వైట్‌పేపరులో ఉత్పత్తి పడిపోయిందని చెప్పడం జరిగింది.
1·20 ఇది యదార్థంకాదు. ఉన్నటువంటి పరిస్థితిని, వాస్తవాలను చర్చించుకోవలసిన అవసరం
మ. ఉంది. సేద్యపు నీటి విషయంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం 27% వనరులను గత 7 సంవత్సరాల కాలంలో కేటాయించడం జరిగింది. నాన్‌ప్లాన్‌లో దానికి ప్రాధాన్యతనిచ్చి కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చుచేయడం జరిగింది. తెలుగుగంగకు నామమాత్రంగా నిధులు కేటాయించారు. గతంలో దాని గురించి ఎంతో పోరాడిన దివాకర్‌రెడ్డిగారు ఇప్పుడు మంత్రిగా ఉన్నారు, రాజశేఖరరెడ్డిగారు ఎమ్.పి.గా ఉన్నారు; మైసూరారెడ్డిగారు ఇక్కడ సభ్యులుగా ఉన్నారు. వారు ప్రభుత్వాన్ని నిలదీశేవారు, గతంలో ఎంతో పోరాటం చేశారు ప్రజా ప్రతినిధులు పోరాటం చేయుటం తప్పుకాదు. కానీ వారు ఇప్పుడు ఏమీ మాట్లాడకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? వారు ప్రభుత్వ పార్టీలో ఉన్నా రాయలసీమ సాగునీటి కోసం ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని నిలదీయాలి. అట్లాగ తెలంగాణా జిల్లాలో ఉన్నవాటి విషయంలో కూడాను –

అప్పుడే న్యాయం జరుగుతుందని భావిస్తున్నాను. సేద్యపు నీటి వనరులకు నాలుగు లక్షల రూపాయలు అదనంగా ఖర్చుపెడితే సరిపోదు. ఎనిమిదవ ప్రణాళికలో ఊహా ప్రయత్నాలలో సాగుతూ ఏ ప్రాజక్టుకు ఎంత వనరులో స్పష్టంగా చెప్పడంలేదు. ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపరిచేది, దారిద్ర్యరేఖకు క్రింద ఉన్న వారిని పైకి తీసుకువచ్చేది ముఖ్యంగా సాగు నీటి సదుపాయాలను అభివృద్ధిపర్చడం ద్వారానే సాధ్యమవుతుంది. అట్లాంటి సాగునీటి విషయాన్ని పూర్తిగా ప్రక్కను నెట్టివేయడం జరిగింది. జూరాల ప్రాజెక్టుకు మంత్రి ఉన్నారు కనుక కొంత ఎక్కువ సాధించుకున్నారు, అయినా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో ఉన్న దానికన్నా చాలా తక్కువే, శ్రీశైలం ఎడమ కాల్వ, సింగూరు, శ్రీరామసాగర్ ప్రాజక్టులకు నామమాత్రపు కేటాయింపులు చేశారు. మద్దువలసకు మూడు కోట్ల రూపాయలు గత ప్రభుత్వం కేటాయిస్తే ఇప్పుడు కోటీ డెబ్బయ్ లక్షల రూపాయలు మాత్రం కేటాయించారు. వరదరాజస్వామి ప్రాజక్టుకు కేటాయింపు పూర్తిగా తగ్గించడం జరిగింది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం దానికి రెండున్నర కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. నీటిపారుదల ప్రాజక్టులను దూరదృష్టితో రైతాంగం ప్రయోజనాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలు చూసి కేటాయించ వలసిన అత్యవసర ప్రాజక్టులకు కేటాయింపులు తగ్గించడం జరిగింది. అట్లాంటప్పుడు ఈ రాష్ట్రంలోని రైతాంగానికి ఏవిధంగా న్యాయం జరుగుతుంది చెప్పాలి. లెక్కలు చూస్తే – 1989–90 వరకు రూ. 341 కోట్లు ఉన్నది 1990–91లో రూ. 309.4 కోట్లు అయిన పరిస్థితి ఉంది. వనరులు బాగా కుదింపు చేయడం జరిగింది. చిన్న ప్రాజక్టులకు 1988–89లో రూ. 77.24 కోట్లు ఖర్చుచేస్తే, దానిని కూడా ఈ బడ్జెటులో పూర్తిగా తగ్గించడం జరిగింది. మధ్యతరహా ప్రాజక్టులకు కూడా తగ్గించారు. మైనర్ ఇరిగేషన్ చీఫ్ ఇంజనీరు నెల్లూరు, తూర్పు, పశ్చిమ గోదవరి కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలో అధిక వర్షాలవల్ల నష్టం జరిగింది. ఆ వనరులను సరిచేయడానికి రూ. 28 కోట్లు అవసరం ఉందని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేయడం జరిగింది. ఇంతవరకు ఆ రిపోర్టును రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పరిశీలించిన పాపానపోలేదు. కోస్తా ప్రాంతాలలో ఇప్పుడు మళ్లీ వర్షాలు పడుతున్నాయి. ఆ చెరువులను పూడ్చి పంటలు కాపాడటానికి రూ. 28 కోట్లు కేటాయించలేని పరిస్థితిలో ఉంటే 500 కోట్ల రూపాయల పంట నష్టం ఆ ప్రాంతాలకు జరుగుతుంది. ప్రాధాన్యతల విషయంలో ఈ ప్రభుత్వానికి ఎలాంటి సీరియస్‌నెస్‌లేదు. చెరువు గట్లు తెగిపోతే ఒక కార్యక్రమాన్ని ఈ ప్రభుత్వం ప్రకటించలేక పోయింది. వరంగల్లు, ఆదిలాబాదు, నిజామాబాదు, గుంటూరు, కృష్ణా, తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఈ నష్టం జరిగింది. దీని విషయంలో సి.ఇ., మైనర్ ఇరిగేషన్ పరిశీలించి వరదలకు ముందు ఉండే పరిస్థితికి చక్కపెట్టాలంటే రూ. 28 కోట్లు కావాలని అన్నారు. ఆ రూ. 28 కోట్లను ఈ రూ. 300 కోట్ల కేటాయింపు నుంచే ఇస్తారా అదనంగా ఇస్తారా చెప్పాలి. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం హయాంలో మెట్టసాగుకు ఇన్‌వెల్ బోర్స్‌వేసే కార్యక్రమం ఉండేది. దాని గురించి ఈ ప్రభుత్వం ఏమీ చెప్పలేదు. వర్షాలులేని సమయంలో ఇన్‌వెల్ బోర్స్ ద్వారా పంటలు పండించుకునేద అవకాశం ఉండేది. ఆ కార్యక్రమం రద్దుచేయ కుండా వనరులు కేటాయించి కొనసాగించాలని కోరుతున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తికి సంబంధించిన విషయంలో, సేద్యపునీటి విషయంలో గతంలో సాధించిన విజయాలు ఈరోజు మీరు కేటా యించిన వనరులో సాధించలేరు. దీని విషయంలో ప్రభుత్వం ఇస్తున్న ప్రాధాన్యతతో అభివృద్ధి ఎంతవరకు సాధ్యమవుతుందో ఆలోచించాలి కొన్ని సందర్భాలలో ప్రభుత్వ

చిత్తశుద్ధిలేనందున, అధికారుల చిత్తశుద్ధి లేనందున బడ్జెటు ఖర్చుకాని పరిస్థితి ఉంటుంది ఈ ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో కేటాయించిన వనరులు ఖర్చుపెట్టడానికి కార్యక్రమం అందించాలి. ప్రజలకు విశ్వాసం కలిగించాలి. ఏ వ్యవస్థ అయినా, ఏ నాయకత్వం అయినా బడుగువర్గాలను విస్మరిస్తే నిలబడలేదు అంకెల గారడీతో, సాంకేతిక పదాలతో బడ్జెటునుపెట్టే ప్రయత్నం చేయకూడదు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం హయాంలో రామారావుగారు ఈ విషయం స్పష్టంగా చెప్పారు. ప్రజలు రామారావుగారిపట్ల చరిత్రాత్మకమైన తీర్పు ఇచ్చారు, వారి నాయకత్వాన్ని బలపర్చారు సంక్షేమ కార్యక్రమాల విషయంలో కిలో రూ 2/- బియ్యం విషయంగా తేలిగ్గా కొట్టివేసే ప్రయత్నం మంచిదికాదు.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Sir, the Finance Minister is not attentive, nor is he taking notes.

Sri K. Rosaiah:- Sir, for the information of the Hon'ble Member, not only I am taking down the notes, but the Officers concerned are also at that. He need not worry.

Chairman:- Now, it is 1.30 p.m. Let us adjourn.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Let Mr. Indira Reddy finish his speech; we will sit for some more time.

Chairman:- All right, we may sit half an hour more.

·30 మ· శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి - ఈ రాష్ట్రంలో ఆర్థిక పురోభివృద్ధి సాధించలేని కుటుంబాల కోసం ప్రజా బాహుళ్య ప్రయోజనాన్ని కాపాడడం కోసం గత ప్రభుత్వం యీ 6 సంవత్సరముల కాలంలో దాదాపు రూ.1000 కోట్లు ఖర్చుతో ఎన్ని ఆర్థిక యిబ్బందులు వచ్చినా, రాజకీయపరమైన అవరోధాలు వచ్చినా అధిగమించి నిలబడి కోటి కుటుంబాల సంక్షేమం కోసం యీ రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకం అమలుపరచిన పరిస్థితి మీకు తెలుసు. ఒక సందర్భం చెప్పాలంటే కేపటిలిస్టు కంట్రీలో ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థపరంగా ఉన్న పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో ద్రవ్యోల్బణ పరిస్థితి పెరుగుతున్న సందర్భంలో యిక్కడ చెప్పాలి. ఈ రోజు గ్రోత్ రేటు 3 1/2 పర్సంటు ఉంటే యిన్‌ఫ్లేషన్ రేటు 7 1/2 పర్సంటు ఉంది. ఈ పెరుగుతున్న ద్రవ్యోల్బణ రేటు యీ గ్రోత్ రేటును కబళించి వేస్తున్నది ఈ విధంగా కబళిస్తున్న తరుణంలో ప్రజానీకం కొనుగోలు శక్తిలేని పరిస్థితికి వచ్చి వినియోగ వస్తువులను వాడుకోలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితిలో 7 సంవత్సరముల క్రితం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం హయాంలో ప్రవేశపెట్టిన రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకం దీనికి ఒక నయాపైస కూడా పెంచకుండా సాలీనా రూ. 300 కోట్లు ఖర్చుపెట్టి కోటి కుటుంబాలకు ప్రయోజనం చేకూర్చిన యీ పథకమును అంత షులభంగా తెక్కలోనికి తీసుకోకూడదు. అనేక సందర్భాలలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం, రామారావుగారి నాయకత్వంలో యీ రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకం ప్రజానీకా

పెట్టుబడిలో ప్లాన్‌లో దీనికి యిన్‌క్లూడ్ చేయించి దీనికి కేవలం పేదప్రజల ఆకర్షణకోసం ఖర్చుపెట్టినారని చెప్పినారు. ఈరోజు యిప్పటికయినా మీ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం రామారావుగారి టైములో ప్రవేశపెట్టిన యీ రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకం ప్రవేశపెట్టినది సమంజసమైనదని, సముచితమైనదని, యిది ప్రజోపయోగం అవుతుందని, అవసరం అని గుర్తించినందుకు మిమ్ములను అభినందించక తప్పదు. అట్లాగే మధ్యాహ్న భోజనం పథకం కొరకు గతంలో ప్లాన్ ఎలొకేషన్‌లో యింక్లూడ్ వేయడం జరిగింది. కాని తెలుగుదేశం అనేక సందర్భాలలో పార్లమెంటు సభలో, వెలుపల, శాసనసభలో, వెలుపల కేంద్ర ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తిచేసినా ఖాతరు చేయకపోగా యీ రాష్ట్రంలో ఉన్న మంత్రివర్యులు, కేంద్రంలో ఉన్న అందరూ దీనికి వ్యతిరేకంగా ఉండి దెబ్బతేసే ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది. అయినా గత ప్రభుత్వం యీ 5,6 సంవత్సరములలో దీనిని అమలుచేసి ప్రజల మన్ననలు పొందింది. కోటి కుటుంబాలకు ప్రయోజనకరమైనటువంటి రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకాన్ని యిప్పుడు అధికారంలో ఉన్నవారు రద్దు చేస్తామని అక్కడక్కడ ప్రకటనలు చేశారు. కాని ప్రజల నుంచి వచ్చిన అభిప్రాయం కారణంగా కాని, ప్రజల నుంచి వత్తిడి కారణంగా కాని గత ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన యీ పథకాన్ని కొనసాగించక తప్పలేదు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు యీ రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకం ప్లాన్ ఎలొకేషన్‌లో యిన్‌క్లూడ్ చేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వంపైన వత్తిడి తీసుకుని వచ్చినారు. కాని ఆనాడు రామారావుగారు కేంద్ర ప్రభుత్వంపైన యీ విధంగా వత్తిడి తీసుకుని వచ్చినప్పుడు దానిని ఎందుకు ఖాతరుచేయలేదని అడగవలసిన అవసరం ఉంది. యీ కార్యక్రమాన్ని రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారు, ఆర్థికశాఖామంత్రిగారు కేంద్రపైన వత్తిడి తీసుకుని వచ్చి, ప్లాన్ ఎలొకేషన్ యిన్‌క్లూడ్ చేయమని అడిగి, గోధుమల పథకాన్ని జోడించినామని యిక్కడ బడ్జెటులో చెప్పినారు. రూ. 290 కోట్లు ఖర్చుచేసే గోధుమల పథకాన్ని యీ బడ్జెటులో స్పష్టం చేసినారు. 30 లక్షల టన్నుల బియ్యాన్ని సేకరించే కార్యక్రమం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం స్వీకరిస్తుందని తిరిగి 20 లక్షల టన్నుల బియ్యాని కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి యివ్వాలని షరతు విధించింది. ఇటువంటి షరతులు విధించడం ఎందుకు? గతంలో యీ రాష్ట్రానికి రెండున్నర లక్షల టన్నుల బియ్యం అదనంగా కావాలని అడిగితే కేంద్రంలో ఉన్న కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఏ విధంగా వ్యతిరేకించినారు? ఆ కాంగ్రెసు వారే యీ రాష్ట్రానికి 20 లక్షల టన్నుల బియ్యాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వంయివ్వాలని యిటువంటి షరతులు ఎందుకు విధించినారో చెప్పాలి. రామారావుగారు ప్రవేశపెట్టిన యీ రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకం సముచితమైనదని, అవసరమైనదని, యిప్పటికైనా భావించినందుకు, గుర్తించినందుకు అభినందించవలసి ఉంది. కలక్టర్ల సమావేశంలో దీనికి రూ. 408 కోట్లు కావాలని చెప్పి 10 రోజులలో దీనికి రూ. 338 కోట్లు ఎలాట్‌చేసినారు. ఈ పది రోజులలో దీనిని రూ 338 కోట్లకు ఎందుకు కుదించినారు? దీనిని గురించి చెప్పాలి. దీనికి తోడు ఈ పథకానికి గోధుమలు పథకాన్ని జోడించినారు. ఆ విధంగా జోడించడంవల్ల యీ బియ్యం పథకాన్ని పూర్తిగా డైల్యూట్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారనేది స్పష్టం అవుతున్నది ఈ పథకానికి ప్రణాళిక పెట్టుబడిలో ఎన్ని కోట్లు రూపాయలు యీ బడ్జెటులో అన్నది చెప్పలేదు. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము అధికారములోనికి వచ్చిన తరువాత ఒక గ్రీన్ కార్డు కూడా పేద ప్రజానీకానికి యివ్వలేదు. ఆ విధముగా పేద ప్రజానీకానికి గ్రీన్ కార్డులు యివ్వకుండా, వారికి బియ్యం

అందించకుండా ఉన్నప్పుడు ఆ పేద ప్రజానీకము ఏ విధముగా సహిస్తారని అడుగుతున్నాను. 338 కోట్ల రూపాయలతో రెండు రూపాయల కిలో బియ్యం పథకము కొనసాగించ వలసిందిగా ఈ ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. బియ్యంతో పాటుగా గోధుమలకు అదనంగా వనరుల సమకూర్చుతామని మంత్రిగారు చెప్పాలి. పేద ప్రజానీకానికి సంబంధించి కొత్త కుటుంబాలకు గ్రీన్ కార్డ్సు ఎప్పుడు సరఫరా చేస్తున్నారో మంత్రిగారు స్పష్టముగా ప్రకటన చేయాలని నేను తమ ద్వారా కోరుతున్నాను. తమిళనాడు ప్రభుత్వము మాదిరి ఎలోకేషను చేసి అక్కడ కేంద్ర ప్రభుత్వము యిస్తుంది కాబట్టి అదే మాదిరిగా అక్కడున్నటు వంటి పద్ధతినే యిక్కడ ప్రవేశపెట్టి – వనరుల గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వము మీద ఒత్తిడి తీసుకుని రావాలని పేద ప్రజానీకానికి ఉపయోగపడే ఈ రెండు రూపాయల కిలో పథకము ఏమాత్రము నిలిపి వేయకుండా కొనసాగిస్తామని ఈ సభాముఖంగా మంత్రిగారు చెప్పాలని నేను కోరుతున్నాను. రెండు రూపాయలే ధర ఉంటుందని, 338 కోట్ల రూపాయలు రెండు రూపాయల కిలో పథకానికి వినియోగిస్తామని, గోధుమలకు వేరే కేటాయింపులు చేస్తామని మంత్రిగారు స్పష్టముగా ప్రకటన చేయాలి. జిల్లాలవారీగా కలెక్టర్ల దగ్గర నుంచి సమాచారం తెప్పించి పేద ప్రజానీకానికి గ్రీన్ కార్డ్సు ఎప్పుడు సరఫరా చేస్తున్నారో మంత్రిగారు చెప్పాలి. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో ఉన్నటువంటి కార్మికులకు యిప్పుడున్నటువంటి కార్డులు తీసుకోకుండా వారికి ఆ కార్డులు కొనసాగించాలి. అక్కడ వారికి నెలకు 1200 రూపాయలు వస్తున్నా 365 రోజులూ పని దొరకదు. వారి దగ్గర నుంచి కార్డులు తీసు కుంటారని మంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటన చేశారని ఉంది. ఆ విధముగా కార్మి కులకు యిచ్చినటువంటి కార్డులు వెనకకు తీసుకోవడం మంచి సాంప్రదాయం కాదు. అక్కడున్నటువంటి పేద కార్మికుల దగ్గర తీసుకుని క్రొత్తవారికి యివ్వడానికి అక్కడ ప్రయత్నం చేస్తున్నారని విన్నాము. ఆ ఆలోచన విరమించుకోవాలి. వారి కార్డులు వారికే ఉంచాలి. వెనకకు తీసుకోకూడదు. గోధుమల కోసము ప్రత్యేక వనరుల సమకూర్చాలి. 338 కోట్ల రూపాయలతో బియ్యం పథకం కొనసాగిస్తామని, గోధుమలకు ప్రత్యేక కేటాయింపులు చేస్తామని, క్రొత్తగా గ్రీన్‌కార్డ్సు యిస్తామని ఈ మూడు ప్రకటనలు మంత్రి గారు చేయాలి. గత 7 సంవత్సరాలుగా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం 1000 కోట్ల రూపాయలతో శ్రీ యన్.టి. రామారావుగారి నాయకత్వంలో రెండు రూపాయల నుంచి ఒక నయాపైస బియ్యం ధర పెంచకుండా ఈ పథకాన్ని కొనసాగిస్తే చిత్తశుద్ధి లేదని విమర్శించడం ఎంత వరకు సమంజసము అని నేను అడుగుతున్నాను. కిలో రెండు రూపాయల బియ్యం ధర పెంచమని మంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

విద్యకు సంబంధించి కేటాయింపులు చూసినట్లయితే విద్యా పద్దుల గురించి ఒక మాట చెప్పాలి. మంత్రిగారు బడ్జెట్ ప్రసంగములో – విద్య గురించి చెబుతూ – జాతీయ సగటు స్థాయితో పోలిస్తే, మన రాష్ట్రంలో అక్షరాస్యత ఎప్పుడూ తక్కువగానే వుంటోంది 1981 నాటికి దేశం మొత్తంమ్మీద అక్షరాస్యులు 36.23 శాతం వుండగా, మన రాష్ట్రంలో 29.94 శాతం మాత్రమే వున్నారు. ఇలాంటి పరిస్థితులు ఇకముందు కొనసాగడానికి వీల్లేదు. అక్షరాస్యతా స్థాయిని పెంచడానికి నిర్దిష్ట కాలంలో గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వం దృఢంగా సంకల్పించింది. మంత్రిగారు బడ్జెట్‌లో 'దృఢముగా సంకల్పించింది' అని చెప్పి పాఠశాల విద్య గురించి కేటాయింపు చూసినట్లయితే గత సంవత్సరంకన్నా

తగ్గించింది ఈ ప్రభుత్వము. ఇదివరకటి ప్రభుత్వము విద్యకు ఎంతో ప్రాధాన్యత యిచ్చి సాంకేతికపరంగాను, విద్యాపరంగాను ఎంతో మంది విజ్ఞానవంతులుగాను, విద్యావేత్తలు గాను తీర్చిదిద్దాలని సంకల్పించి ఎక్కువ శాతము బడ్జెట్‌లో విద్యకు కేటాయించితే 1989 బడ్జెట్‌లో 140 కోట్ల రూపాయలు విద్యకు కేటాయించితే ఈ ప్రభుత్వము అధికారము లోనికి వచ్చిన తరువాత 1990-91 సంవత్సరానికి 106 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. వారు యిచ్చినటువంటి ఏన్యువల్ ఫైనాన్షియల్ స్టేటుమెంటులో 33వ పేజిలో ఎడ్యు కేషనుకు సంబంధించి చూసినట్లయితే పూర్తిగా తగ్గించారు. బడ్జెట్ ప్రసంగములో విద్య గురించి ఎంతో చెప్పారు కాని, వారు యిచ్చినటువంటి ఏన్యువల్ ఫైనాన్షియల్ స్టేటు మెంటులో 106 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే కేటాయించారు. బడ్జెట్‌లో ఒక మాట, ఏన్యు యల్ స్టేటుమెంటులో ఒక మాట ఈ విధంగా ఎందుకు చెప్పవలసి వచ్చింది? అదే విధంగా చూసినట్లయితే ఎడ్యుకేషను విషయంలో - హైయ్యరు ఎడ్యుకేషన్‌కు సంబంధించి 220 కోట్ల రూపాయల నుంచి 185 కోట్ల రూపాయలకు తగ్గించారు. దీనిని బట్టి చూస్తే వెనుకబడిన జిల్లాలో విద్యకు సంబంధించి క్రొత్తగా కళాశాలలు ప్రారంభించే యోచన మీకు లేదనిపిస్తున్నది. యిది పూర్తిగా తిరోగమన ప్రయాణము అని చెప్పవలసి ఉంది. హైయ్యరు ఎడ్యుకేషను గురించి కేటాయింపు చూసినట్లయితే గత ప్రభుత్వము గత సంవత్సరము 220 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించితే ఈ ప్రభుత్వము ఈ సంవత్సరము 185 కోట్ల రూపాయలకు తగ్గించింది. ఎడల్ట్ ఎడ్యుకేషను విషయంలో చూసినట్లయితే గత ప్రభుత్వం 4 ప్రాజెక్టులు ఉంటే 50 ప్రాజెక్టులు వరకు పెంచారు. రెండు కోట్ల రూపాయల నుంచి 10 కోట్ల రూపాయల వరకు కేటాయించారు. ఈ ప్రభుత్వము 9 కోట్ల 25 లక్షల రూపాయలు కేటాయించింది. లక్షల రూపాయలు తేడా కనుక పాపము అని ఈ ప్రభుత్వాన్ని వదలివేస్తున్నాను. జాతీయ స్థాయిలో విద్య విషయంలో అక్షరాస్యులు సంఖ్య, శాతము పెంచుతామని, జాతీయ స్థాయికి ఎదిగేటట్లు చర్యలు తీసుకుంటామని బడ్జెట్ ప్రసంగములో మంత్రిగారు చెప్పి ఎలోకేషను విషయం వచ్చేసరికి కేటాయింపులు తగ్గించి వేశారు. హైయ్యరు ఎడ్యుకేషనుకు సుమారు 40 కోట్ల రూపాయల వరకు తగ్గించారు. పాఠశాల విద్యకు 30 కోట్ల రూపాయల వరకు తగ్గించారు. విద్య గురించి కేటాయింపులు ఈ విధంగా తగ్గించితే ఉన్నత విద్యాప్రమాణాలు పెంచడానికి క్రొత్త కళాశాలలు ఏవిధంగా ప్రారంభించుతారు? అని అడుగుతున్నాను. దీని గురించి మంత్రిగారు చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. గత ప్రభుత్వము ఉన్నప్పుడు కాంగ్రెసు పార్టీవారు రాష్ట్రములో "ఉర్దూ" బచావో అని ఉద్యమం నడిపారు. కాని అదే పార్టీ అధికారము లోనికి వచ్చిన తరువాత ఉర్దూ గురించి, ఉర్దూ భాష అభివృద్ధి కోసము ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నదీ చెప్పలేదు. మంత్రిగారి బడ్జెట్ ప్రసంగములో ఒక మాట కూడా ఉర్దూ గురించి చెప్పలేదు. అటువంటప్పుడు మైనారిటీస్ విషయంలో - ఉర్దూ భాష విషయంలో ఉర్దూ భాష అభివృద్ధి గురించి వారికి ఏవిధంగా న్యాయం జరుగుతుందని నేను మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. దీని గురించి మంత్రిగారు చెప్పవలసి ఉంది. ఉర్దూ భాష విషయంలో తగిన సముచితమైన న్యాయం కల్పించాలని దాని ప్రమాణాలను పెంచాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. పిల్లల దుస్తులు విషయం గాని, పాఠ్యపుస్తకాలు గురించి గాని, వృత్తివిద్య గురించి గాని వారు ఏమీ బడ్జెట్ ప్రసంగములో ప్రస్తావించలేదు. వొకేషనల్ ఎడ్యుకేషను గురించి కూడా ఏమీ చెప్పలేదు. విద్య గురించి బడ్జెట్ ఎలోకేషన్ను

చూసినప్పుడు హైయ్యరు ఎడ్యుకేషనుకు సంబంధించి సుమారు 40 కోట్ల రూపాయలు, పాఠశాల ఎడ్యుకేషనుకు సంబంధించి సుమారు 30 కోట్ల రూపాయలు మొత్తం మీద సుమారు 70 కోట్ల రూపాయలు తగ్గించి వేస్తే మీరు విద్యారంగాన్ని ఏవిధంగా తీర్చిదిద్దు తారని నేను ఈ సభాముఖంగా మంత్రిగారిని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఒక ప్రక్కన తల్లిదండ్రులు సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని తమ పిల్లలకు పెంపొందింప చేయాలని ఘోషిస్తూ ఉంటే – మీరు కేటాయింపులు తగ్గించి వేస్తున్నారు. 29 శాతము నుంచి 36 శాతానికి అక్షరాస్యతను పెంచుతామని మా దృఢమైన సంకల్పమని బడ్జెట్‌లో చెప్పుకుంటూ విద్యకు కేటాయింపు విషయం వచ్చేసరికి తగ్గించివేశారు. అటువంటప్పుడు అక్షరాస్యత శాతము ఎట్లాగు పెంచుతారు? 36 శాతము అక్షరాస్యత తీసుకుని రావాలంటే తప్పనిసరిగా విద్యకు కేటా యింపులు పెంచాలి.

అవసరం అయితే ఒకసారి ప్రభుత్వమిచ్చిన టేబుల్ 14 చూడండి. అందులో స్పష్టంగా
1.50 మ. చెప్పడం జరిగింది. ఎడ్యుకేషన్‌కు సంబంధించి యూనివర్సిటీ హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్‌కు 220 కోట్ల రూపాయలు రివైజ్‌కు ఎస్టిమేట్స్ 1989-90లో ఉంటే, 1990-91లో 185 కోట్ల రూపాయలకు కుదించడం జరిగింది. అడల్ట్ ఎడ్యుకేషన్‌కు 9.45 కోట్ల రూపాయలు 1989-90లో రివైజుడు ఎస్టిమేట్స్ ఉంటే, దాన్ని 9.35 కోట్ల రూపాయలకు 1990-91లో కుదింపు చేశారు. ఈ విధంగా విద్యాపద్దులు ఏవిధంగా తగ్గిస్తున్నారో, ఏవిధంగా విద్యా సంస్థలపై నిర్లక్ష్యభావము చూపిస్తున్నారో తెలుస్తున్నది.

ఈ రాష్ట్రములో సుమారుగా 30 లక్షల మంది కె.జి. నుండి పి.జి వరకు ప్రభుత్వ రంగములోగాని, పంచాయతీ రంగములోగాని, మునిసిపాలిటీలలో గాని విద్యార్థులు చదువుతూ ఉంటే, అందులో పనిచేస్తున్న అధ్యాపకులకు సుమారు 3 లక్షల మందికి సంబంధించిన సమస్యలున్నాయి. వారు పార్టుటైం లెక్చరర్సుగా పనిచేస్తున్నారు. కొన్ని కళాశాలలో జీత భత్యాలు లేకుండా కూడా పనిచేస్తున్నవాళ్ళున్నారు. అధ్యాపకుల సంక్షేమం విషయంలో ఈ ప్రభుత్వము తీసుకొన్న చర్యలు ఏమి? తీసుకోబోతున్న చర్యలు ఏమి? ఎన్ని సమస్యలు పెండింగులో ఉన్నాయో తెలియజేయవలసిన అవసరముందని మనవి చేస్తున్నాను. గతములో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము 33 కోట్ల రూపాయలు గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్‌క్రింద ఇవ్వడం జరిగింది. యు.జి.సి. స్కేలుప్ప గతములో ఎన్.టి. రామారావుగారు వాళ్ళతో సమావేశం ఏర్పరచి, వారి సమస్యలను ఒప్పుకొని కొన్నింటిని అమలుచేయడం జరిగింది. ఈ రోజు అధ్యాపకులకు ఇవ్వవలసిన పెన్షన్‌గాని, వారి స్కేలుప్ప విషయంలో పెండింగులో ఉన్న కేసుల గురించి స్పెసిఫిక్‌గా చెప్పవలసిన అవసరముందని మనవి చేస్తున్నాను.

విశ్వవిద్యాలయాలకు సంబంధించి స్వయం ప్రతిపత్తికి సంబంధించిన అంశాల గురించి స్పెసిఫిక్‌గా చెప్పవలసిన అవసరముంది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము విశ్వవిద్యాలయాలకు సంబంధించి....

(ఇంటరప్షన్)

శాసనసభ జరుగుతూ ఉన్న సందర్భంలో త్వరితగతిన ముందుగా ఆర్డినెన్స్‌లు ఇష్యూ చేస్తున్నారు అని ఇదివరలో బాహాటంగా ప్రకటనలు చేసిన పెద్దలు, ఈనాడు ఆర్డినెన్స్‌లు ఇష్యూచేసి, ఇపుడు సవరణలు బిల్లు రూపంలో తీసుకొని రావలసిన అగత్యము ఎందుకు వచ్చిందని అడుగుతున్నాను? శాసనసభ జరుగుచున్న సమయంలో శాసనసభ వెలుపల ఎందుకు ఆర్డినెన్స్‌లకు ఇష్యూచేశారు? ఏ శాసనసభలోనైతే శాసనాలను రూపొందించారో, అదే శాసనసభలో చట్టాలను సవరించే అధికారము మీకుంది. మీ పార్టీ మెజారిటీలో ఉండ వచ్చు. అయితే సభలో చర్చించి బిల్లును తీసుకొని రావలసివుండె. అది చేయలేదు. ఆర్డినెన్స్‌ల ద్వారా విశ్వవిద్యాలయాల స్థాయిని, వాటి స్వయం ప్రతిపత్తికి మీరు దెబ్బ తీస్తున్నారు. అర్థము లేకుండా ఆర్డినెన్స్‌లను ప్రకటిస్తున్నారు. ఈ విషయంలో స్పష్టంగా చెప్పవలసిన అవసరముంది.

సాంఘిక సంక్షేమం విషయంలో పేద విద్యార్థులు ఇక్కడ 2,210 సంక్షేమ హాస్టల్సులో ఉంటున్నారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము రాకముందు కేవలం 16 హాస్టల్సుకు మాత్రమే భవన నిర్మాణాలు జరిగి ఉండినవి. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత, 2,210 సంక్షేమ హాస్టల్సు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇందులో హరిజన, గిరిజన, వెనుకబడిన వర్గాలవారి పిల్లల సంక్షేమం కోసము ఈ హాస్టలు ఏర్పరచబడినవి. పక్కా భవన నిర్మాణము కోసము కూడా గత ప్రభుత్వము ఎక్కువ కేటాయింపులు చేయడం జరిగింది. ఇపుడు ఒకసారి సంక్షేమ హాస్టల్సు పరిస్థితి చూస్తే, అక్కడ హాస్టల్సుకు సరియైన భవనాలులేక పేద విద్యార్థులు నికృష్ట జీవనం చేస్తున్నారు. బడ్జెటులో తగిన కేటాయింపులు చేయకపోవడం, హాస్టల్సు భవన నిర్మాణంలో ఒకమాట చెప్పవలసివుంది. 12 లక్షలు హరిజన, గిరిజనులు 8 లక్షలు వెనుకబడిన కులాలవారు ఆర్థికంగా, వెనుకబడిన వారు 10 లక్షలు మొత్తం 30 లక్షల మంది విద్యార్థులు విద్యనభ్యసిస్తున్నారు. వారి భవిష్యత్తు పూర్తిగా దెబ్బతినే పరిస్థితిలో ఇపుడు బడ్జెటు కేటాయింపులు చేశారని మనవి చేస్తున్నాము. సంక్షేమ హాస్టళ్ల.భవన నిర్మాణాలు, గురుకుల పాఠశాలల భవన నిర్మాణాలు సరిగ్గా జరగడంలేదు. ఉపకార వేతనాలు సరియైన సమయంలో ఇవ్వడంలేదు. ఈ విష యంలో మంత్రిగారు స్పష్టమైన ప్రకటన చేయాలని కోరుతున్నాను. సంక్షేమ పథకాల గురించి ఇక్కడ వేగ్గా చెప్పడం జరిగింది. ఉపాధ్యాయుల ఉపకార వేతనాల విషయంలో ఇక్కడ చెప్పారు. మీ ప్రభుత్వముపై ప్రజలు విశ్వాసము కోల్పోయే పరిస్థితి కల్పించ కూడదని మనిచేస్తున్నాను. ఆర్థిక శాఖామాత్యులు అన్ని శాఖలకు సంబంధమున్నవారు. అన్ని శాఖల 'కీ' వారి చేతిలోనే ఉంది. మైనారిటీ వర్గాలు క్రిస్టియన్స్, హరిజన గిరిజనులు వీరి విషయంలో స్పెసిఫిక్ ప్రకటన చేయాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా తెలుగుదేశం.....

(బెల్)

ఛైర్మన్:- దయచేసి క్లుప్తంగా చెప్పండి.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- గర్భిణి స్త్రీల సంక్షేమంపట్ల పెన్షన్ కొనసాగిస్తామని అన్నారు. వృద్ధాప్య పెన్షన్ వ్యవసాయ కార్మికులకు సంబంధించి స్పెసిఫిక్‌గా ఇక్కడ చెప్ప లేదు. బడ్జెటులో వ్యవసాయ కార్మికులకుగాని, వృద్ధాప్య పెన్షన్ ఎంతవరకు ఇచ్చారు,

ఎంతవరకు ఇవ్వవలసి ఉందనే విషయం గురించి చెప్పవలసిన అవసరముంది. గత ప్రభుత్వము 33 లక్షల వ్యవసాయ కార్మికుల కుటుంబాల వారికి, గర్భిణీ స్త్రీలకు, వృద్ధాప్య పెన్షన్ కార్యక్రమం చేపట్టింది. వారిని ఆర్థిక ఇబ్బందుల నుండి బయటికి తీసుకొని రావలెననేదే గత ప్రభుత్వము యొక్క లక్ష్యంగా ఉండేది. అయితే ఇపుడా స్కీము బయట సమగ్రంగా అమలుకావడంలేదని తెలియజేస్తున్నాను. దానికి సంబంధించి ఈ ప్రభుత్వము చేసిన ప్రకటనలు వేర్గా ఉన్నాయి. స్పెసిఫిక్ ప్రకటన చేయాలని కోరు తున్నాను. వృద్ధాప్య పెన్షన్ పథకము గర్భిణీ స్త్రీలకు, వ్యవసాయ కార్మికులకు, వృద్ధు లకు కొనసాగిస్తామని ఈ ప్రభుత్వము ప్రకటన చేయాలి. సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉంది.

మెదక్ జిల్లాలో పెన్షన్ పంపిణీ విధానము పోస్టల్ డిపార్టుమెంటుద్వారా జరుగు తున్నది. ఎక్కడకు పోయినా 2-3 నెలలు, 5 నెలలు జాప్యము జరుగుతున్నది. సరి యైన సమయంలో పెన్షన్ రావడంలేదు. చాలా మంది ముసలివాళ్ళు కంప్లయింట్ చేస్తున్నారు. ఒక సైంటిఫిక్ పద్ధతిని - మెదక్ జిల్లాలో ఏవిధంగానైతే పోస్టల్ డిపార్టు మెంటు ఎం.ఓ. ద్వారా పథకాన్ని అమలుచేస్తున్నారో మొత్తం రాష్ట్రానికి జాప్యము లేకుండా ఒక సైంటిఫిక్ పద్ధతిలో 30 లక్షల మందికి పెన్షన్ అందే కార్యక్రమం చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. జిల్లా కార్యాలయాలలో 29 లక్షల దరఖాస్తులు పెండింగులో ఉన్నాయి. వాళ్ళందరికి పెన్షన్ మంజూరు చేస్తారా లేదా తెలియజేయవలసి ఉంది. ఇవ్వ దలచుకుంటే, వాళ్ళందరకు ఎంతలోగా పరిశీలనచేసి, మంజూరు చేస్తారు?

వ్యవసాయానికి సంబంధించి, ముందుగా సహకారరంగాన్ని చూస్తే, 59.73 కోట్ల నుండి 39.56 కోట్ల రూపాయలకు తగ్గించారు. ఇది చాలా డిస్కరేజ్‌డుగా ఉంది. నేను రైతు కుటుంబము నుండి వచ్చిన వాడిని, గత ప్రభుత్వము రిబేటు క్రింద రూ. 5 1/2 కోట్లు ప్రవేశపెట్టింది. ఇపుడు ఇక్కడ చూపిన ఫిగర్స్ చూచిన తరువాత.....

(ఇంటరప్షన్)

7.00 p.m. చైర్మన్:- మీరు ఎంత టైం అడిగితే అంత ఇవ్వడానికి వీలులేదు. యింకొక పది నిముషాల్లో ఎగ్జాస్టు చేయండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

ఎందుకు ఇంతమంది నుంచుంటారు. He has taken more than one hour five minutes. Please cooperate with the Chair. Conclude within 10 minutes.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- For initiation the opposition always gets the chance. You continue it tomorrow.

Chairman:- We have to complete it today. You take another ten minutes and conclude.

(Interruptions)

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- I have right to make a request to the Chair.

Chairman:- That is true. But, it is not possible for the Chair to accomodate all the requests. The time is very limited.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- రెండు అయిపోయింది.

ఛైర్మన్:- సారీ సర్. వారు కన్క్లూడు చేస్తే చేయమనండి. రేపు మాత్రం వారికి ఇంక అవకాశం ఉండదు. స్పీకరుగారు చెప్పింది అది. ఒక్క పది నిముషాలలో కన్క్లూడు చేయమనండి.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- ఇప్పటికే రెండు అయింది. పది నిముషాలలో వారు కన్ క్లూడు చేయలేము అంటున్నారు.

ఛైర్మన్:- మీరు కన్క్లూడు చేస్తే చేయండి. లేదు అంటే హౌసు ఎడ్జార్న్ చేస్తాను. వారు రేపు మాట్లాడడానికి వీలులేదు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- బడ్జెట్మీద డిస్కషన్కి మనకు ఉన్న వ్యవధిని దృష్టిలోపెట్టుకొని మిగిలిన పక్షాలకు, రూలింగు పార్టీకి, వీరందరికి ఎకామడేట్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఇనిషియేట్చేసే వారికి ఎక్కువ టైము ఇచ్చే సంప్రదాయం కూడ ఉంది. ఇప్పటికి గంట ... నిముషాలు అయింది. ఇంకొక పది నిముషాలు తీసుకుని కన్క్లూడు చేస్తే వారికి గంట ఇరవై నిముషాలు ఇచ్చినట్లు అవుతుంది. మేము ఓపికగా కూర్చుంటాము.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారు గవర్నరు ... మాట్లాడితే మేము విన్నాము. కాబట్టి వీరికి రేపు అవకాశం ... చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- గౌరవనీయులు విద్యాధరరావుగారు ముఖ్యమంత్రిగారి గవర్నరు ఎడ్రస్పైన స్పీచ్కి ప్రతిపక్షం తరఫున జరిగే స్పీచ్తో కంపేరుచేసి చెబితే బాగుండదు. ముఖ్యమంత్రిగారు రెండు గంటలు మాట్లాడారు అంటే అందరూ మాట్లాడిన దానికి వారు జవాబు చెప్పాలి కాబట్టి రెండు గంటలు అయింది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఏమి క్లారిఫికేషన్సు ఇచ్చారో అందరికి తెలుసు.

ఛైర్మన్:- వారు ఇంకో పది నిముషాలు తీసుకోవచ్చు. సరిగా 2-20కి కన్క్లూడు చేయాలి.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Nobody is here.

Sri K. Rosaiah:- I am here taking down.

Sri K. Vidyadhara Rao:- All political parties have gone out. ఇది న్యాయంకాదు. రేపు ఇవ్వండి. ఏమీ కొంప మునిగిపోదు.

Chairman:- We cannot help that. That is not our question. The Chair is concerned only with the quorum. I am not concerned about X, Y or Z.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- నేను ఇంకొక మాటకూడ గౌరవనీయ ప్రతిపక్షం వారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. మొన్న బి.ఎ.సి.లో ఈ విషయం వచ్చింది. ఈ ప్రమాదం ఉంటుందని నేను చెప్పాను. 28న నేను రిప్లయి చెప్పాలి అని నేను అంటే తప్పనిసరిగా కోఆపరేట్ చేస్తాము అని ఈ ప్రోగ్రాము అందరు అంగీకరించడం జరిగింది. ఇంకొక పది నిముషాలు కూర్చుని అయినా సరే వారి స్పీచ్ ఈవేళ కన్క్లూడు అయితేనే బాగుంటుంది. మన బిజినెస్ అంతా సాఫీగా జరుగుతంది.

ఛైర్మన్:- ఇంద్రారెడ్డిగారు మీరు కంటిన్యూ చేయండి.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- సహకార సంఘాలకు సంబంధించినటువంటి వ్యవసాయ రంగంలో సుమారుగా 174 కోట్ల రూపాయలు 1989-90లో ఉన్నటువంటి వనరులను రూ. 154 కోట్ల వరకు తగ్గించేశారు. ఈవేళ ఈ విధంగా గ్రామీణరంగాన్ని, గ్రామీణ వ్యవసాయరంగాన్ని ఏవిధంగా మీరు నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు అనేది ఈ కేటాయింపులు చూస్తే స్పష్టం అవుతుంది. అందులో సహకార వ్యవస్థను చూసినట్లయితే 59 కోట్ల 79 లక్షల రూపాయల నుంచి 35 కోట్ల 76 లక్షల వరకు తగ్గించేశారు. అందులో కోపరేటివ్ ఇన్సెంటివ్ స్కీమ్సుగాని సబ్సిడీస్‌గాని కన్సెషన్సుకి సంబంధించి స్కీమ్సుగాని రిబేటుకి సంబంధించిన పథకాల విషయంలో స్పష్టంగా బడ్జెట్‌లో చూపలేకపోయినారు. దీనిని బట్టి చూస్తే గత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రైతుల ప్రయోజనాలు కాపాడడం కోసం ప్రవేశపెట్టిన 5 1/2 రేటు ఏది అయితే రాయితీ కల్పించారో దానిని పూర్తిగా ఈ బడ్జెట్‌లో కేటాయింపుల తగ్గింపులు చూసినట్లయితే మీరు రద్దుచేస్తారు అనే భావన కలుగుతున్నది. దీని విషయంలో మంత్రిగారు స్పష్టమైన ప్రకటన చేయాలి. ఈ సహకారరంగానికి ఎందుకు తగ్గించారో చెప్పాలి. ఈ మధ్యకాలంలో గ్రామీణ వ్యవస్థలో నూతనంగా కేంద్రంలో ఉన్నటువంటి కేంద్ర ప్రభుత్వం 50 శాతం వనరులను గ్రామీణాభివృద్ధికి కేటాయిస్తున్న తరుణంలో మరి ఈ 174 కోట్ల రూపాయల నుంచి ఈ రోజు రూ. 154 కోట్ల వరకు తగ్గించేసినప్పుడు మరి గ్రామీణ వ్యవస్థని ఏవిధంగా అభివృద్ధిచేస్తారు? గ్రామీణ వ్యతిరేక, రైతు వ్యతిరేక, రైతు కూలీల వ్యతిరేక విధానాల ద్వారా ఈ ప్రభుత్వం చేస్తున్నదని నిర్మొహమాటంగా చెబుతున్నాను. ఈ సహకారరంగానికి గాని మొత్తం టోటల్ బడ్జెట్‌లో రూ. 174 కోట్ల నుంచి
4.10 p.m. 154 కోట్ల వరకు ఎందుకు కుదింపు చేసింది, ఎందుకు వనరులు తగ్గించేసింది అనే మాట స్పష్టంగా చెప్పాలి. దీనిని బట్టి మీకు ఒక ఆలోచన - 80 శాతం ఉన్న వ్యవసాయరంగానికి సంబంధించిన వారి నమ్మకాన్ని గ్రామీణ ప్రాంతాలకు చెందిన వారి నమ్మకాన్ని

చేశారని గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని ప్రజానీకంపట్ల ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధిలేదని, వారి సంక్షేమంపట్ల విశ్వాసం లేదనేది ఈ కేటాయించిన వనరులనుబట్టి స్పష్టంగా తెలుస్తోందని చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. దీనికి మంత్రివర్యులు స్పష్టముగా చెప్పాలి. అదే విధంగా పేద రైతులు పండిస్తున్న పంటలకు – ప్రత్తికాని, చెరకుకాని లేక తదితర వాణిజ్యపంటలకు ఏమాత్రం ధరలు లేక మధ్యదళారీల దోపిడీకి గురవుతున్న రైతులోకాన్ని ఏవిధంగా ఈ ప్రభుత్వం ఆదుకుంటుంది అనే దాని విషయములో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఒక కార్య క్రమంలేదని, ఒక ప్రణాళికాబద్ధమైన సిద్ధాంతాన్ని రూపకల్పనచేసి మధ్యదళారీల బెడద నుంచి రైతులను ఆదుకొని వారికి గిట్టుబాటు ధర అందించడం కోసం ప్రభుత్వం స్పష్ట మైన ప్రకటన చేయవలసిన అవసరం ఉందని చెపుతున్నాను. దీనికి ముందు కర్షక పరిషత్తు అంశం స్పష్టముగా చెప్పలేకపోయారు. మీకు బాగా తెలుసు. రైతులను ఈ మధ్యదళారీల బెడద నుంచి తప్పించి, సరయిన, సక్రమమైనటువంటి దర అందించడానికి, రైతులు ఉత్పత్తిచేసే ముడిసరకుల ద్వారా పరిశ్రమలను స్థాపించుకోవడం కోసం, చక్కెర పరిశ్రమలను, బైప్రొడక్ట్స్ ద్వారా పరిశ్రమలను స్థాపించుకోవడం కోసం కర్షక పరిషత్తును స్థాపించడం జరిగింది. ఈ కర్షక పరిషత్తు విషయములో ప్రభుత్వం స్పష్టంగా ఒక ప్రకటన చేయాలి. ఈ కర్షక పరిషత్తును కొనసాగిస్తున్నారా లేదా అనే దాని మీద ప్రభుత్వం స్పష్టంగా చెప్పాలని మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను. అంతే కాకుండా పశుసంవర్ధక శాఖామాత్యులు ఒక నెల రోజుల క్రితం ప్రకటన చేశారు, చాలా సంతోషమైంది. సుమారుగా 500 వెటర్నరీ దవఖానాలను మంజూరు చేస్తామని చెప్పారు. ఒకవైపు మంత్రివర్యులు చేసిన ఈ ప్రకటన చూసి 500 వెటర్నరీ హాస్పిటల్స్ వస్తున్నాయి, గణనీయమైనటువంటి మార్పు వస్తోందని, పశుసంపద మెరుగవుతుందని, వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు మెరుగవుతాయని ఒక రైతు బిడ్డగా సంతోషించాను. కాని బడ్జెట్ ఎలొకేషన్ చూసినట్లయితే ప్లాన్ ఎమోంట్‌లో గత సంవత్సరం ప్రణాళికా పెట్టుబడులు రూ. 8.2 కోట్లు ఉంటే ఈ సంవత్సరం రూ. 3.50 కోట్లు ఇచ్చారు ఈ విధంగా చూస్తే మంత్రి వర్యులు ఇచ్చిన ప్రకటనకు ఎలాట్ చేసిన మొత్తాలకు ఎటువంటి పొంతనలేదు. ఈ విధంగా చెపుతూ, బయట ఒక విధమైన ప్రకటనలు, చేసే వాగ్దానాలు ఒకటి, బడ్జెట్‌లో కేటా యింపులు ఒకటి, ఇంకో కాగితములో ఇంకోటి – ఇలా చేసే వాగ్దానాలు వేరు, చూపించేది వేరొకటిగా ఈ విధంగా రూ. 8.2 కోట్లు గతములో ఉంటే దానికి రూ. 3.57 కోట్లకు తగ్గించారని ఈ విధంగా దాదాపు రూ. 5 కోట్లు పశుసంవర్ధనానికి సంబంధించిన ఎమోంట్ తగ్గించినపుడు మీరు ఏవిధంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని రైతులను ఆదుకుంటారని సాంకేతిక పరిజ్ఞానం పెరుగుతూ ఉన్నప్పుడు కేవలం పెట్టుబడిదారులకు, ధనవంతులకు, భూస్వాములకు మాత్రమే ఈరోజు ట్రాక్టర్స్ ఉపయోగపడుతున్నాయి, చిన్న, సన్నకారు రైతులు ఆధారపడ్డ పశువులకు, వాటి ద్వారా ఉత్పత్తులు పెంపొందించుకొనే రంగానికి రూ. 5 కోట్లు తగ్గించి రైతాంగానికి తీరని అన్యాయం చేశారని పశుసంవర్ధనాన్ని దెబ్బ తీయడం ఇది శ్రేయోదాయకంకాదని ఈ సందర్భముగా మనవిచేసుకుంటున్నాను. దీని విషయములో మంత్రివర్యులు స్పష్టంగా చెప్పాలి. బయటచేసిన ప్రకటనకు ఈ కేటాయించిన వనరులను దృష్టిలో పెట్టుకొని గతములో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం దీని కోసం కేటాయించిన రూ. 8 కోట్లయినా కనీసం కొనసాగిస్తామని మంత్రివర్యులు చెప్పాలి. ఈ ప్రభుత్వానికి వ్యవసాయం ఉందో లేదో నాకు తెలియదు కాని, ఆ కంట్రావర్సీలోకి నేను [illegible] ఇటు రైతుల సంక్షేమానికి గాని, ఇటు పశుసంవర్ధనానికి, అలాగే

రైతు కూలీలకు వ్యతిరేకముగా కేటాయింపులు పూర్తిగా తగ్గించివేయడం జరిగిందని, దీని విషయములో వారు స్పష్టముగా చెప్పాలని కోరుతున్నాను. గ్రామీణ వ్యవస్థకు, వ్యవసాయరంగానికి వాటికి సంబంధించిన అంశాలకు కేటాయింపులు తగ్గిస్తే మీరు ఏవిధంగా గ్రామీణ ప్రజలను ఆదుకుంటారు? అప్పుడే 100 రోజులు అయిపోయింది వారి పరిపాలనకు వచ్చి. ప్రియారిటీస్‌కి ప్రాతినిధ్యం తగ్గిస్తూ ఈ బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టారు. దీని గురించి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది.

అదే విధంగా పరిశ్రమల విషయములో బడ్జెట్‌లో చెప్పారు. ఖాయిలాపడిన పరిశ్రమలను కార్మికులకు ఇస్తారట. ఇది ఎక్కడ న్యాయం? పెట్టుబడిదారులు బ్యాంకుల నుంచి, ఆర్థిక సంస్థల నుంచి కోట్ల రూపాయలు తీసుకుని మొత్తం పరిశ్రమలను మధ్యలో ముంచివేస్తే మూతపడిన పరిశ్రమలను బక్కచిక్కిన కార్మికులకు ఇస్తామనే ఆలోచన ప్రపంచములోని ఏ ప్రభుత్వానికి రాదని ఈ సందర్భముగా మనవిచేస్తున్నాను. మూతపడిన పరిశ్రమలను కార్మికులకు/కార్మికుల సంక్షేమానికి పాటుపడతామని బడ్జెలో గణనీయంగా చెప్పుకున్నారు. మూతపడిన పరిశ్రమలను, ఖాయిలాపడిన పరిశ్రమలను కార్మికులకు ఇస్తామని చెప్పారు. రెక్కాడితే కాని డొక్కాడని పేద కార్మికులకు, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం లేని కార్మికులకు, ఆర్థిక వనరులు లేని కార్మికులకు మీరు ఏవిధంగా కార్మిక సంఘాలను స్థాపించి పరిశ్రమలను ఇస్తామని చెప్పారు? మీరు ఖాయిలాపడడానికి కారకులయిన పారిశ్రామికవేత్తలను శిక్షించండి. చట్టరీత్యా చర్యలుతీసుకోండి. వాటిని తిరగి తెరిపించి కార్మికులకు ఉపాధి కల్పించండి. దోపిడీచేసి కోట్లాది రూపాయలు ఎగనామం పెట్టిన పారిశ్రామికవేత్తలను వదిలివేసి ఈరోజు కార్మికులకు మూతపడిన పరిశ్రమలను ఇస్తామని చెప్పుకోవడం ఇది ఎంతవరకు సమంజసమైనదో మనమందరం కూడా ఆలోచించాలని, దీని విషయములో పూర్తిగా ఈ విధానాన్ని విడనాడాలని ఈ సందర్భముగా డిమాండ్ చేస్తున్నాను. అదే విధంగా పంచదార పరిశ్రమలు స్థాపించుకోవాలంటే – రైతులు పండిస్తున్న చెరకు ఆధారంగా పంచదార పరిశ్రమలను స్థాపించుకొనే అధికారం కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గర ఉంటే కేంద్రాన్ని అర్థించుకోవలసిన పరిస్థితి ఉంది. దీని విషయములో గతములో యన్.టి. రామారావుగారు సహకార సంఘాలు పంచదార పరిశ్రమలను స్థాపించుకొనే అధికారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకే ఉండాలన్న విషయం వారు డిమాండ్ చేశారు. దాని విషయములో కూడా ప్రభుత్వం స్పష్టముగా ప్రకటన చేయాలి. తమంతటతామే సహకార సంఘాలను స్థాపించుకొని చక్కెర పరిశ్రమలను స్థాపించుకోవడం ద్వారా మార్వాడీలు, గుజరాతీ వ్యాపారుల దోపిడీపోయి సహకార సంఘాల ద్వారా చక్కెర పరిశ్రమలను స్థాపించుకొని గిట్టుబాటు ధర అందించుకోవడం కోసం గతములో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం చేసిన డిమాండును, న్యాయమైనటువంటి ఆ కోర్కెను సాధించుకోవడానికి సెంట్రల్ గవర్నమెంట్‌ను అప్రోచ్ అయి పంచదార పరిశ్రమలను రైతు సహకార సంఘాల ద్వారా ఏర్పాటు చేసుకొనే అధికారాన్ని కల్పించుకొనే దానికి ఈ ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను.

లేబర్ పాలసీ గురించి చెప్పాలి. కార్మికులు అంటే ఈరోజు శ్రమ శక్తి ద్వారా ఉత్పత్తిని సాధించి రాష్ట్రాన్ని, దేశాన్ని పురోగతిలో నడిపించడానికి గనులలో, ఖర్కానాలలో, మిల్లులలో, వ్యవసాయ క్షేత్రాలలో, వివిధ కర్మాగారాలలో, కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థలు

కానివ్వండి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సంస్థలు కానివ్వండి, లేదా ప్రైవేటురంగ సంస్థలు కానివ్వండి ఈరోజు 1.89 కోట్ల కార్మికులు ఉంటే వారి గురించి ఈ బడ్జెట్‌లో ఒక్క వాక్యం కూడా మెన్షన్ వేయలేదంటే ఇంతకంటే ఘోరాతిఘోరం ఏమి ఉంటుంది? కార్మిక సంక్షేమం కోసం ఒక్కమాటయినా లేకుండా, వారి గురించి ఒక అంశమైనా పొందుపరచ కుండా బడ్జెట్ ఉంది అంటే కార్మికుల సంక్షేమం, కార్మికుల భవితవ్యం దెబ్బతినే విధంగా ఉందని, కార్మికలోకం సంక్షేమం కోసం మీరు స్పష్టంగా ఏమి చేయదలచుకున్నారో చెప్పాలని మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను. గతములో చేసిన పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం కాని, వ్యవసాయరంగములో ఉన్న కార్మికులకు, చేనేత కార్మికులకు, బీడి కార్మికులకు, హోటల్ కార్మికులను, తదితర రంగాలలో పనిచేసే కార్మికుల కోసం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అమలుచేసిన చట్టాలను అమలుచేయడం విషయం స్పష్టముగా చెప్పాలి. వర్కర్స్ పార్టిసి పేషన్ ఇన్ మేనేజ్‌మెంట్ అంటే ఖాయిలాపడిన పరిశ్రమలను ఇవ్వడంకాదు ఆర్థికపరమైన పరిపాలనా వ్యవహారాలలో కార్మిక నాయకుల, కార్మికుల భాగస్వామ్యం ఉంటేనే వర్కర్స్ పార్టిసిపేషన్ ఇన్ మేనేజ్‌మెంట్ అనే దానికి అర్థం ఉంటుందని అంతేకాని మూతపడిన పరిశ్రమలను కార్మికులకు ఇవ్వడం దాని అర్థంకాదని తెలియజేస్తున్నాను.

వెనుకబడిన కులాలయొక్క సంక్షేమం గురించి కూడా బడ్జెట్‌లో ఏమీ చెప్పని పరిస్థితి ఉంది. గతములో మురళీధర్ కమీషన్ సిఫార్సులమేరకు 50 లక్షల మంది కుటుంబాలు, దారిద్ర్యరేఖ అడుగున ఉన్న వారికోసం గతములో మాండలిక వ్యవస్థ ద్వారా అనేక సంక్షేమ కార్యక్రమాల ద్వారా, రాజకీయ రిజర్వేషన్స్‌ను ఎన్.టి. రామారావుగారు మాండలిక వ్యవస్థ ద్వారా కానివ్వండి, జిల్లా ప్రజాపరిషత్తుల ద్వారా కానివ్వండి వెనుక బడిన కులాల వారికి గుర్తింపు ఇచ్చి వారు తమ ఆర్థిక స్థోమతను పెంపొందించుకోవడం కోసం అనేక కార్యక్రమాలు ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. వెనుకబడిన కులాల వారి విషయములో ప్రభుత్వ పోలసీ ఏమిటి, వారికి మీరు ఏమి చేయదలచుకున్నారన్నది స్పష్టముగా చెప్పాలని నేను కోరుతున్నాను.

సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్ స్కీమ్స్ కోసం ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటించారు. ఇక్కడ ఒక మాట చెప్పాలి. సుమారుగా రూ. 25 కోట్లు స్వయం ఉపాధి పథకాల కోసమని ప్రక టించారు. రూ. 20 కోట్లు మార్జిన్ మనీకి రూ. 5 కోట్లు శిక్షణకి మొత్తం రూ. 25 కోట్లు ఇచ్చారు. ఒకవైపు రూ. 25 కోట్లు స్వయం ఉపాధి పథకాలకు కేటాయించి రూ. 75 కోట్లు బ్యాంకుల ద్వారా సమీకరణచేసి ఒక లక్ష కుటుంబాలకు ఈరోజు ఉపాధి కల్పిస్తామని ఒకవైపు చెపుతూనే గ్రామీణ ఉపాధి పద్దుక్రింద మీరు ఏన్యువల్ ఫైనాన్సి యల్ స్టేట్‌మెంట్‌లో తెలిపారు. గ్రామీణ ఉపాధి పథకం క్రింద రూ. 137 కోట్లు ఉంటే దానికి రూ. 100 కోట్లకు తగించారు అంటే ఇంతకన్నా ఘోరం ఏమిటి ఉంటుంది? గ్రామీణ ఉపాధి క్రింద రూ. 137 కోట్లు ఉంటే దానిని రూ. 100 కోట్లకు కుదింపు చేశారు. 80 శాతం ఉన్న ప్రజానీకానికి స్వయం ఉపాధి పథకం కోసం రూ. 100 కోట్లకు తగ్గించి వేయడం జరిగింది. ఒకవైపు రూ. 25 కోట్లు ఇచ్చి ఒక లక్ష కుటుంబాలకు మేము సాయం చేస్తామని చెపుతూ రూ. 137 కోట్లు ఉన్న దానిని 100 కోట్లకు తగ్గించి వేయడం జరిగింది. ఒకవైపు గ్రామీణ ఉపాధి పథకాలకు కేటాయించిన డబ్బు 100 కోట్ల రూపాయలకు తగ్గిస్తూ మరోవైపు స్వయం ఉపాధికల్పనా పథకాల కొరకు కార్యక్రమాలు

2 మ

రూపొందిస్తామని చెప్పడం జరిగింది· దాని విషయం స్పష్టంగా చెప్పాలి· స్వయం ఉపాధి కల్పనా పథకాల విషయంలో పాలసీ స్టేట్‌మెంట్ చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను· సెల్ఫ్ ఎంప్లాయ్‌మెంట్ స్కీమ్స్‌లో ఎస్·సి·, ఎస్·టి·, బి·సి·లకు ఏవిధంగా ప్రయారిటీస్ ఇస్తారో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించిన కార్యక్రమాల అమలుకు ఏవిధమైన చర్యలు తీసుకొంటున్నారో తెలియజేయాలి·

ఇక ఈ సందర్భంలో మనవిచేయవలసిన మరొక విషయం ఏమిటంటే హైదరాబాదు నగరంలో మంచినీటి సమస్య గురించిగానీ, పాతపట్టణం అభివృద్ధి కోసంగానీ, హైదరాబాదు నగర సమగ్ర అభివృద్ధి కోసంగానీ ఈ బడ్జెట్‌లో స్పష్టంగా చెప్పలేక పోయారు· దాని గురించి స్పష్టంగా చెప్పాలని కోరుతున్నాను· ఇక ఆరోగ్యశాఖ విషయానికి వస్తే ప్రజారోగ్య శాఖకు ఇదివరకటి కేటాయింపు 59 కోట్ల రూపాయల పైచిలుకు ఉంటే దానిని 54 కోట్ల రూపాయలకు తగ్గించారు· పరిస్థితి ఇలా ఉంటే ఏవిధంగా మందులు కొంటారు, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల నిర్వహణ ఏవిధంగా జరుగుతుంది, పేద రోగులకు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో ఏవిధమైన సదుపాయాలు కల్పిస్తారని అడుగుతున్నాను· ఈ విధంగా ప్రజారోగ్యం, వ్యవసాయరంగం, వ్యవసాయ కూలీలు, పారిశ్రామిక రంగం మొదలైన ప్రాధాన్యతగల రంగాలను పూర్తిగా దెబ్బతీయడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను· అధ్యక్షా, ఈ సందర్భంలో ఇంకో విషయం చెప్పాలి· ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పడి మూడు మాసాలు దాటింది· ఈ ప్రభుత్వం వచ్చాక ఏవిధంగా ప్రజాస్వామ్య వ్యతిరేక కార్యక్రమాలను చేపట్టిందో చెప్పవలసివుంది· లెజిస్లేచర్ సెక్రటరీ నియామకం విషయం తీసుకొంటే రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 187 (1) (2) (3)లను అధిగమించి, స్పీకర్‌గారి ఇనిస్టిట్యూషన్‌ను అధిగమించి ప్రభుత్వం ఏవిధంగా వ్యవహరించిందో తమకు తెలుసు· దానిమీద కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటన చేశారు· ఈ విధంగా లెజిస్లేచర్ సెక్రటరీ నియామకంలో కూడా ప్రభుత్వం రాజ్యాంగ విరుద్ధంగా వ్యవహరించే ప్రయత్నం చేసిందని మనవి చేస్తున్నాను· అలాగే జిల్లా ప్రజాపరిషత్ అధ్యక్షుల విషయానికి వస్తే దాదాపు 20 లక్షల మంది ప్రజలచే నేరుగా ఎన్నుకోబడిన జిల్లా ప్రజాపరిషత్ ఛైర్మన్‌లను కాదని బానిస మనస్తత్వం కలిగిన, సామ్రాజ్యవాద, పెట్టుబడిదారీ దోపిడీ వ్యవస్థకు చెందిన కుటుంబాల నుంచి వచ్చిన ఐ·ఏ·ఎస్·, ఐ·పి·ఎస్· అధికారులకు ఒక జి·ఓ· ద్వారా అధికారాలను సంక్రమింపజేయడం జరిగింది· జిల్లా ప్రజాపరిషత్ ఛైర్మన్ల అధికారాలను తీసివేశారు·

(అధికారపక్ష సభ్యులనుంచి అంతరాయం)

నేను వారి విధానం గురించి చెపుతున్నాను· జిల్లా ప్రజాపరిషత్‌ల అధ్యక్షులను తొలగించడం కాంగ్రెస్ పార్టీ విధానమే అయితే దానిని మేము ఏమీచేయలేము·

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, I may be pardoned for interruption. Definitely, he has every right to speak on the Budget. But, he has not right to speak in an undignified manner against certain sections of the employees, IAS and IPS Officers.

ఐ.ఏ.ఎస్., ఐ.పి.ఎస్. అధికారులు బానిస మనస్తత్వంగల కుటుంబాలనుంచి వచ్చినవారు అని అన్నారు. Expunge it or ask him to withdraw it.

Sri P. Indra Reddy:- I would not withdraw my word, Sir. జిల్లా ప్రజాపరిషత్ అధ్యక్షుల అధికారాలను తీసివేసి, డెమొక్రటిక్ ఇనిస్టిట్యూషన్స్ ఉండే బదులు కలెక్టర్లను ఇంపోజ్ చేస్తున్నారని చెప్పడం తప్పా? సమరసింహారెడ్డిగారు అపోజిషన్‌లో ఉండగా అనేక విషయాలు మాట్లాడారు, ఇప్పుడు మంత్రికాగానే మారి పోయారా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి.- వారు మాట్లాడవచ్చు, కాని ఈ విధంగా కొందరి గురించి మాట్లాడడం మంచి పద్ధతికాదు. It is not proper. It is not befitting of a Legislator to speak in such a manner. మీరు ఎక్స్ పంజ్ చేస్తున్నారా, లేదా? లేక వారు విత్‌డ్రా చేసుకొంటున్నారా?

Chairman:- If he has not intention it is well and good.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- జిల్లా ప్రజాపరిషత్ అధ్యక్షుల అధికారాలను తీసివేసి కలెక్టర్లకు అధికారాలు ఇవ్వడం సమంజసంకాదని చెప్తున్నాను. అంతేతప్ప వేరే చెప్పడం లేదు.

ఛైర్మన్:- ఐ.ఏ.ఎస్. ఆఫీసర్లందరినీ ఆవిధంగా ఇన్‌సల్ట్ చేయడం మంచిదికాదు. కొందరు అరిస్టాక్రట్ ఫామిలీస్‌నుంచి వచ్చివుండవచ్చు. All of them are not black sheep.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Sir, he is not a Member of Congress-I and he would not do it. He is not subscribing to black-mailing or to branding the whole services as something. He is not a Member of Congress-I.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- The Hon'ble Legislator knows who is a Member of Congress-I and who is not a Member of Congress-I and I need not say about it. He knows it. But, the way in which he is putting the case is not proper. Let that be expunged or let him withdraw it.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- If anything unparliamentary is there, you can expunge.

Chairman:- It is not a question of unparliamentary.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- If it is not unparliamentary, then it is unbecoming of the Minister.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- నేను చెప్పేది ఏమిటంటే ప్రజా ప్రతినిధుల అధికారాలను తీసివేసి డి.ఎస్.సి.ల ఛైర్మన్లుగా నియమించారు. అది మంచిదికాదు, అది అప్రజాస్వామికం అని చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. ఈ మధ్యకాలంలో సమరసింహారెడ్డిగారు మంత్రి అయిపోయారు, వారి చుట్టూ అంతా వారే (అధికారులే) చేరుతున్నారు కాబట్టి వారి సంక్షేమం జ్ఞాపకం వస్తోంది.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- What is all this? He had held the Education Portfolio and I thought he had learnt something. Unfortunately, I did not find it.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- సమరసింహారెడ్డిగారికి ఎందుకు కోపం? జిల్లా ప్రజా పరిషత్ లలో స్టాండింగ్ కమిటీ ఛైర్మన్లుగా ప్రజా ప్రతినిధులను ఉంచాలన్నది ఇదివరకటి తెలుగు దేశం ప్రభుత్వ విధానం. ఈ ప్రభుత్వం కూడా అలాగే చేయాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. ఇక విలేజ్ అసిస్టెంట్ల విషయం తీసుకొందాం. అనేక సంవత్సరాలుగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉన్న వ్యవస్థలను తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రద్దుచేసింది. మళ్ళీ ఈనాడు పాతవారిని 600 రూపాయల వేతనం ఇచ్చి స్వంత గ్రామాలలో నియామకం చేస్తామన్నారు. ఈ విషయం చెప్తున్నానంటే నేను బడ్జెట్ డిస్కషన్నుంచి డీవియేట్ కావడంలేదు. విలేజ్ అసిస్టెంట్ల గురించి బడ్జెట్‌లో పొందుపరచవలసి ఉండింది. అని చేయలేదు. 600 రూపాయల వేతనంతో గ్రామాధికారులను నియమిస్తామనడం కూడా అప్రజాస్వామికమైన నిర్ణయమని మనవి చేస్తున్నాను. సర్వీస్ రెగ్యులేషన్స్ క్రిందరాని గ్రామాధికారులు జనంపైపడి ఏమిచేస్తారో మనందరికీ తెలుసు, గత చరిత్రవుంది. గతంలో గ్రామాధికారులు ఏవిధంగా చేశారో మనకు తెలుసు, అందువల్ల ఆ వ్యవస్థను తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రద్దుచేసిందని స్పష్టంగా చెప్పదలచుకొన్నాను. ప్రజల అండదండలతో అధికారంలోకి వచ్చిన ఈ ప్రభుత్వం ప్రజలను పరిపాలించవచ్చు; విధాన నిర్ణయాలు ప్రకటించవచ్చు. కాని రాజకీయ ప్రత్యర్థులపై వేధింపు చర్యలకు పాల్పడడం ఎంతవరకు సమంజసం? ఈరోజు తెలుగుదేశం పార్టీకి సంబంధించిన కార్యకర్తలపై అనేక దాడులు జరుగుతున్నాయి. తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన సర్పంచులను, తెలుగుదేశం పార్టీ సానుభూతిపరులైన డీలర్లను - వారి జాబితాలు తయారు చేసి మూకుమ్మడిగా తొలగించడం జరుగుతోంది. ఈ విషయాలన్నింటినీ దృష్టిలో ఉంచుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈ రకమైన రాజీయ వేధింపులను తగ్గించాలి. గతంలో రామారావుగారి నాయకత్వంలో నాలుగు సంవత్సరాలపాటు రాష్ట్రానికి సేవచేసే అవకాశం నాకు లభించింది. అదే విధంగా రామారావుగారి నాయకత్వం క్రింద తిరిగి తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన శాసనసభ్యుడిగా ఈ సభలో అడుగుపెట్టే అవకాశం నాకు కలిగింది.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:- అది దురదృష్టం.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- అది అదృష్టం. శాసనసభ్యులపై వేధింపు చర్యలు మానుకోవాలని ఈ ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో ప్రభుత్వాలు వస్తుంటాయి. పోతుంటాయి. కాని ఈనాడు ఓడిపోయిన రాజకీయ పార్టీ వ్యక్తులకు

పిన్‌పాయింట్‌చేసి వేధింపు చర్యలకు పాల్పడడం మంచిదికాదని మీ ద్వారా గృహ వ్యవహారాల మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాను. వేధింపు చర్యలు చేయకూడదని ఈ ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చ 2. మ. రిస్తున్నాను. ఈ విధంగా యీ బడ్జెట్‌లో పొందుపరచిన అనేక అంశాలు గ్రామీణ, కార్మిక వ్యతిరేక విధానాలు, విద్యారంగాన్ని కృంగదీసే అనేక పద్ధతులు ఉన్నాయి. వైట్‌పేపరులో ఒకటి, ఫైనాన్షియల్ బడ్జెట్‌లో ఒకటి చెప్పారు. కేవలం అంకెల గారడీ చేయడం జరిగిందని చెప్పుతూ, ఇది ప్రజా వ్యతిరేక బడ్జెట్ అని తెలియచేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

ఛైర్మన్:- సభను వాయిదా వేస్తున్నాను. సభ తిరిగి మంగళవారము ఉదయం 8-30 నిముషాలకు సమావేశమవుతుంది.

(సభ మంగళవారము, 20 మార్చి, 1990 ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమగుటకు మధ్యాహ్నం 2.32 నిముషాలకు వాయిదాపడినది.)